
ABC-klubbens medlemsblad för blandad information till både nytta och nöje

Internet

FAQ - Vad det är och vilken nytta man kan ha av den

I det stora elektroniska konferens-system som kallas "News" (även kallat "Usenet News") så finns det otroligt många möten (idag ca 2800) där det diskuteras allt mellan himmel och jord (som en liten kommentar kan ju nämnas att klubbens medlemmar idag enkelt kan komma åt "News" genom kommandot "usenet" i monitorn, se även diskussioner i MSG-mötet "USENET-News").

Det finns både seriösa och oseriösa möten, dessutom så är en del möten modererade, vilket innebär att en viss person måste godkänna inläggen innan de verkligen skickas ut. Att låta ett möte vara modererat är ofta ett bra sätt att hålla en vettig, lite seriösare, nivå på diskussionerna. Gemensamt för de flesta möten är att det ställs många frågor som ger svar av

hög kvalitet. Dessutom så förekommer det ofta upprepningar, dvs att samma fråga kanske kommer upp 2-3 gånger per månad eller mer. För att råda bot på det problemet så började man att periodiskt (ofta en gång per månad) posta ut en lista på frågor som förekommit ofta och ett bra svar på dem. Dessa listor kallas för FAQ-er (kommer av engelskans "Frequently Asked Questions").

Tanken med faq-erna är alltså att innan man ställer en fråga till ett visst möte så letar man reda på den aktuella faq-en för mötet (om det nu finns en faq), och söker först svaret där. Om nu svaret inte finns att finna i faq-en så sänder man ut sin fråga på nätet. Detta är alltså både till för att eliminera onödiga upprepningar i mötena och för att minska den trafik som går på Inter-

net (betänk att din fråga kommer att distribueras till tio/hundra-tusentals datorer!)

En del av dessa faq-er finns tillgängliga här i monitorn, i directoriet "/text/faq".

I filen "/text/faq/description" finns det en uppdaterad lista över de filer som finns inlagda för ögonblicket, med en kort kommentar om från vilket News-möte den kommer ifrån / ämnesområdet den behandlar, samt (oftast) vilket datum faq-en är ifrån. Notera också att jag kontinuerligt försöker att uppdatera directoriet med nya filer allt eftersom det kommer in nytt.

På vår Sun-maskin ("suncd") finns det ett kommando som hjälper till att finna faq-er, kommandot är "faq", prova! (läs gärna manual-sidan först, "man faq").

<2397>

Johan Persson

Listar som kommer här nedan upptar ett fåtal av de idag ca 180 st faq-er som finns tillgängliga i programbanken.

/text/faq/anon-ftp.zip	FAQ on Anonymous FTP,	28 jul 1994
/text/faq/c-long.zip	FAQ (long) from comp.lang.c,	1 aug 1994
/text/faq/c-short.zip	FAQ (short) from comp.lang.c,	1 aug 1994
/text/faq/cdromfaq.zip	CD-ROM frequently ask questions	
/text/faq/compress.zip	FAQ from comp.compression,	19 jul 1994
/text/faq/cpp.zip	FAQ from comp.lang.c++,	8 aug 1994
/text/faq/find-src.zip	FAQ on "How to find sources",	8 aug 1994
/text/faq/fractal.zip	FAQ from sci.fractals,	8 may 1994
/text/faq/ftpfaqsw.zip	FAQ på Anonym FTP access (svensk översättning),	25 maj 1994
/text/faq/gpp.zip	FAQ for g++ and libg++,	1 aug 1994
/text/faq/inet-book.zip	FAQ on "Unofficial Internet Book List" (v0.5),	5 aug 1994
/text/faq/inet-email.zip	FAQ on "Inter-Network Mail Guide",	1 aug 1994
/text/faq/inet-srvs.zip	FAQ on "Internet Services List",	1 aug 1994
/text/faq/iso8859-1.zip	FAQ on ISO 8859-1 National Character Set,	26 jul 1994
/text/faq/object.zip	FAQ from comp.object,	18 jul 1994
/text/faq/os2-nuser.zip	FAQ on "OS/2 New User Introduction",	6 aug 1994
/text/faq/os2-team.zip	FAQ on "Team OS/2",	28 jul 1994
/text/faq/pc-games.zip	FAQ on PC GAMES,	13 may 1994
/text/faq/security.zip	FAQ on "Computer Security",	29 mar 1994
/text/faq/security2.zip	FAQ on "Computer Security: anonymous ftp, compromise, patches, contacts",	26 jul 1994
/text/faq/unix-shell.zip	FAQ on "UNIX shell differences and how to change your shell",	2 aug 1994
/text/faq/unix.zip	FAQ on UNIX,	6 aug 1994
/text/faq/v-basic.zip	FAQ from comp.lang.basic.visual ("Visual Basic"),	6 aug 1994
/text/faq/virus.zip	FAQ from comp.virus,	30 jul 1994
/text/faq/win-nt.zip	FAQ on Windows NT,	feb 1994
/text/faq/www.zip	FAQ on World Wide Web,	8 aug 1994

Medlemsorgan för

ABC-klubben

Box 141 43

161 14 Bromma

ISSN 0349-3652

Redaktör o ansvarig utgivare

Ulf Sjöstrand

I redaktionskommitten

Claes Schibler o Sven Wickberg

ABC-klubbens postgirokonton

Medlemsavgifter: 15 33 36-3

Publikationer: 62 93 00-5

Bankgiro: 216-25 43

Telefoner:

08-80 17 25

"Prattefon" till klubblokalen och kansliet.

Kansliet träffas säkrast tisdagskvällar

08-80 15 22

Telefax

Monitorer:

08-80 64 40

Gruppnummer för allt upp till 14 400

08-80 15 23

Gruppnummer för allt upp till 14 400 och HST

Tryck: Svenskt Tryck AB i en upplaga om 2000 ex

Lämnad till tryck den 27 september 1994

Produktionsplan för 1994

nr	manus- stopp	annons- bokningsstopp	till tryckeriet	till medlemmen
945	snarast	1/11	15/11	före jul
951	9/1	16/1	6/2	w513
952	6/3	13/3	27/3	w517
953	2/5	9/5	26/5	w525
954	14/8	21/8	4/9	w540
955	18/9	25/9	9/10	w545
956	23/10	30/10	13/11	w550

Denna produktionsplan är preliminär. Ändringar kan komma att ske under hösten.

Annonsspriser

1/1-sida	185*260 mm	1750:-
1/2-sida	185*128 mm eller 90*260 mm	1050:-
1/3-sida	185* 85 mm eller 60*260 mm	700:-
1/4-sida	90*128 mm	650:-
1/6-sida	60*128 mm	450:-

Tillägg för begärd placering 15%

Radannonser för medlemmar utan särskild debitering

Medlemsavgifter 1994

Seniorer 225 SEK och juniorer 150 SEK.

Junior räknas man t o m det år man fyller 18 år. Ange därför personnumret när Du betalar in medlemsavgiften. Medlemsskapet är personligt och avser fysisk person. Medlemskapet räknas per kalenderår och Du får automatiskt det löpande årets förmåner retroaktivt om Du inte markerar annat årtal på talongen när medlemsavgiften betalas in.

Omslag: ABC-klubbens nät och kopplingen mot Internet

FAQ - vad det är och vilken nytta man kan ha av den av Johan Persson	Oms 2
Redaktionssidan	1
Ledare	2
Att ringa en BBS via Internet av Lars Strömberg	
Internetguide för ABC-klubben av Bo Kullmar	3
Internets historia i Sverige	6
Livet, Universum och Allting av Sven Wickberg	8
En ansats till myrologi av Sven Wickberg	10
Ytterligare ett inlägg om framtiden för ABC-klubben av Bengt Figaro	11
Stoppa yuppie-nalle-neurotikerina av Bill Leksén	12
Datorkonsult hos SÖ Sven Wickberg	14
MSG	16
Möte	
PChård	
PCmjuk	
MS-DOS	
Programspråk	
Pascal	
Macintosh	
Datakommunikation	
DivData	
Lösa dårddiskar och CD-ROM av Sven Wickberg	24
Laborationer av Sven Wickberg	26
Orginell Kermit av Bo Kullmar	27
DOS vs Windows, avbön eller icke avbän av Bill Leksén	
Funderingar över ett kalkylprogram av Sven Wickberg	28
Arkivering av filer mad MC av Magnus Carlsson	30
Böcker om Internet sammanställd av Bo Kullmar	31
ABC-klubbens prenumerationsdiskett	Oms 3
CD-ROM-skivor hos ABC-klubben	

ABC-klubbens styrelse för 1994

(enligt årsmötet 1994-03-23)

Ordförande:	Bo Kullmar
Vice ordförande:	Lars Strömberg
Ledamöter:	Kjell Brealt
	Henry Gessau
	Martin Lundberg
	Jan Smith
	Ulf Sjöstrand
	Conny Westh
Suppleanter:	Carl Kövamees
	Mats Lillnor
	Tom Sjöberg

Ledare

Att ringa en BBS via Internet

Internet har kommit till ABC-klubben. Så efter mycket om och men har då ABC-klubben fått sin 64 kBit-anslutning till Internet. Och sådana effekter det har fått! Kansliet försökte få litet arbetsro för att ställa i ordning allt som behövs av olika filer och klient-programvaror, men tji va de bedrog sig. Tidigare har trafiken på klubbens tio modem varit måttlig. Det tog inte lång tid innan det hade spritt sig att anslutningen hade kommit, och pang - alla tio modemen upptagna i stort sett hela kvällarna därefter.

Anledningen till arbetsron var att först hade monitorn gått ner och när väl det var fixat, så lade en av cd-rom-spelarna av. Man måste framhålla att kansliet med Bosse och Lasse i spetsen har lagt ner en arbetsvolym för oss andra som vi nog inte än på ett bra tag förstår hur stor den är. Att de då inte kunde hålla leverans av det material om Internet och med den manual som vi hade planerat få med i ABC-bladet för att medlemmarna skulle kunna köra och prova de nya elektroniska motervägarna, är ju inte så konstigt. Vi har nu sagt att nästa nummer av bladet skall vara ett tema nummer om Internet och där vi försöker få fram alla vinklingar som ABC-klubben kan om vår koppling och vad man har hittat av allmänt intresse.

Ulf Sjöstrand

Att ringa en BBS

Att ringa till BBS:er har nog många ABC-medlemmar gjort. Men att ringa till en BBS ute i stora vida världen kanske är en nyhet för många medlemmar. Nu finns denna möjlighet, tack vare vår anslutning till Internet. Här är ett exempel på hur man kan komma åt en BBS som heter "Eagles Nest BBS". Denna BBS finns någonstans på Internet, närmare bestämt i USA.

Börja med att ringa upp ABC-klubben som vanligt. När du loggat in som vanligt gör du på följande vis:

1. Ge kommandot "usenet"
2. Nu är du i unixmenyn. Välj lämplig teckenuppsättning
3. Nu befinner du dig i Internetmenyn. Välj "T" för telnet
4. Nu får du en fråga om att 'ange värddator', i detta exempel ska du ange "seabass.st.usm.edu". Omedelbart blir du nu kopplad till Eagles Nest BBS
5. Frågan om login besvarar du med ordet "bbs"
6. På frågan om 'userid' svarar du "guest"
7. Frågan om password besvarar du med "guest"
8. Nu är du inne och kör en BBS på andra sidan atlanten. Nu gäller det att navigera runt i Eagles Nest BBS. Man kan alltid använda ordet "Help" för att få upp menyer och hjälpmenyer. Gör det! Tänk på att

det ibland kan ta litet tid att få tillbaka respons på tecken du sänder iväg till Eagles Nest.

9. Du avslutar körningen på BBS:en genom kommandot (G)oodbye.
10. Du är nu tillbaka i ABC-klubbens Internetmeny. Kommandot Avsluta för dig tillbaka till ABC-klubbens unixmeny.
11. I unixmenyn kan du ge kommandot Avsluta ytterligare en gång för att komma tillbaka till monitorn.

Det var det hela! Lycka till.

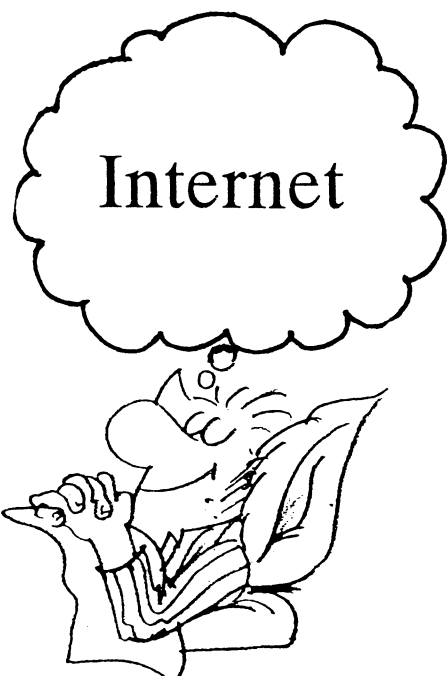
Faktaruta

I exemplet om hur man kör Eagles Nest BBS förekommer adressen till Eagles Nest. Det finns ytterligare BBS:er på Internet. Dessa har jag dock inte i skrivande stund kört själv. Därför garanterar jag inte att alla nedanstående exempel fungerar, men antagligen är de i full gång, och därmed åtkomliga. 'Userid' och 'password' torde alltid vara "guest" om BBS:en är öppen för allmänheten.

Här är alltså ytterligare några BBS:er som ni kan prova att köra mot via ABC-klubbens Internetkoppling:

<7872>

Lars Strömberg

BBS-namn	Adress	Login	Kommentar
Skynet BBS	hpx6.aid.no	skynet	En norsk BBS
Softwords COSY	softwords.bc.ca	cosy	
UTBBS	utbbs.civ.utwente.nl	bbs	Holland
ISCA BBS	bbs.isca.uiowa.edu	guest	
NSYSU BBS	cc.nsysu.edu.tw	bbs	Taiwan
OuluBox	tolsun.oulu.fi	box	Finland

Internetguide för ABC-Klubben

Klubbens internetkoppling kopplades in av Transpac tisdagen den 6 september. Vi var då inte klara med allt varför vi höll det hemligt, men det gick inte för medlemmarna upptäckte att nätet fanns där. Under söndagen den 11:e blev Internetmenyn klar.

Kopplingen till Internet via Transpac ger oss nu tillgång till datorer över stora delar av världen. Vi har fått tillstånd till att köra på NSFNET vilket innebär att vi når även universitet i USA.

Tidpunkter och Internetavgiften

Har du betalt 150 kronor för provperioden så får du köra till och med den 31 december. Har du betalt för 6 månader så får du köra till och med den 31 mars 1995. Har du betalt för ett år får du köra till och med 30 september 1995.

För post till MSG gäller numera enbart adresser av typen

m123@msg.abc.se eller
123@msg.abc.se.

För post till Unix, dvs SUN-miljön gäller adresser av typen

m123@abc.se.

I nästa monitorversion kan du få ett annat användarid för Unixmiljön.

Inloggning från Internet

För att köra på monitorn från Internet gör du:

telnet monitor.abc.se

Sedan anger du monitor som login. Det finns inget lösenord. Eller

rlogin -l monitor monitor.abc.se

Som alias kan m.abc.se eller mon.abc.se används.

När du har kommit så här långt med telnet eller rlogin så kommer du fram till den vanliga inloggningen i monitorn. Har du problem med lösenord så skriv brev till kansli@abc.se. Vill du köra ftp mot monitor så meddela detta i brev till kansli@abc.se så skall vi lägga upp ett ftplogin åt dig.

ABC-klubbens Internetmeny iso8859 -1 tecken

F	ncftp	- Hämta filer från en annan dator (värddator)
T	telnet	- Terminal mot annan dator (värddator)
R	rlogin	- Terminal mot annan dator [användarid] [värddator]
S	archie	- Sök efter filer [sökargument]
G	gopher	- Kör Gopher (värddator)
L	lynx	- Kör WWW på teckenterminal (värddator)
I	irc	- Kör Internet Relay Chat [smeknamn]
W	whois	- Kör whois (värddator) [sökargument]
N	nslookup	- Leta efter värddatorer
V	ls -l	- Visa hemtagna filer i ~/ftp
H	sz	- Hämta hem filer
H	sb	- Hämta hem filer
H	sx	- Hämta hem filer
H	kermit	- Hämta hem filer

D rm -i - Radera hemtagna filer

A Avsluta - Gå tillbaka till huvudmenyn

( ) är en frivillig parameter. [ ] är en obligatorisk parameter.

OBS det är förbjudet att försöka ta sig in på en dator där du inte har rätt att gå in !!!! Om du försöker det blir du utesluten ur klubben!

Ange ditt val —>

Körning ut mot Internet från klubben

Här kommer en beskrivning hur du gör när du ringer till klubben med modem och sedan därifrån vill gå ut på Internet. Det är stor press på våra modem just nu varför styrelsen har beställt 5 nya linjer för 08-806440. Dessa linjer kommer i drift om cirka en månad. De nya modemerna blir PowerBit 28800-modem.

För att göra det möjligt för medlemmar att hämta hem stora filer så har vi beställt en ny 2 GB disk till hembiblioteken. Den kommer troligen att leveras inom en vecka.

Internet, etiskafrågor

Det är viktigt att ingen använder ABC-klubbens koppling till Internet för att försöka sig in på datorer över nätet som du inte har rätt att använda! Det är inte tillåtet att på något sätt försöka att ta sig in i en dator på nätet om du inte på förhand vet att du får lov att göra det.

Ut på Internet

Du tar dig till Internetmenyn via USENETmenyn i monitorn. I USENETmenyn finns en Fingerinfo meny som ger dig olika typer av information via Unixkommandot finger.

FTP - Hämta hem filer från en annan dator - F

FTP använder du för att hämta filer från andra datorer på Internet. Normalt krävs det ett login på en dator för att få hämta filer. Många datorer erbjuder dock vad som kallas Anonym FTP. Det är en möjlighet att hämta filer via FTP utan att du har ett login på datorn.

Du loggar in på användarid:et anonymous och anger din mailadress som lösenord. NcFTP programmet som vi kör gör detta automatiskt åt dig. Den sätter också filtyp binär standardmässigt. ftp är en alias för ncftp i unix.

Antingen kan du starta FTP genom att ange ett värddatornamn direkt. Det kan du göra via klubbens meny eller via unix. Du kan också starta utan att ange någon värddator. Då använder du kommandot open för att öppna en värddator. Anger du? så får du som svar en lista på värddatorer. Det är del datoradresser som vi har lagt in och dels de senaste som du har varit i kontakt med. De som står i den listan som vi har lagt in uppträder aldrig din egen lista över de som du har varit i kontaktat senast.

FTP är det som man kör mest på Internet. Det är också det som jag till 90% har använt mot Internet tidigare. Tänk på att det går snabbare att hämta en fil ju närmare en dator finns. T.ex. går det fortare att hämta en fil med FTP från Sverige än USA. Vad gäller datorer i fjärran länder så går det i regel fortare när de inte har arbetstid i det landet och när det är helg. I vissa fall vill man inte ha trafik mot datorerna under arbetstid och det bör du respektera.

NcFTP visar direkt hur mycket du har hämtat och hur lång tid den beräknar att det skall ta innan du har fått hem filen. Vill du hämta bara en fil och inte köra interaktivt så kan du använda följande kommando:

```
ftp garbo.uwasa.i:  
/pc/gifutil/cshow876.zip
```

Obs detta är bara ett exempel. Den angivna filen kommer inte att finnas i all evighet på Garbo.

Du kan med Archie (se nedan) söka efter datoradresser där du hittar program. Andra sätt är böcker och lister som skickas ut på USENET. Det finns en lista över Anonym FTP datorer som skickas ut regelbundet. Den finns i monitorn i biblioteket /text/internet/ftp. Den skickas ut via USENET News. Där finns också en FAQ, Frekventa Frågor, om FTP. Den finns även i en svensk version, översatt av en medlem.

Telnet - Rlogin - Terminal mot annan dator - T - R

Kommandona telnet och rlogin används för att logga in på andra datorer på Internet. Skillnaden mellan telnet och rlogin är främst att rlogin standardmässigt loggar in dig på samma användarid som du redan kör på. Vill du inte det så måste du ange användarid som en paramter.

Meny frågar efter ett värddatornamn för telnet och du kan ange ett sådant eller bara trycka return. I det senare fall använder du kommandot open och ger en värddatoradress för att gå till en dator. Rlogin kräver att du anger allt på en gång så du får fylla i användarnamn och värddatornamn när menyn frågar efter det. Det är osannolikt att du på en annan dator har ett användarid som är samma som du har på klubben så du måste alltid fylla i det.

Archie - Sök efter filer - S

Archie används för att söka efter filer. Det finns ett antal maskiner på Internet som har databaser med information om filer som du kan hämta med Anonym FTP. Man kan logga in på en Archieserver med t.ex. telnet och köra den manuellt. Vi har ett program som heter archie som gör att du slipper logga in manuellt med Telnet och köra Archie.

Gopher - Sök efter information med Gopher - G

Gopher är ett sökverktyg som låter dig leta igenom Internets informationsresurser med hjälp av menyer. Gopher är textbaserat och kan alltså köras på en vanlig terminal. Gopher söker i vanliga textfiler. Det går också att hämta filer med Gopher, men det vet jag inte hur man gör! En Gopherserver har i regel ett hostnamn av typ gopher.sics.se. Förmodligen kommer ABC-klubben senare att sätta upp en egen Gopherserver.

World Wide Web - Kör WWW på terminal med Lynx - L

World Wide Web är den nyaste informationstjänsten på Internet. Web betyder spindel. WWW bygger på grafiska dokument med hypertextlänkar. Detta gör att du kan klicka på en referens och på det sättet automatiskt komma till datorn där det dokumentet finns. Det mest kända WWW programmet heter Mosaic och kräver ett grafiskt användargränssnitt och en direktkontakt med Internetet. Du kan inte idag köra Mosaic eller något annat WWW program mot klubben hemmifrån.

Lynx är en fattigmansvariant av ett WWW program som gör att det går att köra från en vanlig terminal. Du får dock inte upp någon grafik då och inte heller ljud, men du kan läsa texten.

Referenser anges till WWW-serverar anges i regel enligt:

<http://www.abc.se>

Detta är namnet på den WWWserver som ABC-klubben just nu sätter upp. De flesta WWW-serverar har adresser av typ [www](http://www.sics.se) som ett tillägg till den vanliga adressen. En annan svensk WWW server är <http://www.sics.se>.

IRC - Kör Internet Relay Chat - I

IRC är Internet Relay Chat. Ett slags samtal med andra användare på Internet. IRC klient finns nu installerad, men vi kan inte nå [irc.nada.kth](http://irc.nada.kth.se) som vi har satt upp som standard på grund av ett ännu olöst tekniskt problem. gwaihir.dd.chalmers.se fungerar dock.

Jag vet inte mycket om IRC och kan därför inte ge någon hjälp här just nu. Hjälp skall finnas, men den fungerar ännu inte på klubben. Man

startar med `irc <smeknamn>`. Smeknamn är ett namn som du uppträder undersjälv i IRC. Alla kommandon till irc ges med snedstreck före. Vi får återkommer till IRC i den slutgiltiga bruksanvisningen när vi vet mera. I menyn så frågas det efter detta smeknamn för IRC om du kör det den vägen.

Whois - Sök efter information med Whois - W

Whois är en Internet namnservice. whois kopplar i unix standardmässigt upp mot nic.ddn.mil av historiska skäl. Den värddatorn har bara information för det militära MILNET i USA. Bättre är whois.internic.net som är standard i klubbens meny. Ett annat alternativ är whois.sunet.se som ger svensk information från SUNET (svenska universitetsdatornätet).

Du anger alltså en värddator eller whoisserver och ett sökargument. Menyn frågar efter detta.

Nslookup - Leta efter värddatorer med Nslookup - N

För att Internet skall fungera så kan man inte ha listor eller filer som innehåller information om alla värddatorer. I stället har man något som heter DNS, vilket betyder Domännamn service. ABC-klubben har en sådan server. DNS serverna pratar med varandra och du kan därför utan vidare använda ett värddatornamn på en fjärran dator utan att vårt lokala system först känner till det.

Programmet nslookup används för att fråga DNS servern om information. Det är en del av standard unix. Du skriver bara nslookup i unix och det är vad som startas via menyn. Sedan kommer du ni i nslookup. Ett bra tips är att skriva kommandot `"set type=any"` först. Sedan kan du fråga. Skriver du `sun` bara och trycker retur så får du

information om den av våra maskiner som heter så. Automatiskt läggs vårt domännamn abc.se på så vill du skriva något annat så får du avsluta med punkt. Skriver du `"abc.se"` så får du information om oss.

Visa hemtagna filer i ~/ftp - V

Denna menypunkt är till för att visa vilka filer som finns i ditt ftp bibliotek eller något annat bibliotek. Kommandot kör `"ls -l"` på ditt ~/ftp bibliotek för att du skall kunna se vad för filer som finns där. Storleken anges i tecken. Dina filer som du tar ned med ftp hamnar här. ~ betyder ditt hembibliotek i Unix.

Hämta hem filer - H

Detta menyval gör att du kan hämta hem filer som du har hämtat med ftp. Du väljer först filöverföringsprogram. Du kan välja mellan Zodem, Ymodem, Xmodem och Kermit. Kermit överföringen styrs av en fil som heter `.kermrc` som standardmässigt läggs upp i ditt hembibliotek.

Sedan väljer du bibliotek och till sist filer. * ger alla filer i det aktuella biblioteket.

Radera hemtagna filer - D

Denna menypunkt kör du för att ta bort filer. Kommandot som körs är `rm`. Du kan välja bibliotek, men ditt ftp bibliotek är standard. Först får du en fråga om det skall ta bort en fil och väntar sig att du svarar med ett y om du vill ta bort filen.

Glöm inte att ta bort filer som du har hämtat hem. Visserligen har vi i skrivande stund beställt en ny 2 GB disk för hembibliotek, men det utrymmet är inte obegränsat. Det är alltså ok att låta filerna ligga en kortare tid t.ex. för att kunna hämta hem dom med ett snabbare modem eller hämta dom lokalt i klubblokalen.

Mera information om Internet

Du kan få mera information med mankommandot i Unix. Du skriver man ncftp t.ex. Det finns också en hel den information som skickas ut regelbundet i USENET News. Här skickas FAQ och andra textfiler ut. En del av detta finns under /text/internet i monitorn.

Det finns också böcker att köpa i bokhandeln. Det kommer nu böcker på svenska, men jag har inte sett någon sådan ännu. En trevlig liten lättläst bok är Zen and the Art of Internet. Version 1.0 av den finns i programbanken i filen /text/internet/books/zen-1_0.zip i postscriptformat. Den kan också beställas från ABC-Klubben i tryckt form och kostar då 50 kronor. I bokhandeln finns version 3 av samma bok och den är mera aktuell och har dubbelt så många sidor.

Den bästa och mest aktuella boken är The Whole INTERNET, Users Guide & Catalog, andra utgåvan. Den är på drygt 500 sidor och innehåller dels en utförlig text om hur du använder Internet och dels en katalog över information på Internet.

För PC användare som vill lära sig lite mera om Unix och Internet finns boken Hands-On Internet. Den har undertiteln A Beginning Guide for PC Users. Boken bygger på lektioner.

Vi håller på att göra en Internetbruksanvisning, men den är inte klar ännu. Den kommer du att kunna beställa till självkostnadspris eller hämta den i något ordbehandlingsformat.

<1789>

Bo Kullmar

Internets historia i Sverige

I nyhetsgruppen swnet.general i USENET News frågade Jens Jonasson den 13 juni (d92-jjo@nada.kth.se) om någon kunde berätta om Internets historia i Europa och Sverige. Lars Holmqvist, <8478>, svarade genom klubbens USENET Newssystem att man nog kunde fråga Björn Eriksen eller Keld Simonsen. Björn svarade och här är hans svar.

Internets historia i Europa och Sverige

I den mån jag skulle drista mej till att göra en historisk sammanfattning, så blir det något i den här stilen. Det hela beror lite på hur man definierar Internet. Strikt så betyder det de nätverk som globalt är sammankopplade med IP som protokoll. Dock brukar man ibland ha en lite vidare definition och ta med alla som adresseras med hjälp av Internets domänadresser även om den fysiska anslutningen inte är via IP utan kanske med uppringd UUCP eller liknande. Internet i Sverige såsom IP nät startade i princip runt 1987-88 då SUNET och NORDUnet kom igång. Innan dess fanns inget publikt IP nät i Sverige (på den tiden fanns även annat än universitet och högskolor anslutna till SUNET), även om diverse andra organisationer, typ Ericsson använde IP internt i delar av sina företagsnät.

Förhistorien i Sverige går tillbaka till 1983, då EUnet kom igång i Sverige. Danmark hade som första land i Norden anslutit sig året innan till mcvox i Amsterdam, som var central backbone för EUnet i Eu-

ropa. På den tiden var förbindelsen till USA 1200 baud uppringt från mcvox till maskinen decvox hos Digital, men något år senare flyttade man över till att köra UUCP över X.25 till maskinen seismo (Seismologiska Institutet i USA) där Rick Adams hade hand om något motsvarande till EUnet. Rick lämnade efter ett par år seismo, eftersom verksamheten med nätverk blev för omfattande, och han startade UUNET Inc med nätverket Alternet och EUnet flyttade sin förbindelse i Amsterdam till Alternet i Washington och någon gång runt 1986-87 (kommer inte ihåg exakt) gick man över till att använda IP på en till 64Kbps uppgraderad linje Amsterdam-Washington.

I stort sett samtidigt med EUnet startades EARN (European Academic Research Network), EUnet betyder/betydde European Unix network om någon hade glömt det, och EARN's motsvarighet i USA var BITNET. EARN/BITNET använde dock ett helt eget protokoll, RSCS, som initialt fanns på IBM datorer (inte PC utan sådana med VM eller MVS) och sedemera DEC-datorer. EARN byggde upp ett helt eget nät i Europa, företrädesvis med 9.6 kbps linjer mellan länderna och i Sverige stod SEARN på QZ som den centrala datorn för Norden. Det var behovet att runt 1987 göra något radikalt åt detta EARN i Norden och det X.25/decnet baserade SUNET och motsvarande bristfälliga nätaktiviteter inom de övriga nordiska akademiska näten, som var uppstarten till NORDUnet, vars

”arbetsnamn” då var X.EARN, innan man visste att det här med IP var framtiden. Numera finns SEARN hos SUNET-KTH under namnet searn.sunet.se och IP är en allt mer dominerande del även inom EARN, som inte längre har något eget fysiskt nätverk med egna linjer, utom i några få fall, dvs man använder den allmänna IP infrastruktur som numera finns i Europa. Nog om EARN.

I Sverige startade EUnet den 7 April 1983 klockan 14:02:

From: mcvax!jim (Jim McKie)

To: enea!ber

Subject:

**Hello You are now hooked to the mcvx.
This is just a test. Reply, we will be calling
you again soon! Ignore any references to a
machine called "yoorp", it is just a test.
Mail should go to "mcvx!....".**

Regards, Jim McKie.

(mcvax!jim).

då jag från Enea Data i Täby anslöt en VAX/780 med BSD Unix till mcvox i Amsterdam. Att få tag i modem med uppringare var på den tiden nästan omöjligt, men genom import från Holland, så kom EUnet i Sverige att inom några månader växa till följande omfattning (jag gjorde på den tiden "kartor" över nätet):

mcvax (Europe Map)chalmers är Chalmers i Göteborg som förväntat, suadben maskin på Stockholms Universitet, sus är Statskonsult och ttds maskinerna fanns på KTH. I september 1988 slutade jag att göra

den här typen av kartor i och med att det blev i stor sett omöjligt att underhålla dom.

Inledningsvis använde EUnet den klassiska !-formen av adresser, i stil med enea!ber. EARN hade något liknande men omvänt och motsvarande adress skulle där bli BERÉENEA (i den världen hade man en förkärlek för bara stora bokstäver, inte som i Unix, att blanda stort och smått).

Men delivermail ersattes av Eric Allmans nya skapelse, sendmail, och allt eftersom folk begrep hur man konfigurerade sendmail, så gick EUnet allt mer över till att använda domänadresser ala Internet. 1986 registrerades toppdomänen SE och i och med det kan man säga att Sverige stod på tröskeln till Internet-världen.

Många Universitet hade nu börjat använda IP, eftersom man av tradition hade en förkärlek till BSD Unix och därmed fick programvaran på köpet. Som sagt dröjde det till 1988 tills SUNET blev ett riktigt IP-nät förutom att man också stöddes DECnet. Eftersom SUNET inte hade för avsikt att bli ett publikt IP nät i Sverige utan kundkategorin blev alltmer strikt universitet och högskolor, så startades 1990 ett initiativ att få igång ett kommersiellt IP-nät. EUnet i stora delar av Europa hade nu redan konverterat till IP som backbone nät, men i Sverige hade backbone flyttats (1988) från

Enea till KTH och det blev lite problematiskt att KTH, som hade fått hand om driften av SUNETs IP-nät, skulle driva ett separat IP-nät såsom EUnet backbone i Sverige. Under arbetsnamnet G-NET (Guerilla Net) tog SWIPnet form och uppdraget att starta SWIPnet gick till Tele2 (då Comvik), eftersom Televerket inte förstod vad vi pratade om. Även EUnet's UUCP verksamheten flyttades över från KTH till det nystartade SWIPnet (september 1991). Från de 6 UUCP noder som fanns i kartan ovan i Augusti 1983 så är antalet nu i Juni 1994 över 790 (med "nod" i det här sammanhanget avses då en organisation, företag etc). Televerket blev Telia och man insåg sitt stora misstag. Ganska snart efter att SWIPnet startats av Tele2 kom så TIPnet igång inledningsvis som ett projekt inom Telia. I STATTEL, upphandligen med avsikt att förse staliga myndigheter och verk med tele- och datakommunikation, så vann franska Transpac i konkurrens med Tele2 och Telia.

Sammanfattningsvis gör det att vi nu, förutom SUNET, har tre Internet (IP) operatörer i Sverige, SWIPnet/Tele2, TIPnet/Telia och Transpac, dvs det är enbart dessa som själva tillhandahåller, för publika tjänster, egen internationell kapacitet till det övriga globala Internet.

Björn

Bjorn Eriksen

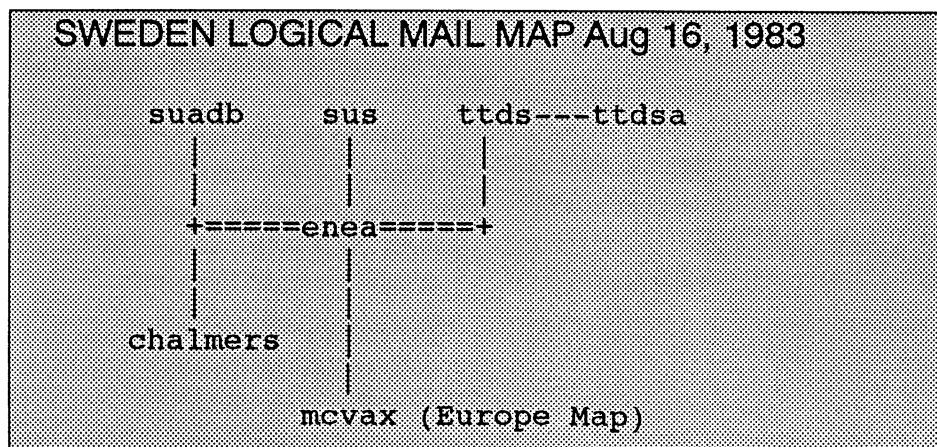
SUNET/NORDUnet Operation Center,
KTH
S-100 44 Stockholm

Tel: +46 8 7906513

Fax: +46 8 241179

Inet: ber@sunet.se

/S=ber/PRMD=sunet/ADMD=sunet/C=se/

Livet, Universum och Allting

eller

Vad tar det åt Langtons myra?

– Den fråga jag vill ha svar på är den Yttersta Frågan om Livet, Universum och Allting. Det enda vi vet om den är att Svaret är fyrtiotvå, och det känns lite otillräckligt.

Prak nickade igen.

– Fyrtiotvå, sa han. Jo, det stämmer.

Han blev tyst ett ögonblick. - - -

– Jag är rädd, sa han till slut. att Frågan och Svaret utesluter varandra. Vet man det ena kan man logiskt sett inte veta det andra. Det är otänkbart att veta både Frågan och Svaret om samma universum. —

Men om...det lyckades någon att få veta, skulle antagligen Frågan och Svaret ta ut varann och upplösas, och även universum skulle upplösas för att därefter ersättas med någonting annat. ännu mer egendomligt och oförklarligt. Det är möjligt att så redan har skett, men det råder en viss Osäkerhet om den saken.

/Adams, Livet, Universum och Allting/

I sommar har radioteatern sänt serien Liftarens guide till galaxen. Det är en sanslöst osannolik historia genom tid och rum. Den lär först ha gått som radioföljetong, sedan givits ut som en bok-trilogi, som numera omfattar inte mindre än fem delar... (Citatet ovan är hämtat ur del 3.)

Om intrigen i boken skall ingenting avslöjas för att inte förstöra det ev nöjet för nytilkommande läsare. (De fyra första delarna har i sommar kommit på svenska i en samlingsvolym för bara 55 kr:)

En av de trådar som löper genom berättelsen är att man söder svaret på frågan om Livet, Universum och Allting. Det handlar med andra ord om de gamla fina frågorna: Vem är jag? Varför finns jag till? Varför finns världen till? Vart är vi på väg?

I boken får datorn Djupa Tanken, som byggts särskilt för ändamålet, i uppgift att söka svaret på frågan. Den jobbar med saken i sju och en halv miljoner år och återkommer med svaret: 42.

Av en händelse som ser ut som en tanke var detta också innehållet i den tjugonde komprimeringen av DOS6 (enligt artikel i ABC-Bladet 1994:3 sid 36). Vad det betyder vill jag inte spekulera om.

Forskarna som anlitat Djupa Tanken var helt naturligt inte nöjda med detta svar. Datorn replikerade att de borde vara missnöjda med frågan. Man satte i gång ett nytt projekt för att få fram den rätta frågan till svaret. I det projektet ingick Jorden, men det avbröts i förtid genom att

Jorden olyckligtvis utplånades för att ge rum för en ny hypergalaktisk motorväg.

Det yttersta svaret

Det får vara hur det vill med Liftaren och galaxen. Somliga gillar den här sortens humor, andra inte. De flesta av oss har dock gemensamt att vi vill ha en viss ordning i tillvaron. Om vi inte kan få svaret om varför vi finns till, vill vi åtminstone veta hur.

Vi gillar inte kaos. Det måste finnas något som vi kan uppleva som fasta märken, några regler som gäller, någon orsak och någon verkan.

När Newton kom med sin gravitationslag, verkade det plötsligt som om nästan alla kända fenomen i naturen hade "förklarats": äpplets fall från träden, månens rörelse kring jorden, planetrörelserna, kometererna. Det var inte mycket kvar, och man hade gott hopp om att snart ha den universella lösningen.

I dag är det inte fullt så enkelt.

Newtons ekvationer klarade inte rörelser med ljusets hastighet eller massor av atomstorlek. För närvarande räknar man med fyra olika krafter, som verkar sinesemellan motstridiga.

Heisenbergs osäkerhetsrelationsägeratt man inte samtidigt exakt kan veta en partikels läge och rörelse. De kända natur-

lagarna har egendomliga undantag. Måste man acceptera det?

Hur det är så strävar forskarna efter svaret på frågan hur man skall kunna smälta samman alla naturlagar i en enda lag. Man vill ha Det Yttersta Svaret. Einstein jobbade med saken men hann inte ända fram.

När jag gick i skolan trodde man att materien bestod av protoner och neutroner. I dag talar man om ännu mindre byggstenar. De kallas kvarkar och skall, enligt teorin, finnas i sex par, som fått litet kryptiska namn.

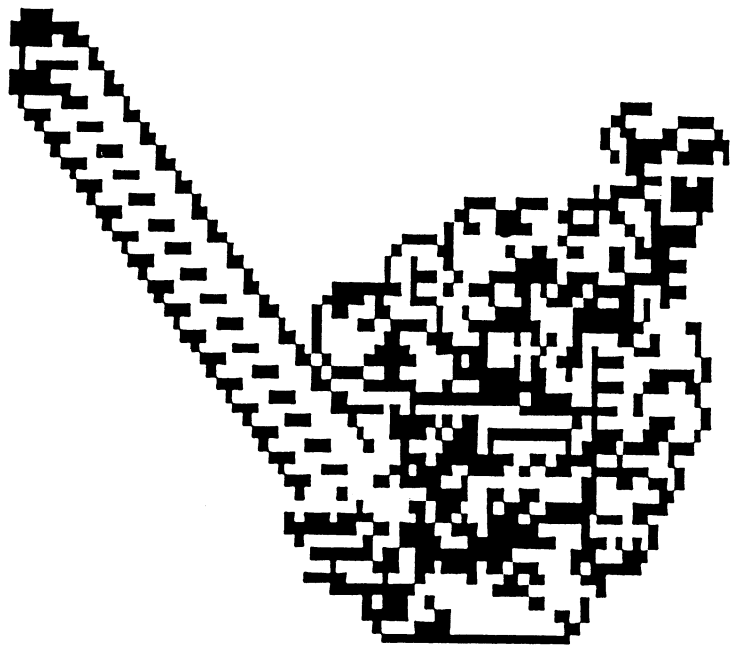

Bild 1

Den ursprungliga CIRKEL2.BAS utan några extra punkter. Ett försök till utbrytning sker i N= vid drag 8 000, men leder inte till något. Vid drag 10 000 är dock landvägsbygget (mot NV) i gång.

Nyligen har rapporterats att man i en av Fermi-acceleratorerna tror sig äntligen ha hittat den sista av kvarkarna, topp-kvarken. Men den såg inte riktigt ut som man hade räknat med. Man skulle behöva en ännu kraftigare maskin för att reda ut de sista (?) oklara frågorna...

I USA hade man börjat bygga en sådan, "the Superconducting Super Collider". Men olyckligtvis är nu det kalla kriget slut, och den amerikanska kongressen är inte längre motiverad att satsa de miljarder som behövs. Man har alltså inställt bygget, och där står forskarna med skägget i brevlådan: de har ett svar, men ingen bra fråga.

Langtons myra

Som ersättning bjuder erbjuder julinumret 1994 av *Scientific American* (ScA) en diskussion om en ny "cellautomat" som har fått namnet Langtons myra. Som vanligt tilldrar sig handlingen på ett rutat bräde. Langtons myra flyttar sig efter följande regler:

1. Om rutan är vit vrider sig myran 90 grader åt höger
2. Om rutan är svart flyttar sig myran 90 grader åt vänster.
3. Myran tar ett steg framåt i den nya riktningen.
4. Rutan den lämnar byter färg.

Här har man ett universum vars lagar är enhetliga och fullkomligt bekanta. Frågan är ställd: Hur kommer myran att bete sig?

Om man skriver ett program för Langtons myra och kör det i sin dator får man se att myran vandrar omkring tämligen kaotiskt. Till att börja med går det mest runt och fram och tillbaka. Myran återvänder gång på gång till de rutor den har besökt förut. Det tar ungefär 500 steg innan den nämnvärt utökar sin vandring till ett större område. På min dator fick jag till en början inte fram en större spelplan än 22x30 rutor, och det räckte bara drygt 2 000 drag. De svarta och vita rutorna var till synes slumpvis utspridda över området.

Enligt ScA börjar dock myran efter drygt 10 000 steg helt plötsligt att bete sig alldeles regelbundet. I en serie om 104 drag ritar den ett mönster som flyttar den 2 rutor mot nordväst. I fortsättningen upprepas den dragföljden om och om igen. Myran bygger en landsväg, eller kanske vi skall kalla den myrväg, så

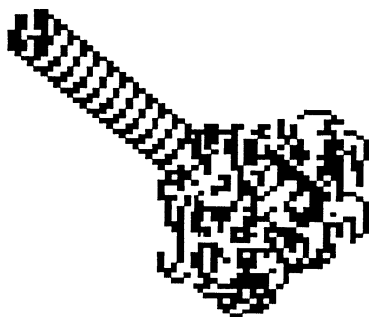

Bild 2
Cirkel2.bas med bara den nedersta punkten "extra". Landsvägsbygget börjar vid omkring drag 5 800 och går nu mot NO.

långt brädet räcker.

Med en viss modifikation av programmet (med grafisk skärm) lyckades jag verifiera detta (se närliggande artikel). Efter litet mer än 10 000 steg upphör kaos och myran går i fortsättningen som på räls.

Varför gör den det? Varför dröjer det så länge? Ända fram till dess att vägbygget börjar finns det inget sätt att se om myran kommer att bli vägbyggare, eller hur länge det skall dröja.

Forskarna påstår att detsamma inträffar, förr eller senare, även om myran inte får början med ett helt vitt bräde. Läger man ut ett begränsat antal svarta rutor från början, så blir tiden fram till vägbygget en annan, men förr eller senare är det ändå dags.

Allt detta påminner ganska mycket om den "demonjakt" som pågick i ABC-bladet för några år sedan (ABC-bladet 1989:3 och 4, se även demon.zip i pgm-banken eller på prenumerations-diskett PC-014).

Variationer

Man kan variera myrtemat en del. I stället för svart och vitt kan man ha olika färger från 0 till k. Varje gång en myra lämnar en ruta ändras färgen från x till x+1. Färgen k+1=0.

Då måste man också bestämma regeln för vänster-höger. Låt oss säga att 1 betyder vänster och 0 höger. För Langtons ursprungliga myra ovan är dragregeln 10.

En myra med tre färger och dragregeln 110 kommer att börja sitt vägbygge efter bara något hundratal drag och behöver bara 18 steg i varje period av vägbygget.

Myra 110 rapporteras vandra omkring kaotiskt ännu efter 150

miljoner steg. Blir den någonsin vägbyggare? Ingen kan säga det i förväg.

Myra 1100 gör i stället med jämna mellanrum sitt rutmönster helt symmetriskt.

Fältet är fritt för egna experiment. En ansats beskrivs här intill. (Jag kan inte låta bli att undra vad Anders Franzén skulle ha kunnat göra av detta om han inte varit helt absorberad av LMSG.)

Slutsatser?

När jag sat vid datorn och slet med det lilla Qbasic-programmet för myran, kom min svärson in i rummet och tittade. Jag förklarade vad jag höll på mig och uttryckte mig entusiastiskt om Langtons myra.

Han tittade och så sa han: Och vad är det för mening med det då?

Bra fråga. Alla har ju inte sinne för det roliga i att skriva program eller

spela dataspel. Visst är det fullkomligt onyttigt och förmodligen en aning vansinnigt att lösa korsord. Lösningen finns ju redan! Men folk gör det i alla fall.

Enligt ScA har Langton och andra automato-uppfinnare inte i första hand varit ute efter spelglädjen. Det här kan vara ett sätt att beskriva ett mycket komplext system och att få uppgifter om lösningar till integraler som man inte kan lösa direkt.

Man kan aldrig vara riktigt säker på vad avsikten är med de alster som står under rubriken Mathematical Recreations. Men det som torgförs den här gången är tanken, att det inte räcker med att känna till Den Yttersta Lagen för att kunna förstå vår tillvaro. Vi vet – exakt – lagarna för Langtons myra. Ändå kan vi inte förut säga dess uppträdande. Vårt enda sätt att få veta hur det blir är att låta myran spela spelet "till slut".

Av allt att döma gäller samma sak i vårt "verkliga" liv. Det spelar ingen roll om vi lyckas hitta Den Enda Ekvationen som sammanfattar alla naturlagar. Livet blir lika oförutsägbart. Vi kan bara veta det genom att leva det.

"Det är så härligt att leva, för då får en si hur det går."

<1384>

Sven Wickberg

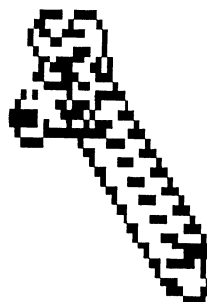

Bild 3. Med de båda nedersta punkterna "extra" går det mycket fort till vägbygge, nu mot SO

En ansats till myrologi

Naturligt nog blev jag nyfiken på Langtons myra. Med ett så enkelt dragmönster måste det vara lätt även för en vanlig "decimalgubbe" att fixa ett program, tänkte jag.

Som vanligt sökte jag mig tillbaka till mina rötter – basic. Tyvärr hade jag inte gamla hederliga basic2 med mig, så jag tvingade experimentera med Qbasic. Det var första gången. Vi vet ju sedan förr att det är problematiskt med dialekterna.

Nedanstående är i alla fall en fungerande version för myra 10, dvs Langtons ursprungliga.

```
REM MYRA.BAS
REM Langtons myra      REM visa läget
REM på textbaserad     LOCATE x, y
REM skärm              PRINT ". "
REM storleken på pla-  WHILE -1 'alltid sant,
REM nen                alltså oändlig loop
a = 23
b = 35

DIM plan(a, b), farg(a, b)

REM utgångsvärden
riktn = 1
x = 15
y = 15

REM färga rutorna
FOR i = 1 TO a
FOR j = 1 TO b
farg(i, j) = 1
NEXT j
NEXT i

REM "avvikare" testa
själv med att sät-
ta ut avvikande
rutor vid start
farg(10, 14) = 0

CLS

REM rita plan
FOR i = 1 TO a
FOR j = 1 TO b

LOCATE i, j

IF farg(i, j) = 1 THEN
PRINT "#"
ELSE PRINT " "
END IF

NEXT j
NEXT i
```

```
IF riktn = 0 THEN riktn = 4
```

```
f = f + 1
IF f = 2 THEN f = 0
farg(x1, y1) = f
```

```
LOCATE x1, y1
IF f = 0 THEN PRINT " "
IF f = 1 THEN PRINT "#"
```

```
REM flytta myran
IF riktn = 1 THEN x = x - 1
IF riktn = 2 THEN y = y + 1
IF riktn = 3 THEN x = x + 1
IF riktn = 4 THEN y = y - 1
```

```
REM informationer på
sista skärmraden
s = s + 1
LOCATE 23, 1
PRINT s, riktn, x, y
```

```
WEND
```

```
REM här har vi en
oändlig loop som
måste REN av-
brytas på något
sätt. Den bryts nu
när vi passerar
kanten
```

Version för gra- fisk skärm:

```
REM Langtons myra
med grafisk
skärm (CIRKEL
2.BAS)
```

```
SCREEN 2 'går också
med SCREEN 10
```

```
REM storleken på pla-
nen
a = 160
b = 100
```

```
DIM farg(a, b)
```

```
REM utgångsvärden
riktn = 2
x = a / 2
y = b / 2
```

```
REM färga rutorna
FOR i = 1 TO a
```

```
FOR j = 1 TO b
farg(i, j) = 1
NEXT j
NEXT i
```

```
REM extra duttar
REM farg(81, 52) = 0
REM farg(85, 55) = 0
farg(83, 49) = 0
farg(79, 45) = 0
CLS
```

```
REM rita plan
FOR i = 1 TO a STEP st
FOR j = 1 TO b STEP st
```

```
CIRCLE (i, j), 1, farg(i, j)
```

```
NEXT j
NEXT i
```

```
WHILE -1
```

```
REM Spelplan klar.
Råttan i x,y
```

```
REM Måste fixa rikt-
ningarna
1 2
3
har börjat med
riktn=2
```

```
REM Råttan i(x,y) har
(haft) riktning
=riktn och rutan
har farg(x,y)
```

```
REM subrutin för att
ta reda på rikt-
ningen i nästa
drag
```

```
r = riktn
x1 = x
y1 = y
```

```
f = farg(x, y)
IF f = 1 THEN riktn = r + 1
IF riktn = 5 THEN riktn = 1
```

```
IF f = 0 THEN riktn = r - 1
IF riktn = 0 THEN riktn = 4
```

```
REM ändra rutans färg
f = f + 1
```

```
IF f = 2 THEN f = 0
farg(x1, y1) = f
```

```
REM för in färg-
ändringen
CIRCLE (x1, y1), 1,
farg(x1, y1)
```

```
REM flytta myran
IF riktn = 1 THEN x = x - st
IF riktn = 2 THEN y = y + st
IF riktn = 3 THEN x = x + st
IF riktn = 4 THEN y = y - st
```

```
REM informationer
till nedersta
skärmraden
```

```
s = s + 1
LOCATE 23, 1
PRINT s, riktn, x, y, f
```

```
WEND
```

```
REM oändlig loop, men
den kan brom-
sas med Pause-
knappen (eller ctrl
-s) fortsätts med
F5 (eller Ctrl-q)
och avbrytas med
ctrl-break. Den
bryts nu när vi pas-
serar REM-kanten
```


Ytterligare ett inlägg om framtiden för ABC-klubben

För att gå direkt till limpa från ax, så det finns ingen framtid för ABC-Klubben, om inte...

Problemet med ABC-klubben borde ju vara självklart, varför minskar antalet medlemmar? Svaret är enkelt, ABC-Klubben har helt enkelt inte tagit del av det förflutna och den tidens framgångar.

Fram till 1984 var klubben blomstrande. Orsaken till detta var ett gemensamt intresse för datorn ABC80. Spaltmeter efter spaltmeter i klubbtidningen, med program och tips från mera erfarna, höll medlemmarna sysselsatta och engagerade.

En programidé kunde snabbt utbytas till en ny. Det var som partiledarna i NyD säger, drag under galoscherna... Och det bästa av allt: Alla publicerade program kunde användas som referens, om man senare hade behov av någon programsnutt.

Så dök ABC800 upp och ett antal efterföljare. Genast blev det splittring i ABC-familjen, de som redan hade en ABC80, hade helt enkelt inte råd att hänga med i den nya datorsvängen. Nu blev det färre och färre tips och program för ABC80.

PC:n dyker upp

Sedan dök Petter Calle upp, med lite större räckvidd än tidigare datorer. Främst var det Industri-Björnen-Martin som lockade ABC-medlemmarna med bättre honung. Men nu var arbetsbina bortblåsta, och kvar var endast drönarna. Dessa hade hittat ett eget gömställe, landet Modemus Artificellus.

Cut 'n' Paste

När inga arbetsbin producerade läsbara texter och program, kom saxen fram. Inneorden, ej heller de svenska, Cut and Paste. Nu var det så att samtalsspråket med Petter Calle hette Doris. Och de riktiga inne-drönarna hackade på Doris, och hyllade

ett annat språk för större datorer, FjUNIX. I landet Modemus Artificellus kommunicerade man med varandra genom Farbror Svens Brevlåda. Och med hjälp av Cut and Paste, klippte man ihop troligt intressanta rader, och fixade så på ett enkelt sätt till spaltfyllnad i klubbtidningen. Och blev det plats över, efter det att nödvändiga annonser införts, så det blev det gaelisk skåpmat från något Större BB eller var det BB Större.

Råd med modem?

De som inte hade råd med modem, fick skylla sig själva, tyckte drönarna, ty klubbens kostnader, skall medlemmarna bära, inte de som åsamkat dessa kostnader.

Vinduer

Hos Petter Calle hade Liten & Mjuk hittat på ett skal för sina apelsiner, och detta skal kallade man

fönster. Det är ju självklart, utan skal torkar apelsinerna fortare..... Men det här med fönster, det är ju väldigt, väldigt, väldigt bra, tyckte drönarna. Och det här tyckandet resulterade att mat att ställas ut i fönstret, hamnade på en liten tallrik, som senare vidarebefordrades till medlemmarna. Att maten sedan inte var betald, det var ju en annan sak, var och en som var intresserad av annat än skådebröd, kunde sända in pengar till aktuell kock...

Medlemsproblemet

Och nu till den något allvarigare sidan av medlemsproblemet. För att få en ny medlem att stanna kvar längre än inträdesåret

måste vi vara klara med vad vi har att bjuda nya medlemmar.

1. Programbiblioteket

När det gäller programverksamheten bör vi vara klara med att här måste det till en förnyelse. Indela programmen i större block, och låt medlemmen få välja ur blocket. Undvik UNIX-stilen och c-kommentarer

2. Medlemsvård

När det gäller förstagångsmedlemmar: Vi måste ha en beredskap, som gör att medlemmen kan vända sig till någon, för att få ett förslag till lösning av ett datorproblem, tala med klubbens datadoktor om krämpor och medicin mot dessa....

3. Programlistningar

Alla är inte programmeringsintresserade, men blir det säkert, om fungerande program presenteras i klubbtidningen.

4. Program, funktioner och användbarhet

Tips på användbara program och naturligtvis vad dessa program används till.

5. Programvarukatalog

Programkatalog bör finnas tillgänglig och uppdatering 1 gång per år. Utformningen bör inte likna Tarzan-syndromet (UNIX-stil med många grenar)

6. Principer för medlemsavgift

Principmässigt påstår jag den som utnyttjar en klubbverksamhet, som inte övriga medlemmar vill eller inte kan utnyttja, skall betala avsevärt större medlemsavgift.

7. Information och tips om programmering

Programmeringsspråk, bibliotek för dessa, m m, bör det finnas information om i klubbtidningen.

8. Enkät för klubbens överlevnad

Om nu en enkät skall skickas ut till medlemmarna, bör en provenkät utsändas till vissa utvalda, för yttrande och förslag till ändringar och tillägg. I enkäten bör det finnas frågor om medlemmens data-

*... det finns
ingen fram-
tid för ABC-
klubben,
om inte...*

Sänd dem på tangentbordskurs. Utrusta dem med ett modem och lär dem köra BBS.

Vi datorägare har förmånen att ha ett av den moderna tidens allra bästa hjälpredor alltid till hands. Självt använder jag mina snabba 486:or till allt möjligt, både på jobbet och hemma.

Minsjäs älskade rynkar på näsan och säger att "det var bättre förr. Datorer behövs inte. Det räcker med en rejäl anteckningsbok att klottra i."

Nja, med datorn man man ju söka upp vissa textsträngar. De flesta intelligenta anteckningsprogram och databasprogram ger också möjlighet till ungefärlig sökning, s.k. heuristisk sökning som bräcker den lilla svarta med hästlängder! Möjligheten att låta datorn skriva ut en ny version där allt inaktuellt kluddslaktats bort med några raska kirurgiska snitt med ordbehandlingskomman-

Stoppa yuppie-nalle-neurotikerna

dona borde övertyga anteckningsbokens tillskyndare.

Vi som läser ABC-bladet behöver väl knappast övertygas. Många av oss har gått ytterligare några steg längre, och använder modem för BBS-trafik med faxfunktion, så att man kan sända fax direkt från ordbehandlingsprogrammet utan att gå omvägen via pappersutskrift. En del av oss är redan idag vana vid det nästan papperslösa kontoret. Det fina med BBS och FAX är ju att meddelandena når fram per omgående, men att mottagaren själv kan välja när han eller hon skall läsa dem och besvara dem. Man är nåbar i tiden men inte störd i tid och tid!

Själv skulle jag önska att flera kommunicerade på ett sådant intelligent sätt som de flesta av ABC-bladets läsare gör. Till och med vår statsminister Carl Bildt har ju öppnat en BBS.

Telefonen, dvs den vanliga 'pratburken' upplever jag ofta som oerhört ineffektiv, och värst är det när bärbara telefoner inlemmas i telefonnätet, och i allt högre grad missbrukas av vår tids verkligt stora tidtjuvar, yuppie-nalle-neurotikerna. Jag kom att tänka på detta häromdagen när en sådan där tidsbrottsling häromdagen ringde upp och hamnade i kontorets telefonsvarare.

Jag har en sådan där som automa-

kunskaper och även andra för klubbverksamheten lämpade kunskaper.

9. Marknadförning

Klubben syns inte i spalterna. Det lär vara svårt att få ett eko, om inte förutsättningar för eko finns!

- * Sänds klubbtidningen till biblioteken?
- * Finns det framtaget någon infofolder om klubben?
- * Är svaret nej, då har vi ett utgångsproblem att lösa där!

10. Medlemsavgifter

Medlemsavgiften bör sättas som ett riktmärke. En fast obligatorisk medlemsavgift + extra avgifter utöver standard. Således: för samma rättighet betalar alla lika, såväl junior, senior samt oldboys.

11. Hårdvarans och mjukvarans utveckling

Datavärlden förändras oavbrutet. Processorer blir snabbare och snabbare, grafiken blir allt bättre och bättre, hårddiskar på 500 Mb är snart ett måste, 16 Mb måste snart finnas i varje dator och multimedia och Videovision är något som skall finnas till.

Fax, modem och laserskrivare är också självklara tillbehör, för att inte tala om Mini, Midi och Vici...

Här har vi i stort sett alla av klubben obehagade dataområden. En nybliven datorköpare, m/novis, kan ej räkna med support från säljaren. Som säljare erfordras det bara att vara hal som en ål, låta fackmässig och säga: en SX-dator är dubbelt så bra som en DX. Problem som köparen får, hänvisar säljaren till någon handbok, som medföljt datorn. Alla data-tekniska ord är oftast en ren gallimattias för förstagångsköparen av en dator.

"Datorn har en miljon minnen, säger säljaren, och det är bra, väldigt, väldigt bra." Egentligen skulle jag ha dragit historien om förstagångsköparen, Calle Brate, men det får bli någon annan gång...

12. Medlemstidningen

Klubbtidningen ABC-bladets skall vara och förbli klubbens ansikte utåt. En tidning med torftigt utseende och torftigt innehåll ger betyg i den lägre klassen. Något 'Pulitzerpris' torde inte tidningen få med nuvarande utformning...

Klubbtidningen skall engagera och inte

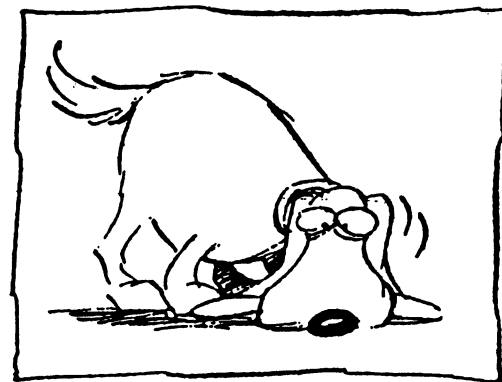
pacificera medlemmarna. Ge gärna en slant till den som skriver i tidningen. För varje sådan satsad slant, skördar säkert klubben tiofalt igen.

13. Epilog

I msgutdraget nämnde någon om besserwissers — de om några kan få medlemmar att lämna ABC-klubben. År 1984, för nästan exakt 10 år sedan, erbjöd jag mig att hjälpa till med klubbarbetet, men fick av den som jag samtalade med, veta att det vore skam att vara stockholmare, om vi måste ta hjälp från landsorten. Eftersom jag ännu inte hört något tillrättaliggande eller ändring, antar jag att läget är det samma 1994...

<412>

The Inspicient

tiskt ringer hem till mig någon minut senare. Den mobile mannen förkunnade att nu befann han sig på väg till Enköping och ville diskutera översättningen av några ord i den polska kontoplan som jag levererat till honom.

Vaddå polsk kontoplan? Jo, mitt levebröd är att översätta från polska till svenska. Någon måste ju göra det jobbet också, inte något märkvärdigt med det, men så mycket tjänar man inte som översättare att man har råd att babbla med bärbar burk för flera kronor i minuten.

Jag ringde ändå upp för ett kort samtal för att fråga till vilken fast punkt i tillvaron jag kunde ringa honom något senare.

– Numret kan inte nås för närvarande... hördes det.

Det är ganska ofta man inte kommer fram till en mobiltelefon. Den stolte bäraren befinner sig i radioskugga etc. Tur väl det, så att man slipper höga telefonräkningar.

Men om nu den här telefonmissbrukaren hade varit maskinskrivningskunnig och haft tillgång till dator med tangentbord och modem, så hade det varit smartare att skriva ett litet BBS-brev och punkt för punkt ställa sina frågor. Eller varför inte sända ett fax?

Med risk för att trampa någon av ABC-bladets yuppie-nalle-neurotiker på tårna, så vill jag bara nämna, att jag tycker att det är stolligt att sitta på restaurangen och babbla i bärbar pyts.

Min revisor använder den till och med på toaletten. Varför inte utnyttja alla minuter på dygnet?

Han känner sig effektiv, men förstår inte att han i själva verket är ineffektiv och bara stör sin omvärld i tid och otid i stället för att samla på sig flera frågor och ställa dem vid ett enda tillfälle. Så bråttom är det nog inte.

Att känna sig bejakad, älskad av omvärlden och nåbar i alla lägen är

viktigt enligt psykologerna. Nallen blir ett slags tröstknapp för vuxna.

Men jag säger i och för sig inget om detta. Jag var en gång lika stollig. För c:a 15 år sedan gick jag också omkring med en 'bronto-nalle' i bärrem runt axeln. Den vägde 12 kilo och hade en gammal hederlig telefonlur och en söt pytteliten antenn.

De flesta trodde det var en ploj. Kunde man verkligen ringa på den? Jodå, jag hade telefonnummer 54312 och var ansluten till Telearm.

Sedan blev jag datorägare och lärde mig det moderna kommunikationssättet. Jag gjorde mig av med den där 'mobila' burken.

Det är naturligtvis inte något fel i att ha en mobiltelefon, men nog är det bra många ärenden som effektivare kan åtgärdas med BBS eller fax. Korta samtal. Snabba svar. Inga missuppfattningar såsom felaktigt uppfattade namn och telefonnummer och adresser.

Slutligen ett exempel på hur den verkligt effektiva arbetar.

Jag har en kompis som jobbar på Televerket och som inte är så duktig på engelska. I tjänsten tvingas han ibland tota ihop någon drapa på "utrikiska" som skall till något televerk i utlandet. Eftersom jag har ett förflutet som lärare i engelska föredrar han att låta mig rätta alla felaktiga 'was' och 'were' och 'should' och 'would' och sätta lite proffsig stil på engelskan. Han sänder då brevet till min BBS.

Jag rättar textfilen. Han hämtar den tillbaka och vidareänder den elektroniskt ut i den stora världen.

Jag samarbetar också med en översättningsbyrå med en vettig kille som hämtar de färdiga översättningarna ur min BBS och skriver ut dem på sin laserskrivare. Vi vill nog påstå att vi är mycket effektivare än yuppie-nalle-missbrukarna.

Faktum är att nio av tio samtal som förs mobilt skulle gå enklare att

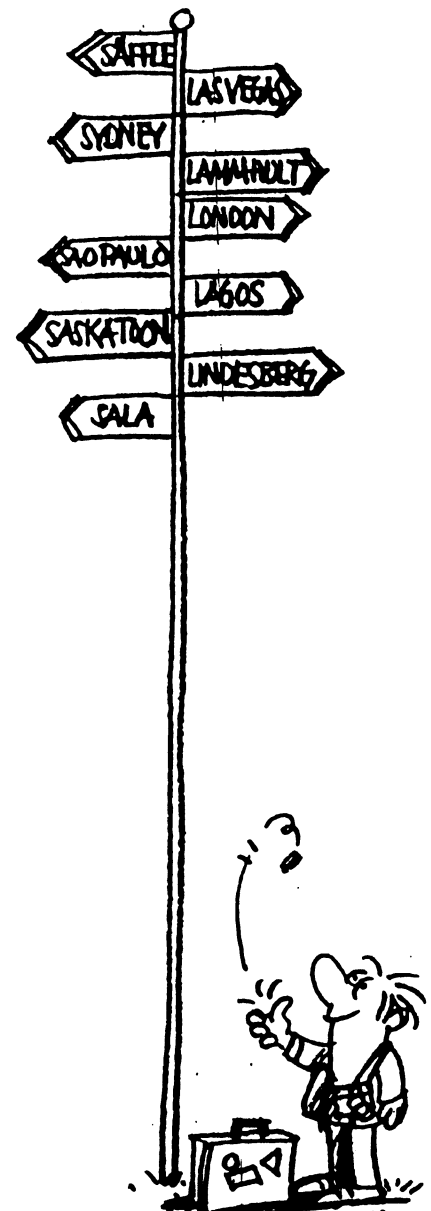
klara av med skrivna meddelanden. Datorn är effektivare.

Problemet är förmodligen att så många är okunniga i maskinskrivning. Måne hade min mor siarförmåga när han satte mig att lära mig hantera en skrivmaskin med alla fingrarna när jag blott var nio år gammal? Det var för drygt fyra decennier sedan. Aldrig kunde väl någon då ana hur effektiv man kunde bli som rask vid tangenterna?

Skriv mera och babbla mindre, tycker

<8355>

Bill Leksén

Datorkonsult hos SÖ

Detta handlar om en kort period i mikrodatorns ungdom när jag blev datorkonsult utan att egentligen försöka.

Det var i mitten på 1980-talet när den svenska datortillverkaren Luxor stod på höjden av sin utveckling med ABC-datorerna. Genom omständigheternas makt hade jag råkat bli bland de första som intresserade sig för ABC80-datorn. Detta ledde till att jag som på ett bananskal slank in på ett projekt om att undersöka hur datorstödet skulle kunna förbättra läget för människor med stora rörelse- och talhandikapp. Det var nämligen så att ytterst få människor på den tiden hyste annat än starkt avogå känslor mot datorer i allmänhet och datorer på deras område i synnerhet. Lärarna var inget undantag.

"Vill inte bli registrerad!"

När jag ställde en ABC80 i vårt lärarum för att demonstrera vad man skulle kunna göra med denna förträffliga lilla apparat, var det en av mina kolleger som vände i dörren med utropet: "Jag vill inte bli registrerad!"

Jag blev alltså plötsligt en viktig person i det här handikapp-projektet. Andra lärare kunde visserligen tänka sig att sköta själva undervisningen. Men ett absolut villkor var att de inte behövde ha någonting som helst att göra med datorerna. Det var min avdelning, och den skulle jag sköta.

Det var därför ganska logiskt att samma sak upprepades när våra första handikappade elever skulle ha företagspraktik. Det slumpade sig så att den dåvarande Skolöverstyrelsen (SÖ), som hade en Folkbildningsavdelning som folkhögskolorna sorterade under, åtog sig att ge två av våra elever ettårig praktik med vissa registreringsuppgifter.

Experten

Eftersom detta måste göras på ABC-datorer som eleverna hade lärt sig i skolan, var det ett absolut villkor från SÖ att ingen på avdelningen skulle behöva befatta sig med datorer eller program. Det skulle skötas av "experten" från skolan. Det var jag, det. Följden blev att jag fick följa med som datagubbe. Eftersom det skedde på betald

tjänstetid och betraktades som "undervisning" hade jag ingenting emot det.

Basregister

Det var förstås inte särskilt svårt. Arbetet gjordes på ABC800 och programmet BASREGISTER som väl fortfarande kan inhandlas hos Göran Lundberg i Målilla. Programmet var för sin tid mycket avancerat. Jag som jobbade med det till vardags hade inga problem. Lätt som en plätt, skulle man kunna säga.

Det skulle användas för ett par mycket enkla register, som de handikappade skulle mata in. Jag fixade registret och visade hur de skulle göra. En eller annan gång i veckan svängde jag alltså upp till SÖ och kollade läget. Inga större problem, utom när datorerna krånglade, vilket de förstås gjorde ibland. Jag blev känd på avdelningen som Den Store Datagurun.

Nu blev folkhögskoleinspektören intresserad. Han klagade över att indragningarna på SÖ berövade honom resurser, samtidigt som man skulle fortsätta att "ge service" åt folkhögskolorna i samma omfattning som förut.

Goda råd?

Jag var fräck nog att säga åt honom att man kunde spara in åtskilligt arbete om han förenklade beräkningen av statsbidraget till skolorna. Grundregeln var, på den tiden, att man fick ett schablonberäknat bidrag per elevvecka. Riksdagens hade bestämt att det skulle vara ett enkelt system. Men sedan hade det gått som det brukar: av olika skäl hade den administrativa myndigheten (dvs SÖ) infört det ena tillägget och undantaget efter det andra. Skolorna fick lägga allt mera tid på att fylla i blanketter, och det hade blivit ett fasligt schå för SÖ att beräkna bidragen. Det tog en pensionerad rektor, som inkallades för jobbet, nära tre veckor varje sommar. (Dessutom satt en annan tjänsteman på heltid och granskade att blanketterna var rätt ifyllda.)

Folkhögskoleinspektören borde ha blivit glad över mitt förslag, men det blev han inte. Han gillade det inte alls. Lösningen, enligt hans mening, var DATORN. En sådan manick borde ensam kunna uträtta

flera rektorskompetenta lärares arbete...

Vad trodde jag att det skulle behövas för utrustning? Det gällde alltså att under året mata in alla folkhögskolors alla kurser, långa som korta. Jag vill minnas det rörde sig om cirka 10 000.

Jag gjorde en snabb kalkyl och förklarade att en ABC806 med tillhörande BASREGISTER och diskettstation för åttatumsskivor borde rymma det registret och litet till. Han funderade litet över kostnaden och lovade återkomma när han undersökt saken.

Överflödets psykologi

När jag några veckor senare tittade upp för att se till mina handikappade skyddslingar blev jag mäktat förvånad över att se att hela korridoren var full med ABC806-or med tillhörande åttatumss diskettstationer. (Jag fick senare veta att det var likadant på de flesta andra avdelningarna.)

Hur i all världens dar hade man fått loss så mycket pengar och varför slog man så enormt på stort? För mitt register behövdes en eller högst två maskiner!

Förklaringen var lika enkel som överraskande. SÖ var då ett verk i onåd och indragning. Man hade avskedat kanske en tredjedel av personalen och skulle göra sig av med ännu fler. Då visade det sig att man vid budgetårets slut fick en massa pengar över! Ja, tacka för det, om man drar in på löner – det var liksom meningen att spara pengar. Men statlig byråkrati fungerar inte på det sättet. Ledningen för verket, eller möjligen ledningen för de olika avdelningarna, hade blixtnabbt bestämt sig för att "rädda" pengarna genom att köpa datorer för dem!

Alldeles av en tillfällighet (?) bestämde man sig för just den utrustning jag hade rekommenderat folkhögskoleinspektören, plus litet mera programvara (Kalkyl, Ord och någonting mer) samt massor av disketter och fina lådor att ha dem i.

Då kom nästa problem: hur skulle man använda all denna datorkraft? Ingen visste. Ingen ville veta. De anställda lät högljutt förstå att datorer var nog bra, men i just deras fall var de alldeles onödiga och förresten var det ingen mening att lära sig sånt, för man skulle ju snart få sparken eller pensioneras i vilket fall som helst.

Gurun ingriper

Just i vårt speciella fall var saken dock klar. Folkhögskoleinspektören vände sig till mig igen och undrade om jag – mot skäligt arvode givetvis (det fanns fortfarande massor av överblivna lönepengar som man inte hunnit göra sig av med) – kunde åta mig att dels ordna underlaget för det där registret över folkhögskolornas kurser, dels fixa ett program som räknade ut statsbidragen och dels (icke minst) övertyga personalen om att detta var en bra idé.

De två första lovade jag utan betänkanke, det tredje lovade jag försöka med, fast utan förpliktelse att lyckas. Jag skrev en offert där jag modest nog nöjde mig med folkhögskollärarens blygsamma timlön (i förhållande till andra datagurus) för det antal timmar jag beräknade att det skulle ta.

Snål smålänning

Jag fick frågan (på skämt, antog jag) om hur mycket prutmån det var i det budet och jag svarade (gravallvarligt) att det inte fanns någon prutmån alls. Man fick ta anbudet eller låta bli, det gjorde mig akkurat detsamma vilket.

Efteråt fick jag höra att det hade varit mycket gnäll om saken. Chefen för avdelningen hade småländskt påbrå och tyckte att jag ju bara var en vanlig folkhögskolektör som inte skulle ha så mycket betalt för något som jag inte hade utbildning för etc.

Folkhögskoleinspektören lyckades till slut övertyga honom om nyttan av att låta saken skötas av en av våra egna som dessutom visat sig ha eminenta datakunskaper och därtill var väl insatt i bidragssystemet och förstod uppgiftens natur.

Till slut gav chefen motvilligt med sig, jag fick klartecken och kunde börja jobbet.

Steg ett och två

Till att börja med fixade jag själva registret, vilket var det lättaste. Sedan lyckades jag med lock och pock få de tre damer som sysslade med registreringen av kurserna att komma och prova hur det var att sitta vid datorn. De var mycket motvilliga först, men det gick som med flugorna och DDT. Under min förträffliga pedagogiska ledning vände de sig vid datorn. När jag slutade kunde de inte längre leva utan den. Inte utan skäl betraktar jag denna bedrift som krönet på min pedagogiska gärning.

"Datorn" ställer krav

Inspektörens närmaste man, som var utpekad för att ta över det ganska hopplösa jobbet att sitta av semestermånaden juli med att beräkna statsbidragen, ivrade mycket kraftfullt för att jag skulle fixa det tilläggsprogram som kunde göra det jobbet automagiskt utifrån det färdiga kursregistret. Jag förklarade för honom att det var en enkel match, under förutsättning att man kraftigt bantade ned på undantag och specialbestämmelser och höll sig till den enkla och raka schablon som riksdagen hade tänkt sig från början.

Han höjde ögonbrynen, log litet snett, blinkade konspirativt samförstånd och gick och talade med inspektören. Antagligen sa han honom att datorn krävde förenkling, "annars går det inte". Och efter litet trixande hade jag fått som jag ville: systemet förenklades och jag log i mjugg och skrev programmet.

Det fordrades förstas litet utprovningar och bugfixande, men på den utsatta tiden var det klart och fungerade. Hela bidragsräkningen kunde nu skötas av datorn. Men jag drev igenom att ingenting fick gå från datorn direkt till skolorna. Varje underlag skulle undertecknas av en tjänsteman som skulle ta ansvar för innehållet.

Datorkörningen gick visserligen inte särskilt fort i det gamla basregistret. Jag vill minnas att den tog ett par timmar. Men var är det mot tre veckors rektorsarbete? Platt intet.

Betalning med förhinder

Det allra roligaste kom på slutet. Det jag beskrivit tilldrog sig i maj och juni. Jag skulle få betalt i form av ett extra arvode, och jag lämnade in min räkning i god tid. Men det kom inga pengar.

En bit in i juli kom en mycket slokörad och generad tjänsteman och sa mig, att beklagligtvis hade de missat att betala det där arvodet under det gamla budgetåret (som slutade den 31 juni). Så tyvärr fanns det nu inga lönepengar att betala med. Men – hrrmm – om det vore så att jag hade haft en firma, så skulle det ha varit möjligt att betala en faktura även i juli på föregående års budget. Skulle jag alltså – hrrmm – kunna tänka mig att för den här sakens skull starta en firma...?

Det var det dummaste jag hade hört i mitt liv. Men ödet ville att jag faktiskt umgåtts med tanken på att starta en datorkonsultfirma tillsammans med min fru som hade funderat på att starta en firma

för att sälja egenproducerad konst. Så vi slog till och räkningen betalades – givetvis nu med pålägg för sociala avgifter.

Jag vill minnas att vi i första omgången fick den för oss furstliga summan av 18 000 kr för något som jag hade gjort med vänstra handen i samband med att jag såg till mina handikappade elevers praktik. Vi tog naturligtvis chansen att investera i en del arbetsverktyg och resten av pengarna gick åt för att ge ut min bok "Konsten att ha tid" (välkänd för många av ABC-klubbens medlemmar och fortfarande tillgänglig antikvariskt hos förläggaren).

Samordnare mördar konsult

Året därpå inkallades jag på nytt för att utöka och förbättra programmet. Jag började vänja mig vid tanken på fina extrainkomster i datorkonsultbranschen. Men det skulle jag inte ha gjort. Ur SÖ:s djupa led dök det upp flera förut okända människor som visade sig vara ABC-kunniga. Precis som jag blev de plötsligt Viktiga Personer, som gjorde programarbete och skrev räkningar – och krävde fler, större och dyrare maskiner.

För att få ordning på detta inrättade SÖ en tjänst för en datorsamordnare. Den första innehavaren kom "utifrån". Det första hon gjorde var att bestämma, att man inte skulle satsa mera på ABC-datorer, utan på IBM PC. Därmed var min korta konsulttid slut. Men det är en annan historia.

Skattmas mördar firma

Ytterligare en annan är att skattmasen vid nästa taxering plockade av oss 11 000 i skatt av de ursprungligen erhållna 18 000. Pengarna var visserligen slut, men vi fick lära oss att en utgift inte är detsamma som en avdragsgill kostnad. Vårt resultat ("vinsten") för första året angavs till 10 000 kr. Vår största tillgång var ett lager på 5 000 ex av Konsten att ha tid. Det var på den tiden när marginalsatterna snabbt blev 80% och en delägare i ett handelsbolag lätt kom upp i (nominellt) 110% av vinsten i skatt.

Men man lär sig, och sånt händer inte numera. Datorer kan användas till mycket.

<1384>

Sven Wickberg

MSG- utdrag

Här kommer nu ytterligare en omgång av utdrag från MSG-systemet. Som vanligt har råjobbet med utdragen sköts av Lars Gjöring, Sven Wickberg och Bo Kullmar

Möte PChård

(Text 4713) Ulf Hagström <7615>
Ärende: HD-problem?
Nu är goda råd dyra! Jag har en PC som hänger sig vid uppstart. Felmeddelande: "Diskettfel. Byt diskett och tryck tangent." Vadå byta..... Jag ingen diskett i enhet a. Det måste vara något fel som har med hårddisken att göra. Jag har kollat setup:en, den verkar OK. Om jag bootar PC:n med hjälp en systemdiskett i enhet a, går den igång och jag kan även då byta till enhet c.
Är det något fel på hårddiskens startpost på spår 0? Finns det några "verktygs-lådor" man kan använda för att reparera ev. skador? (PCtools, Norton Utilities.....) Jag är mycket tack-sam för hjälp!! Mvh Ulf

(Text 4715) Sven Linder <8183>
Ärende: HD-problem?
Om du harsamma DOS-version på boot-disketten som på hårddisken kan du prova att skriva SYS C:. Det kan ju hända att systemfilerna blivit skadade.

(Text 4718) Anders Ekengren <8575>
Ärende: HD-problem?
Ja det går utmärkt att testa med Norton utilities eller PCtools. Dessa program är ju gjorda för att upptäcka fel. Om de inte kan rätta till felet borde de åtminstone kunna tala om vad felet är.

(Text 4719) Gunnar Gunnarsson <6695>
Ärende: HD-problem?
Ett annat tips: Det odokumenterade kommandot FDISK /MBR skriver om bootsektorn om du har en någotsånär ny DOS-version. Se dock till att du har samma DOS-version på diskett som på HD!! //GuGu

(Text 4720) Ulf Hagström <7615>
Ärende: HD-problem?
Tack!! Du rekommenderade precis rätt

medicin. Efter "SYS C:" tickade datorn snällt igång. Vad gjorde jag utan ABC-klubben!!!! Mvh Ulf

(Text 4804) Hans-Georg Wallentinus <4046>
Ärende: Kretskort
Min bror har blivit allergisk mot det pulver som virvlar upp när han borrar i kretskort. Är det någon som vet vad det är som luktar så typiskt "kretskort"? << HGW >>

(Text 4805) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Kretskort
Billiga kort är av fenolpapper (säkert inte så nyttigt, luktar speciellt), mellandyr kort är av glasfiberepoxy (inte heller så nyttigt) och de dyra korten är gjorda av teflon,

(Text 4806) Hans-Georg Wallentinus <4046>
Ärende: Kretskort
Intressant! Dekretskort som har funnits under långa tider bör väl då vara fenolpapper. Epoxybaserna är väl ganska nya (<10 år?). Teflon luktar väl inte vad jag vet, eller har jag fel? << HGW >>

(Text 4830) Rolf Modin <2865>
Brev till: Hårdvara-PC Ärende: HD på parallellporten för backup
Jag funderar på att införskaffa en BackPack Hårddisk, eller liknande, som kopplas till parallellporten, för att använda till säkerhetskopiering.
Jag tänkte ha en DoubleSpace-enhet att göra totalbackup till, samt lägga upp några kataloger för olika generationer av särskilt känsliga dokument, register mm. HD:n är nästan dubbelt så stor som min befintliga. Dessutom tänkte jag göra HD:n bootbar, det bör väl gå?
Är det någon som har erfarenheter av parallellportsanslutna HD:n, eller andra synpunkter som jag kan ha anledning att beakta?

(Text 4831) Ulf Sjöstrand <1208>
Ärende: HD på parallellporten för

backup
Jag har en sådan. Som inte fungerar så bra. Det blir krockar med IRQ-er utan att man (=jag) har lyckats få nån rätsida på det. En knepighet är att man måste ha en "riktig" parallellport, ty den skall även kunna läsa från backpacken. en del fabrikanter drar ned på just den här finessen som får till följd att det inte fungerar. Jag skaffade ett extra kort med fler utgångar med det hjälpte inte, sen tröttnade jag.
Vill du överta min kan vi kanske komma överens om ett lämpligt pris. Som framgår har jag inte använt den särskilt mycket. Ulf

(Text 4833) Sven Wickberg <1384>
Ärende: HD på parallellporten för backup
Jag har provat två sådana (och skrivit om det här i mötet...:-)
Den första heter PHD och hade en rolig fix där hdn tog ström från tangentbord-singängen via en t-kontakt. Den var smidig, tyst och stor, MEN fungerade inte tillsammans med min Chicony laptop. I bruxen förutsattes att den inte fungerade tillsammans med alla datorer.

Den fungerade perfekt tillsammans med desktopparerna på kontoren. Jag har den alltså över och kan gärna sälja den till högstbjudande, så gott som oanvänd.
Den andra heter Backpack, och den strömmatas med en vanlig liten trafo (jag har en hel åker med sådana till alla detaljer på mitt skrivbord!).
Den krånglade litet första gången jag körde den, men efter ingripande från leverantören (som jag varmt kan rekommendera: Per Dahlberg Elektronik ABC, Nacka Strand, tfn 08-601 00 01) har den fungerat alldeles utmärkt (i två veckor, hittills...) så det är nog inget konstigt med min parallellport trots allt.
Jag har också en Backpack CD-spelare, som visserligen visar litet konst, men jag tror att det mera beror på Windows; i DOS fungerar det u.
Den går på D: och är i normalfallet "tyst", dvs står still. En nackdel är att om man gör någon manöver, t ex för att spara eller hämta filer, så drar den i gång, vilket tar 5 sek och alltså försenar operationen. Men det kan man stå ut med. Den är på 300M, vilket är mer än dubbelt så mycket som in vanliga hd.

(Text 4838) Rolf Modin <2865>
Ärende: HD på parallellporten för backup
Går det att med t ex MSD kontrollera om min PC bättre skulle klara det som Ulfs PC inte ville vara med om?
Jag avvaktar med att svara på erbjudandet tills jag har en bättre bild av hur bra lösningen egentligen är. Men tack i alla fall. /Rolf M /

(Text 4849) Rolf Modin <2865>
Ärende: HD på parallellporten för backup
Om man inte vill ha den permanent inkopplad, utan i samband med backuptagning kopplar in den, hur bökigt kan det tänkas vara? Jag antar att man måste boota om maskinen när man

vill ändra på hurvida Parallell-HD:n är inkopplad eller inte, men måste man ha alternativa boot-filer? /Rolf M /

(Text 4850) Sven Wickberg <1384>
Ärende: HD på parallellporten för backup
Just den här modellen anvisar att man kan skriva "nonstop" efter de där extra initieringsraderna i config.sys. Då rullar det på utan problem även när man inte har grejerna inkopplade.
Just nu är jag på landet och har datorn lös, utan alla dessa extraburkar. (Visserligen finns de med i en väska, men jag har inte orkat koppla in dem). Så jag kan konstatera att man inte behöver ändra någonting vare sig man kör med eller utan. Och DET är VERKLIGEN en stor fördel.

(Text 4854) Åke Hollman <8701>
Ärende: Hårddiskskydd
Har någon av medlemmarna en ide om var jag kan få tag i ett program för PC som kan lösenordsskydda en hårddiskpartition (helst inte hela disken, bara en logisk enhet i den utökade partitionen t.ex. D:) ungefär i sammanställ som StoreWare el dyl klarar av i Macintosh. Alla förslag av intresse, såväl BBS:er som Internet! Med vänliga hälsningar Åke Hollman

(Text 4858) Anders Ekengren <8575>
Ärende: Hårddiskskydd
Det finns en del program för detta ändamål. Kolla under /pc/security i monitorn. Det du önskar går också att få fram med stacker och jag udrar om det inte också går med double space. Med vänliga hälsningar Anders

(Text 4859) Rolf Modin <2865>
Ärende: Hårddiskskydd
Vad händer om man gör partitionen till en doublespace-enhet, och sedan använder PGP för att kryptera den filen? Självt skulle jag inte våga försöka, men Carl Kövamees kanske har kompetensen att avgöra möjligheterna med en sådan idé. /Rolf M /

(Text 4861) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Hårddiskskydd
Vill du ha en säker kryptering kan du t.ex. använda Tulip krypteringskort som egentligen är en IDE-kontroll som krypterar hela disken med en algoritm baserad på eget lösenord och kod i eeprom. Mycket säkert och relativt billigt och helt transparent i förhållande till alla OS. Den hookar in sig i BIOS och du får en fråga om lösenord innan datorn ens försöker boota från disken. Fungerar med alla OS.
Rena programlösningar finns säkert också beroende på vilket OS du kör, "Diskreet" i Norton utilities klarar väl detta för DOS skulle jag tro, fast med vissa begränsningar. /Mats

(Text 4877) Sten Brunnstrom <7832>
Ärende: Hårddiskskydd
Det finns ett program som heter MERX. Det är ett menysystem och ett krypteringsprogram. Svenska Kyrkan använder detta till folkbokföringen. Säl-

jes av Nordsystem 060-123460

(Text 4878) Bo Kullmar <1789>

Ärende: Hårddiskskydd

Ush, jag gillar inte MERX. Riksbanken använder det på ett antal maskiner. Det fungerar, men det stökar till det i PC:en. Alla filer är krypterade på t.ex. D disken om man nu vill köra MERX så och det gör man oftast på Riksbanken eftersom datafilerna ligger där hos oss.

MERX valdes för flera år sedan och sedan har man fortsatt att köra den. Den tar väl en del DOS minne. Den som vil veta mera om MERX kan säkert skriva brev till adbgk@adb.riksbank.se vilket är Göran Karnfält. Det går Göran som har valt MERX och han är dessutom ansvarig för datasäkerheten på Riksbanken.

(Text 4885) Kurt Wassberg <8360>

Ärende: Hårddiskskydd

Jag har laddat upp SFS100.ZIP Secure File System av Peter Gutmann framstående kryptolog och en av medutvecklarna till PGP23 (Pretty Good Privacy). "SFS is intended to solve the problem of protecting bulk data stored on disk".... "Up to five encrypted volumes can be accessed at any one time, chosen from a selection of as many volumes as there is storage from".

Denna version har föregåtts av flera betaversioner, som testas av framstående kryptologer.

(Text 4886) Nils Hammar <4341>

Ärende: Hårddiskskydd

Verkar vara intressant! Hur är det med funktionaliteten under Windows???

(Text 4887) Kurt Wassberg <8360>

Ärende: Hårddiskskydd

Vetej. Jag kör bara Windows i absoluta nödfall. Men minns jag rätt så ingår väl en Windowsversion i SFS100.zip. Du har väl läst dokumentationen?

Jag har följt sci.crypt i ett par års tid nu. Det är här programmet har diskuterats. Jag har hittills inte sett någon som helt anmärkning mot mot det, däremot mot ett annat liknande SecureDrive. M.v.h. Kurt

(Text 4908) Josef Makower <8639>

Ärende: HD-krash ?

När MSG går i semesterdvala vill jag ställa en fråga på gränsen mellan semantik och teknik, nämligen vad hårddiskkrash är för något. Det pratas ju jämnt om det, (-/-). Jag gissar själv att när avståndet läs/skrivhuvud till medium blir =< 0 mm, krashar huvudet mot HD-yta. Är det rätt, finns andra sorter krasher, blir fördölsen total eller kan man rädda en del av HD-innehållet? Har någon varit med om det ??? När man säger att ett program krashar menar man då att bilden fryser och man är tvungen reboota? Finns det ytterligare saker i pc som kan krasha? I största allmänhet är begreppet krash konkret eller kallas varje allvarlig funktionsnedsättning i pc-världen för krush? - JJM -

(Text 4911) Sven Wickberg <1384>

Ärende: HD-krash ?

Det var mycket du frågar om och skulle kunna leda till en mycket lång och förhoppningsvis intressant artikel i Bladet. (Vem åtar sig att skriva den?)

Kort kan jag svara att jargongen inte är klart definierad. Med krash menar man stor olycka. Den kan vara fysisk, som harr läshuvudet landar på disken och bränner upp spåren osv, och då är det inte så mycket att göra. Disken kastas ut med sitt innehåll och man börjar från början med en ny.

Men det finns många andra sorter krasher.

Man kan "tappa nycklarna" till hårddisken, dvs man kan inte läsa det bibliotek där adresserna till programmen finns. Det kan bli fel på en indexfil som för ett visst program har samma verkan. Det finns räddningsprogram som ibland kan fixa de här felen.

Det kan komma sådan information till programmet att datorn inte vet vad den skall göra, utan "går vilse" och hela hanteringen avstannar. Det är närmast en programkrash, och i de flesta fall räcker det med reset, dvs att stänga av och sätta på datorn på nytt. Då har man förstås förlorat det arbete man lagt ned sedan man senast sparade på disken.

(Text 4913) Peter Nermander <8130>

Ärende: HD-krash ?

Krash är när det "rasar". Det brukar väl vara när något slutar fungera på ett plösligt och förödande sätt. /Nermander

(Text 4919) Josef Makower <8639>

Ärende: HD-krash ?

Tack för det! Svaret på mina frågor är ungefär "ja" med ett litet inslag av "Nja"... :-). - JJM - (LMSG 5.4)

(Text 4970) Gunnar Gunnarsson

<6695>

Ärende: HD-krash ?

Att en modern hårddisk kraschar rent fysiskt genom att läshuvudet slår in i ytan är mycket ovanligt. Oftast beror hårddiskkrascher på rena mjukvarufel, exempelvis att FAT blir förstörd el.dyl. Om en fysisk krasch inträffar finns det företag som specialiserat sig på att återvinna data, och de lyckas häpnadsväckande ofta, men smakar det så kostar det: de är inte billiga. //GuGu

(Text 5025) Jan Smith <8054>

Ärende: HD-krash ?

I dagarna kan man när det nu är så varmt och datorerna kanske får stå i en miljö som inte passar dem med 35-40 grader runtomkring dem. Då kan en mindre lustig effekt hända med hårddiskar och det är att de expanderar i yta (varjeskiva alltså) vilket slutar med att skrivarerna börjar skriva data där den tror att den ska skriva data men eftersom ytan på skivan har utvidgats så skriver den fel. Jag lovar du rättar inte till en sådan här sak själv om du har råkat ut för det! De enda som klarar av att reparera en sådan här krasch är en speciell norsk firma som nog kan reparera de flesta diskar bara de inte har smält.

(Text 5031) Gunnar Gunnarsson

<6695>

Ärende: HD-krash ?

Hmmm...de flesta moderna diskar använder nog inte den typ av (mekanisk) positionering där ovanstående kan inträffa, utan kör med voice-coil-positionering o.dyl, som är mindre känslig för värme. //GuGu

(Text 4928) Anders Ahlqvist <8339>

Ärende: Skärm-test

På jobbet har vi inhandlat en ny PC, en pentium från ICL. I paketet ingick en 17" skärm som uppges kunna visa 16 miljoner färger.

Nu till frågan: Finns det någon som känner till ett bra sätt att testa denna skärm, t ex bilder som kräver dessa prestande på skärmen för att komma till sin rätt? Har vi nåt lämpligt i programbanken? MVH Anders

(Text 4929) Hans-Georg Wallentinus <4046>

Ärende: Skärm-test

Hämta hem PaintShop Pro (i programbanken under PSP och något versionsnummer) den kan visa 16 miljoner färger. Det kan vara mer problem med att hitta bilder med 16M färger, så jag skickar in en av Tyresö slott tagen av Björn W. <8038>. Eftersom det är 16M färger blir filen stor. Läger den under namnet TYRESOE.GIF. << HGW >>

(Text 4931) Hans-Georg Wallentinus <4046>

Ärende: Skärm-test

Det blev TYRESOE.TIF istället, PaintShop Pro kunde inte exportera GIF i 16M färger. <HGW>

(Text 4937) Johan Røjemo <2196>

Ärende: Skärm-test

Tyvärr så innerhåller nog inte bilden 16M färger :-). Så vida den inte är större än 4096*4096 punkter (vilket skulle innebära 48Mb att tanka ner) :-). Mvh/J:R

(Text 4940) Magnus Carlsson <8172>

Ärende: Skärm-test

Nej det är ju sant. Commodore "utnyttjar" (till sin nackdel) detta i reklamen om Amiga 1200/4000: Den uppges ha 256000 färger fast den egentligen har 24 bit-färg, dvs i teorin 16M färger. Eftersom den dock inte kan visa fler än 256000 punkter (500*512 eller nåt sånt) i 24-bitsfärg anges dock denna i teoretisk mening mer riktiga siffror men ur marknadsföringsmässig synpunkt inte speciellt lyckade... M(magnus)C(carlsson)

(Text 4944) Nils Hammar <4341>

Ärende: Skärm-test

Det är ju så att även grafikkortet måste klara av att visa 16 miljoner samtidiga färger också!

(Text 4945) Peter Nermander <8130>

Ärende: Skärm-test

Jag läste om nån som skrev att om Commodore hade sålt Kentucky Fired Chicken hade de marknadsfört den som "A warm dead bird"...../Nermander

(Text 4947) Hans-Georg Wallentinus

<4046>

Ärende: Skärm-test

Du har rätt! Jag har aldrig tänkt på att alla färger inte utnyttjas. Den bild jag skickade in hade bara drygt 112000 unika färger. Men är inte det intressanta att 16M färger är lika med 24-bitars grafik? << HGW >>

(Text 4955) Mikael Lindberg <8601>

Ärende: Skärm-test

En GIF bild har -aldrig- mer än 256 färger.

Det han behöver är en TGA 24 bits bild (de finns i 15 och 16 bitar också). Eller möjligtvis en TIF bild, eller JPG. /// Micke - Hedesunda, Gästrikland.

(Text 4960) Hans-Georg Wallentinus <4046>

Ärende: Skärm-test

Den sändes in som TIF. Jagskrevinlägget innan jag skickade filen (se senare inlägg) - eftersom GIF inte klarar så många färger gick det inte att konvertera från TIF. Så allt är egentligen frid och fröjd. << HGW >>

(Text 4990) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: Parallellkabel

Vad är den största längd man kan ha på en oförstärkt parallellkabel? //GuGu

(Text 4992) Anders Johnson <4001>

Ärende: Parallellkabel - hur lång?

Innan vi hade nätverk på jobbet arrangerade jag så att tre datoranvändare kunde dela på en HP LaserJet II via en flervägs 25-polig omkopplare vid skrivaren. Den längsta parallellkabeln var över 20 m lång, och dessutom satt det som nämnt en omkopplare (och en till, kortare kabel) mellan dator och skrivare. Det fungerade problemfritt, vilket antyder att det undervissa omständigheter skulle kunna fungera med längre. Olika sorters applikationer är förmodligen olika krävande.

(Text 4993) Magnus Carlsson <8172>

Ärende: Parallellkabel

Jag har lyckats få det att fungera med 3+15 meter, dvs 3 meter ifrån PC till en (passiv) manuell skrivareväxel och där efter 15 meter (Inmacs kabel) till skrivaren. Det funkade med en HP LaserJet series II men INTE med en ny HP LaserJet 4M...

EGENTLIGEN är väl maxlängden specad till 5 meter, tror jag. M(magnus)C(carlsson)

(Text 4994) Sten Brunnstrom <7832>

Ärende: Parallellkabel

Jag har kört 10 meter 7 meter med Switchbox (längre fungerade inte) Sten Brunnstrom Osby

(Text 5004) Kjell Brealt <283>

Ärende: Parallellkabel

Jag vill inte vara den som är värst men för några år sedan flyttade jag en radskrivare på Salénrederierna och använde då in en sk. superkabel (lågkapacitiv) på 55 meter mellan skrivare och dator.

(Snacka om killar som jämnför längden !:-)

Möte PCmjuk

(Text 4196) Lars Strömberg <7872>
Ärende: Animeringsvisare.
Det finns ett program för DOS som heter AAPLAY, med detta visar man animationer av .FLI filer.
Är det någon som känner till något annat program med vilket man kan visa FLI animationer? MvH Lasse.

(Text 4197) Magnus Lindholm <8580>
Ärende: Animeringsvisare.
Det finns ett som heter quickfli som jag vet om. /Magnus/

(Text 4198) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Animeringsvisare.
AAPLAY är viewern som följer med 3D-STUDIO, en annan följer med Animator/PRO och heter ANIPLAY. Sedan finns det AAPLAY för Windows också.

Alla tre är Public Domain från Autodesk och mycket lika varandra. Om någon fattas i programbanken kan jag ladda upp den.
Det finns nog en del SW också, men jag känner inte till nån på rak arm. Autodesk har gjort en VBX-fil för VB, så att det är lätt för programmerare att plocka in det i sina program. /Mats

(Text 4199) Anders Renheim <8051>
Ärende: Animeringsvisare.
När vi nu är inne på Windows, så varför inte Video for Windows. Runtime modulen är fri att sprida. Senaste version är 1.1. /RHM

(Text 4200) Peter Nermander <8130>
Ärende: Animeringsvisare.
Inte för att jag är nån ordmärkare, men är de verkligen Public Domain??
Om inte jag missuppfattat saken så innebär Public Domain att programmet är fritt att göra precis vad man vill med, alltså disassemblera, modifiera o.s.v.
Det är möjligen inte så att de är gratis SW-program?? /Nermander

(Text 4203) Dick Gauffin <8046>
Ärende: Animeringsvisare.
nja, då kallas det i så fall för "FreeWare"..

(Text 4205) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Animeringsvisare.
I "About-rutan" i AAPLAY som följer med 3D-Studio så står det: "Autodesk Animator Public Domain player"
I ANIPLAY som följer med Animator/PRO står det: "Autodesk animator/PRO player, this program may be freely distributed"
Du får väl skicka din fråga vidare till Autodesk, men det verkar som om du kan göra vad du vill med AAPLAY i så fall. Någon källkod följer dock inte med.../Mats

(Text 4209) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Animeringsvisare.
Antagligen för att Video for Windows är till för AVI filer....? Nu gäller det FLI filer. Adios!

(Text 4216) Anders Renheim <8051>
Ärende: Animeringsvisare.
Ok, tydligen är det bara Videdit som läser .fli-filer. Men på sätt och vis hade jag rätt för där kan man spela och editera .fli-filer:-).
Videdit är alltså editorn som följer med Video for Windows, så jag trodde att jag fick möjlighet att titta på .fli-filer i samband med installationen av Vfw. Tydligen har jag fått drivrutiner för det när jag installerat något annat program. Det är mycket med det elektriska.../RHM

(Text 4201) Anders Ahlqvist <8339>
Ärende: Utskrift av fonter
Vartefter man installerar program på sin PC så samlas det ju högar av olika fonter på disken. De flesta är till förväxling lika och borde rensas ut så det blev lite ordning i fontlistan.
Det är bara sånt jobb att bestämma vilka som ska bort och vilka som ska vara kvar! Dessutom kan det vara svårt att jämföra direkt på skärmen... Det enda raka, tycker jag, är att få ut ett prov på varenda font på papper för jämförelse.
Jag vet att någon medlem, i vintras tror jag, skickade in ett exempel på makro för Word som kunde fixa en dylik utskrift.

NU TILL FRÅGAN: Finns det någon som vet om man kan få WordPerfect att göra detsamma?? Jag kör WP 5.2 för Windows. MVH Anders

(Text 4210) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Utskrift av fonter
Någon macrorutin för WP har jag inte, men det behövs inte.
Det finns rätt många program som "bara" visar typsnitt, skriver ut dom, installerar, avinstallerar dom, etc. FONTSHOW till exempel. Nej, jag vet inte var den finns. Leta... Adios!

(Text 4217) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: Utskrift av fonter
Jag använde ett program som heter fonter60, finns på CICA Windows CD-ROM

Index of Windows Font Files
in win3/fonts
Last Updated:
Wed Mar 24 10:34:01 1993

...	
fontpm.zip	930323 PCMag's Font Cataloging Utility and Source
fonter60.zip	930323 View, print, select from all installed fonts
fontlist.zip	910705 Font Enumeration Program (with C Source)
fontsh50.zip	920911 FontShow Version 5
...	

de andra 3 programmen verkar också hantera fonter!

(Text 4221) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: PovRAY
Jag tror att jag har hittat det mest inspirerande programmet i banken! Ladda hem PovRAY och förundras. Det är ett program för att göra raytracing, dvs man gör en matematisk modell av en bild och datorn ritar upp den. Svårt att beskriva men fantastiskt att skåda. Man säger ex.vis att det ska finnas en sfär, var den finns i ett 3D-koordinatsystem, vilket material den är gjord i och vilka ljuskällor som finns i rummet.

Ladda hem och prova! Det blir otroliga bilder. Följande är huvudarkiven:
pov20z4y.zip (PovRAY för 486:or)
povdocr2.zip (dokumentation)
povscnr2.zip (exempel på program i PovRAY)

Den som brukar tanka hem GIF-filer från baser kommer att känna igen många bilder från exempelfiler. De är nämligen ofta gjorda i PovRAY.
Det går också att göra 3D-animationer. Mer om detta i nästa inlägg. //GuGu

(Text 4222) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: PovRAY och 3D-animationer
För att göra en animation kompilerar man en bild ex.vis 30 gånger och ändrar en kommandoradsparameter till PovRAY lite grann varje gång. På så vis kan man få en kub att växa, ändra färg osv. Kan man troliga lite i C går det att göra riktigt imponerande animationer. Om intresse finns kan jag skicka upp en enkel animation till banken.
För att sätta ihop bilderna till en animation används lämpligen DTA, som finns i monitorn. //GuGu

(Text 4223) Stefan Lennerbrant <4364>

Ärende: PovRAY
Det verkade ju intressant! Kan man inte få POVRAY att direkt visa bilderna på skärmen i bättre upplösning än 320x200 (x16 eller är det x256, kanske?)
Jag har testat olika +Dn men utan resultat - det enda jag kan ändra är paletten. Det är lite jobbigt att testa sig fram med att behöva köra PhotoShop eller liknande mellan varje test. /Stefan
Dessutom - det följer med ett antal färdiga GIF-filer i biblioteken, men de har inte mycket med raytracing att göra!! Som kanske märks har jag bara skummat dokumentationen...:-)

(Text 4225) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: PovRAY
Jo... jag har då fått upp den i 640*480 *256. Men +D tar inga argument vad jag kan förstå. Det är +W och +H som avgör det. Ex: +W640 +H400 gör att PovRAY växlar till en högre upplösning.
Jodå!! En del används till fish13.pov. Andra är till för användning som "height fields" etc. Är dock inte säkra på exakt hur detta ska göras. Än... //GuGu

(Text 4227) Stefan Lennerbrant <4364>

Ärende: PovRAY
Mja, jag testade att sätta +W500 och fick inte något bra resultat, utan endast en vit bakgrund på textskärmen (befintlig text på skärmen fanns kvar!)
Man kan ange argument till +D och få lite olika resultat, men inget som verkar påverka upplösningen. Jag har ett Cirrus 1Mb-kort.
Näväl - testerna fortsätter när tiden tillåter. /Stefan

(Text 4228) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: PovRAY
Jag fick inte +D att funka förrän jag stängde av Verbose-flaggan med -V och dessutom omdirigerade utmatningen till NUL.

Jag också, så det är underligt att det inte fungerar hos dig. //GuGu

(Text 4229) Peter Goldmann <5080>
Ärende: Modem till modem

Om man kör TerminalProgrammet som finns i windows eller något annat Terminalprogram hur gör man för att ringa och få kontakt med varandra direkt för fil-överföring? Ekas det jag skriver på den andres skärm så att man kan "prata" med varandra? Eller måste man skaffa ett eget litet monitorsystem som den andre loggar in på?

(Text 4230) Anders Magnusson <6778>

Ärende: Modem till modem
Det går alldeles utmärkt att göra på det sätt du beskriver. Jag har själv gjort det många gånger. Vid denna typ av kommunikation ekas allt du skriver på den andres skärm men det kan vara lite svårt att diskutera på detta sätt ändå eftersom man inte ser vad man själv skriver. Dock brukar man kunna slå på lokalt eko med något Hayes-kommando men jag misstänker att detta ställer till oreka när man senare för över filer.

Det finns olika fiffiga sätt att gå direkt från vanlig oral kommunikation till modemkommunikation med Hayes-kommandon. Vi brukar dock göra så att den ena sätter sitt modem i autosvarsläge med kommandot "ATS0=1" och den andra ringer upp. Sedan är det egentligen bara att börja skriva till varandra eller föra över filer (en sänder och den andra tar emot). Anders

(Text 4232) Stefan Lennerbrant <4364>

Ärende: Modem till modem
Eko-kommandot till modemmet (ATE1) gäller bara i kommando-läge. När du väl gjort CONNECT måste terminale-programmet sköta all eventuell lokal eko. I Windows/Terminal har jag dock säkert sett en sådan kryssruta, så det ska inte vara något problem.

(Text 4240) Sven Linder <8183>

Ärende: GIF-visare för EGA
Har en kompis som har en 286:a med EGA-skärm. Han vill kunna titta på gif-bilder och gärna bilder i andra format

också. Kan någon föreslå ett lämpligt program? Helst shareware eller PD.

(Text 4246) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Gif-visare för EGA

Att skaffa något annat program än PD eller SW för att titta på bilder i GIF eller annat format är slöseri med pengar. Vill man däremot manipulera bilderna på avancerat sätt, så kan det bli aktuellt att skaffa ett sådant program. Det finns dock många sådana i PD och SW klassen. Exempel på några PD eller SW program: VUGIF SVGA GWS (Graphic Workshop) PSP (Paint Shop pro) CSHOW Det finns många fler.... Adios! P.S. Även om det allmänt förutsatts att man idag har en SVGA-skärm, så går det säkert bra att använda EGA-skärm också. Frågan är dock vilken behållning man får med ett sådant kort, det vet jag inte. D.S.

(Text 4252) Mats Petersson <1082>
Ärende: Gif-visare för EGA
VPIC-programmet klarar att visa GIF-filer för EGA. Finns i programbanken! mvh Mats!

(Text 4257) Mikael Lindberg <8601>
Ärende: Gif-visare för EGA
Ja, den är jättebra tycker jag. Den fungerar utmärkt, även under OS/2. Så den rekommenderar jag också. Dessutom klarar den ju TGA (Targa) bilder...
/// Micke - Hedesunda, Gästrikland.

(Text 4253) Peter Axelsson <8404>
Ärende: Hämta filer
Jag vill hämta filer från en annan dator, utan att den andra datorn behöver vara bemannad. Finns det program för det? Ex. Jag vill sitta hemma och hämta filer från jobbet. FLUMM

(Text 4259) Anders Johnson <4001>
Ärende: Hämta filer
Jag kan rekommendera PCREMOT2, som finns i Programbanken. Det är litet, fritt och lättanvänt och fungerar tillsammans med både höghastighetsmodem och långsamma modem och även direkt-kopplat via nollmodem.

(Text 4263) Bo Kullmar <1789>
Ärende: Hämta filer
Det går att köra MS-Kermit och sätta upp den som server och sedan köra Kermit mot den. Det går även att lägga in viss behörighet. I sharewareprogrammet Procomm för kommunikation så finns detsk. HOSTE Mode som är en minimonitor. Du kan med dessa två system hämta filer från den andra dator och du behöver inte köra sk. remoteprogram för att få det att fungera. Remoteprogram för man om man vill fjärrkontrollera den andra datorn.

Möte MS-DOS

(Text 2396) Göran Lindqvist <8710>
Ärende: Switches
QEMM 7.03 har lagt in SWITCHES..... i min CONFIG.SYS. Vad kan detta betyda.

(Text 2397) Bengt Öhman <8717>
Ärende: Switches
En typisk 'RTFM'-fråga... Hursomhelst: SWITCHES Specifies special options in MS-DOS. Use this command only in your CONFIG.SYS file.
Syntax

SWITCHES= /F /K /N /W

Switches

/F Skips the 2-second delay after displaying the "Starting MS-DOS ..." message during startup.

/K Forces an enhanced keyboard to behave like a conventional keyboard.

/N Prevents you from using the F5 or F8 key to bypass startup commands. (SWITCHES /N does not prevent you from pressing CTRL+F5 or CTRL+F8 to bypass DBLSPACE.BIN; to prevent this, use the <DBLSPACE/SWITCHES> command to add the SWITCHES /N setting to your DBLSPACE.INI file.)

/W Specifies that the WINA20.386 file has been moved to a directory other than the root directory. You need to use this switch only if you are using Microsoft Windows 3.0 in enhanced mode and have moved the WINA20.386 file from the root directory to another directory.

/Bengan <d92boÉefd.lth.se>

(Text 2398) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Switches
Visst, du har så rätt SÅ. Men alla har ju inte en FM att R! Det är därför så bra att kunna fråga i ABC (och ingen behöver känna sig tvingad att svara...) Det var inte jag som ställde frågan, men tack i alla fall för att du svarade, för jag hade heller ingen aaaaning (och ingen FM med mig). (För den oinvidge: RTFM betyder Read the Fucking Manual.)

(Text 2400) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Switches
Jodå, det har alla i det här fallet, man skriver "HELPSWITCHES" så får man den texten på skärmen... /Mats

(Text 2401) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Switches
Aaah! Tack, man blir klokare och klokare. Nu gäller det bara att komma ihåg all klokskapen. Mitt minne är gott, med kort.

(Text 2420) Peter Mörtzell-Vincent <1343>

Ärende: Switches

Fanns det inte även en slags autofail-switch, dvs om det inte till exempel inte sitter någon diskett i diskettenheten fortsätter programmet som om man valt 'Fail' på frågan om Abort, Retry, (Ignore), Fail ?

(Text 2422) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: Switches

Jag tror att det var en switch man angav till command.com. //GuGu

(Text 2424) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Switches

Jo, det finns något man kan slänga in i AUTOEXEC.BAT, som skall göra att man slipper trycka på "A,R,I".

Vill minnas att jag provade detta på några burkar, med mer eller mindre bra resultat. Detta med skillnader på grundläggande operationer i olika burkar är rätt slående ibland.

I extremfall så kan det ta 40 sekunder(!) för "checking existing format" vid formatering av disketter.

Jag har gjort BAT-filer för 4 diskett-format för snabbaste formatering. Någon tidning (Mikrodatorn?) hade för övrigt ett tips om snabbast möjliga formatering. Det stämde inte, skall man skicka in ett tips och tjäna 300:-?

För att tröska igenom en nyinköpt packe disketter använder jag BAT-filen QUICK144.BAT:

```
echo off
cls
:loop
c:/dos/format
a:/f:1.44 /autotest /u
c:/dos/chkdsk a:
c:/utility/plany
c:/windows/wav/carhorn.wav echo.
echo.
echo Byt diskett, och tryck på ENTER!
pause >nul
c:/utility/plany
c:/windows/wav/applause.wav
goto loop
```

Anm. Uppspelningen av ljudfilerna är naturligtvis bara för att muntra upp det tråkiga arbetet... Som för övrigt gärna utförs samtidigt som man lagar mat, etc. Ljudsignalen innebär alltså att datorn är hungrig, och att det kan vara dags att ta en runda in till den och mata den med en ny diskett. Som belöning får man en applåd...

Jag använder alltså inte FORMAT /Q eftersom det är oanvända disketter jag formaterar. CHKDSK A: behövs på grund av att /AUTOTEST inte ger något besked om ev. dåliga sektorer. Under årens lopp (från 1986 eller så) har man ju sett exempel på diverse "snabbformateringsprogram". Jag har aldrig provat något sådant. Den som har ett sådant, som bevisligen (ta tid!) går fortare än:

C:/DOS/FORMAT A: /AUTOTEST /UC:/CHKDSK A:

kan gärna höra av sig. Jag HAR lyckats spara 40 sekunder per diskett, jämfört med FORMAT A: en gång, genom att använda ett program för "image copying" som formaterar och kopierar en tom diskett samtidigt. Nackdelen var att man inte fick någon koll av ev. dåliga sektorer. Det fanns på två av 40 st. disketter. Adios!

(Text 2425) Ingvar Spetz <8134>

Ärende: Switches

Jag brukar nöja mig med: Format A:/U Tror att det var /U så länge sedan jag använde diskett nu. Man ser ju på hur många bytes fritt man fick på disketten om formateringen gick lyckligt eller om disken var dålig. * SMOKAX *

(Text 2428) Johan Røjemo <2196>

Ärende: Switches

Spara restresterande tid genom att köpa disketterna färdigformaterade:-) Personligen tycker jag det verkar som om de oformaterade disketterna är 2:a handssortering (jag har fått många som varit dåliga på senaste tiden så sedan ett halvår skaffas alla färdigformaterade) På QIC-80 band så gör man den stora vinsten i tid (och nerver efter att man upptäckt att backuppen som man startade för 2 timmar sedan stannade efter 10 min pga

"Format error :Blank sektor on band . Format Band ?") Mvh/J:R

(Text 2404) Rolf Stigård <1235>

Ärende: Punkt eller komma?

Nedtryckning av 'del'-tangenter på det numeriska bordet genererar ju normalt decimalkomma ',' då NUM LOCK är tillslagen. Jag söker en lösning som: A. Läser nuvarande inställning och sedan ändrar denna till decimalpunkt utan att påverka punkt och komma på det alfanumeriska bordet.

B. På kommando eller annat sätt återställer till den ursprungliga inställningen. Idealet vore ett TSR-program som vid urladdning återställer. Tacksam för alla förslag! /Rolf Stigård/

(Text 2405) Mats Lillnor <8402>

Ärende: Punkt eller komma?

donkey.com är just ett sådant utility du letar efter. Du hittar det i /pc/util/key-board/misc/mdonkey.zip/Mats

(Text 2406) Rolf Stigård <1235>

Ärende: Punkt eller komma?

Perfekt! Tackar så mycket! Mdonkey städar mycket riktigt efter sig när man tar ned. /Rolf Stigård/

(Text 2413) Lars-Onni Wik <1394>

Ärende: Minnesbrist

Har fått minnesbrist i det LÅGA minnesområdet. Kan någon hjälpa mig att finna en väg att flytta upp så mycket som möjligt till det höga minnesområdet?? Det har varit svårt att hålla igång LMSG på grund av "minnesbrist". Svara med brev är ni snälla ni som kanske vet en hjälp. ONNI

(Text 2414) Josef Makower <8639>
Ärende: Minnesbrist
Väljer att svara så här eftersom det har allmänt intresse. Behöver MYCKET MER INFO: Processortyp? Hur mycket RAM? DOSversion? Kör Du Win-s? "Bifoga" Din config.sys och auto-exec.bat. -JJM-

(Text 2415) Carl Magnus Åberg <8574>
Ärende: Minnesbrist
ett fritt prg DOSMAX fixade till det åt mig mvh/ C M

(Text 2416) Peter Thärning <3707>
Ärende: msdos partition
Norton Disc Doctor rapporterade "NDD does not recognize some partition entries on hard disk 1". Sedan bad den mej bland annat att backupa alla dos-partitioner innan om jag eventuellt ville rätta till felet.

Det problem jag haft med hd:n är att den inte varit bootbar. Borde jag försöka åtgärda detta fel? Är det så nödvändigt med backup innan som NDD säger? VAD är en dos-partition?

(Text 2417) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: msdos partition
Låters som fel på bootsektorn, som åtgärdas med FDISK /MBR om du har en nyare version av DOS (från 5.0, tror jag).

Jo, det kan ställa till med följdproblem annars.

Det får man avgöra från fall till fall, men i det här fallet tror jag nog du skulle göra klokt i att ta backup. Fast du kan ju alltid chansa...

En fysisk hårddisk kan delas upp i flera logiska delar, partitioner. Detta görs om HD är större än DOS kan hantera. Begränsningen är 32 MB med gamla dos (3.x?), med nya (5.0+) 512 MB eller 8 GB beroende på om man använder ett känt kryphål i BIOS eller inte. Med en medelstor hårddisk (200 MB) och modern DOS är troligtvis hela hårddisken en enda partition (en logisk enhet). // GuGu

(Text 2418) Torbjörn Einarsson <8369>

Ärende: msdos partition
Den ena partitionen jag har heter C: och är boot-bar och upptar nästan hela hårddisken. Sen har jag en till som heter D: som är resten av min fysiska hårddisk. D: är inte boot-bar. Det kan vara praktiskt att ha så ibland. Båda dessa partitioner ligger på samma fysiska hårddisk men DOS betraktar dom som två självständiga olika logiska hårddiskar. (Detta sagt som exemplifiering och inte som rättelse.) MVH/Torbjörn Einarsson

(Text 2419) Peter Mörtzell-Vincent <1343>

Ärende: msdos partition
Det finns två 'huvudtyper' av partitioner, 'primära' och 'sekundära'. En 'primär' partition är en självständig partition, och DOS kan bara boota från en primär partition av DOS-typ. Det är denna

partition som blir C:. En sekundär partition kan innehålla flera partitioner, och dessa blir D:, E: osv. DOS kan inte bootas från en sådan partition, men OS/2 (och Win-NT) kan.

Det finns även andra typer av primära partitioner, som DiskManagers partition som kräver en drivrutin (DMDRV.BIN) för att kunna användas eftersom det inte är en normal DOS-partition och andra primära för exv OS/2 (i så fall blir det OS2:s bootpartition som blir C:, och man kommer inte åt dos:ens C: från OS2).

För flera år sedan såg jag en version av DOS som verkade ha lagt upp flera primära partitioner som C:, D: och E: vilket gav problem när DOS-versionen skulle uppdateras.

Dosversioner 3.30 och under kunde normalt inte klara partitioner större än 32 kb (utan hjälp av diskmanager eller liknande program), 3.31 var en version som vissa datorfabrikanter hade snickrat ihop som klarade stora partitioner. Version 4.x klarar stora partitioner, men kräver SHARE för att klara ett problem med FCBS (filkontrollblock; ett sätt att öppna filer) bortom de första 32 Mbyte:n, och DOS ver 5 och uppåt klarar 'stora' partitioner utan hjälp av SHARE.

En gissning på ditt problem: det kan vara flera primära DOS-partitioner på hårddisken, eller det kan vara en DOS-partition och en DiskManager-partition av 'okänd typ'. Ett tips kan vara att först försöka med FDISK och se vilka partitioner som finns, och sedan med något bättre partitionsprogram, eftersom FDISK tyvärr bara fungerar för DOS-partitioner (fast det ska visst finnas en odokumenterad switch (som vanligt)!) När det gäller stora partitioner hade jag i 5 minuter en dator med en DOS-partition på över 1 GB innan hårddisken partitionerades om och datorn blev en Novell-server med en dos-partition på 10 megabyte.

Varför lägga OS/2 i en sekundär partition? Jo, man kommer åt dos:ens C:, och man kan köra OS2:s egna filsystem HPFS med långa filnamn under OS/2, och OS/2:s systemfiler blandas inte ihop med dos:ens eftersom de ligger på en annan enhet (E: om man har en 'gemensam' D:). Från DOS kan man komma åt filer med max 8+3 teckens filnamn i HPFS-partitioner för läsning med programmet IHPFS (Installable HPFS Driver; 13 kb) (kanske ett tips om man vill ha en 'read-only' partition), detta program ger en HPFS-partition nästa lediga bokstav under DOS.

(Text 2421) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: msdos partition
!!!! Puh...tur att det har kommit nya DOS-versioner!;-)/GuGu

(Text 2426) Peter Thärning <3707>

Ärende: msdos partition
TACK! (till alla som har hjälpt till och svarat) fdisk /mbr (make bootrecord?) HJÄLPTE!

Jag har inte DOS-manualerna med mig på den plats som datorn står på nu, men, VARFÖR ??? står inte switchen /mbr

omnämnd i dos-hjälpen?? Det skulle hjälpt mig tidigare...

Nu kan jag ÄNTLIGEN igen boota från hd:n...

Och (hur det nu kan ha gått till) så har jag fått tillbaka d: som jag hade i tidernas begynnelse. Plus de försvunna megabyte som aldrig kom tillbaka när jag råkad ta bort windows swapfil. Fantastiskt.

GOTT RÅD: (till potentiella datorköpare) Se till att få med manualer (beskrivning, dokumentation etc) till eventuella medföljande komprimeringsprogram (exv STACKER) och annat (DOSet). De gör livet mycket enklare om något går snett.

(Text 2429) Nils Hammar <4341>

Ärende: msdos partition
PT> VARFÖR står inte switchen /mbr omnämnd i dos-hjälpen??
Därför att Microsoft vill ha det så. De anser att folk inte är kompetenta nog att förstå sig på vad det är till för.

(Text 2431) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: msdos partition
Du hade inte hittat det i manualen heller, jag lovar. Det står nämligen inte där. "Näe för då kan ju nån stackare råka skriva det av misstag och anklaga oss på Microsoft om det går fel". Fattar inte varför de inte hemlighåller format, del och andra farliga kommandon också. Tur att det finns en snabb och kunnig support på Microsoft (eller blandar jag ihop dem med någon annan nu...?;-):-)) Mvh GuGu

Möte Programspråk

(Text 591) Morgan Lantz <4359>
Ärende: Vb 2.0 jämfört mot vb 3.0.

Vad är det för nyheter i Visual Basic version 3.0? Är det någon som kör med VB? mvh Moran Lantz.

(Text 592) Anders Franzén <5258>
Ärende: Vb 2.0 jämfört mot vb 3.0.

Det stora nyheten i 3.0 som kom förra sommaren är databashanteringen. I 3.0 finns stöd för att direkt accessa relationsdatabaser via odbc, det finns inbyggda funktioner i språket för att hantera detta. Ska man använda VB så är det alltså 3.0 som man ska använda! /* Anders */

(Text 617) Kent Berggren <6019>
Ärende: bas2c

Jag har letat i alla ftp och bbs men aldrig hittat en fri eller sw vers av en converterings prg mellan basic och c.??? /kenta

(Text 621) Nils Hammar <4341>
Ärende: bas2c

Har inte heller sett någon, men däremot har jag någonstans sett en Basic skriven i C, men om det var en kompilator eller tolk minns jag inte.

(Text 630) Kent Berggren <6019>
Ärende: bas2c

Ok att denix har en men det vore bara att använda i undervisning av c++. Eller hur?

(Text 631) Nils Hammar <4341>
Ärende: bas2c

Inte speciellt, då den som DNIX har konverterar till speciell kod som klarar av att kompileras enbart med speciella bibliotek. Att dessutom försöka använda det i C++-undervisning är nog en ren utopi. Speciellt objektorienterat blir det inte. För övrigt är C++ inte speciellt bra för undervisning i objektorientering heller. Till det är det lämpligare om man väljer något "renare" språk.

Fast för min del så anser jag att det gått ren hysteri i det här med objektorientering. Objekt hit och dit hela tiden. Allt skall objektfieras, oavsett om det behövs eller inte. Slutar med ett system som är totalt hopplöst att avlusa om man inte varit med om utvecklingen av det.

(Text 633) Sven Wickberg <1384>
Ärende: ADA

Vad hände med programspråket ADA? Det togs ju fram på beställning av Pentagon och det påstods att alla program som militären i USA använde skulle vara skrivna på ADA efter ett visst årtal. Man hör inte ett ljud om ADA nuförtiden. Hur har det gått?

(Text 634) Johan Røjemo <2196>
Ärende: ADA

Företagsledaren (före JAS fick packerade i Sth) så raljerade en person från Försvaret/FFV (?) om att han inte skulle vilja sitta i ett flygplan programmerat i "C". Jag har för mig att det var i (Industiel) DATORTEKNIK som det var. Jag fick uppfattning att i alla stora seriösa försvarsprojekt så användes ADA. Mvh/ J:R

(Text 635) Bengt Fjellman <8674>
Ärende: ADA

ADA tycks tyvärr inte ha blivit så populärt som man hade hoppats. Jag gillar ADA. Det har hårdare typning än Pascal, ADTer, tasking mm. Det är inget "hackerspråk", om man bara sätter sig och börjar koda så kommer man snart att få problem. ADA kräver att man sätter sig ned och analyserar sitt problem map nödvändiga datatyper osv. Mvh Bengt

(Text 637) Carl Kövamees <767>
Ärende: ADA

Åjo, visst hör man ett och annat om ADA. Om du av någon händelse läser bland platsannonserna för t.ex. Celsius eller Saab så nämns fortfarande ADA ofta som ett krav. För D (Data) och E (Elektro) på KTH finns det ADA programmeringskurser. Dessutom finns det en ADA kompilator framtagen under GNU licens (fri).

(Text 640) Janne Hedström <8760>
Ärende: ADA

Vad jag har hört & läst om JAS/Gripen så är styrslagarna implementerade i Pascal, om det nu skulle vara bättre :-) Jag

känner inte till om själva flygplanet har program skrivna i Ada, men stridsledningssystem bygger tydligen ofta på det språket. Programmen lär tydligen bli mycket enkla att porta mellan olika OS. /Janne

(Text 646) Thomas Green <8509>
Ärende: ADA

Om jag var stridspilot, skulle jag oroa mig mer för programutvecklarnas kunskaper om flygplan än vilket program-språk de har valt. Hellre bra, men interpreterande, BASIC än slafsigt skrivnen ADA-kod... :-) 73 de SMOREX

(Text 649) Jan Smith <8054>
Ärende: ADA

Jo du har nog rätt om att det var en artikel i Daorteknik men det han förfasade sig över var kombinationen Fortran och C som tydligen all kod var skriven i från början. Av vad jag har sett undersenare utvecklingsskeden av i alla fall radarbiten och det som har med den att göra så är det mesta där skrivet i ADA och C++ lite beroende på vad det har för funktioner. ADA används fortfarande ganska mycket men det är väl inga stora flashiga nyheter som tidningarna tycker är roliga att skriva om längre. Ni som är intresserade kan ju alltid ta och följa mötet comp.lang.ada i USENET-News som vi ju har tillgång till.

(Text 650) Jan Smith <8054>
Ärende: ADA

Jo och det är inte precis LITE meddelanden man får om man skriver något syntax-fel i koden. Man kan ju alltid skriva logiska fel när man programmerar men det är knappast någon risk att man skriver syntax-fel när man programmerar ADA.

Möte Pascal

(Text 758) Jan-Åke Rickard <8432>
Ärende: BP 8 ?
Hittade det här i comp.lang.pascal. Ursprungligen kommer det väl från Compuserve? Kan kanske vara av intresse. Citat, dessinledning något kortat From Borland 01-Jun-94 Visual Pascal, Ever ??

Zack Urlocker (Borland) Dean Wyant We're working on some very powerful tools that are going to deliver high performance *and* high productivity. If that means we "compete" against C++ or VB, that's fine. It's not about "repositioning" as if it's a marketing only activity, it's about creating a top notch development product that's going to be *very* popular among professional programmers, corporate developers, shrink wrap developers, hobbyists, VARs and others.

What we're working on is based on 10 years of compiler technology, built by some of the best developers at Borland to create an architecture based on OOP that will be usable today and on future operating systems. I'll admit, it's taken a bit longer than we would like. And there's

still more work to be done before we ship. But we're committed to building a really great product, one that is going to make developers stand up and take notice. I can't give too many details, but I can say that if you want high performance, efficient EXEs, visual GUI tools, an easy to use environment, graphical debugging, OLE support, an open architecture, reusable software components, a powerful OO language, a straightforward path to 32 bit OSs... then you'll be interested in what we have cooking. And if you're at the BIC conference in Orlando next week, you'll get a sneak peek of what the future looks like.

Zack
Slut citat. Mvh Rickard

Möte Macintosh

(Text 860) Claes Ahlin <5504>
Ärende: Internet e-mail på Macintosh?
Kan någon rekommendera något Mac-program, som kan hantera e-mail (UUCP) och News mot Internet? Jag har provat "TMR" för PC från Net Time AB. Något liknande för Macintosh? // Claes Ai

(Text 861) Lars Gjöring <6825>
Ärende: Internet e-mail på Macintosh?
Eftersom jag inte har provat något sådant program, kan jag inte rekommendera något, bara meddela att det finns ett sådant i programbanken. Det heter mac/comm/util/uucp30s.sit. Urreadme-filen har jag nedan kopierat:
This archive contains the binary distribution kit for version 3.0 of uucp for the Macintosh. uucp is a program which allows your Macintosh to communicate using the "uucp" (Unix-to-Unix Copy Program) protocols, and to exchange files and electronic mail with other uucp sites. It is a major upgrade of uucp 2.0 and 2.1, which were released to the Macintosh user community several years ago. uucp 3.0 is MultiFinder-friendly, runs under System 6.0.x and under System 7, supports fast modems, is domain-aware, allows for both outbound calls and for inbound (slave-mode) calls, has an automatic call-scheduler, supports both the 'g' protocol (7-packet window, packets up to 256 bytes) and the 'f' protocol (for use with error-correcting modems or with X.25 links). uucp 3.0 is "freeware"... use it, give it away, pass it around, upload it to your friendly neighborhood BBS. Don't use it as the basis for a commercial product... portions of it are copyright by their respective authors.

(Text 874) Per Lang <8706>
Ärende: CD-ROM läsare
Kan en CD-ROM läsare för MAC kopplas till en PC?
a) Nej, aldrig
b) Med visst besvär...
c) Visst, inga problem!
Vilket svar gäller?? :-) (Frågan gäller alltså själva hårdvaran, *inte* skivan.) / PER

(Text 875) Mattias Ericson <6615>
Ärende: CD-ROM läsare
Svar C är korrekt. Det gäller bara att ha drivrutiner för kortet (SCSI kortet) sedan skall det bara snurra på. Inkråmet i de äldre Applespelarna var av fabrikatet SONY så det skall ju vara standard-prylar.

(Text 876) Per Andersson <5581>
Ärende: CD-ROM läsare
Mja..... De har väl liksom Sun egen firmware i driven. Fast det är nog svårare att göra tvärtom. Prova, är mitt bud.

(Text 877) Tommy Kjellqvist <7685>
Ärende: qwk
Finns det qwk offline-readers för macintosh? Var finns den i sådana fall?

(Text 878) Lars Gjöring <6825>
Ärende: qwk
/mac/comm/freddie.sit

Möte Datakommunikation

(Text 4368) Lars Janzon <1772>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Vilket anses vara det bästa Windows-terminalprogrammet i monitorn? Jag är trött på Windows "Terminalen". Vad tycker ni jag ska tanka ner? Vilka kommersiella program räknas som Rolls Royce?

(Text 4373) Bo Kullmar <1789>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Ja, det programmet är väl ett DOS program. (Det fanns två versioner där så jag tog bort den gamla).
Det finns inte så många shareware terminalprogram för Windows men ett är WinQWT som finns i filen wnwqt478.zip vilket man hittar i win3/comm biblioteket. Jag kör inte den utan bara TCP/IP versionen på klubben och det är inte samma.
Det finns kommersiella program som Procomm för Windows.

(Text 4374) Casimir Artmann <7296>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
För att köra mot BBS:s rekommenderar jag Procom för Windows. När det gäller körning mot värd-datorer i nätverk på UNIX fungerar Reflection bra. Mot VAX har jag även kört SmartTerm. Mvh Casi

(Text 4376) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Nej, Terminate är inget Windows-program. Men du hade ju tröttnat på "Terminalen" (och vem har inte gjort det?), och frågade efter ett bra kommunikationsprogram. Ja, då får du ju ett korrekt svar: "Kör Terminate eller Telix under DOS". Där fungerar kommunikation bra sedan många år.
Jag undrar vilket mervärde kommunikation under Windows har? Du lär ju knappast kunna sitta och formatera disketter under filtankning, till exempel.... Adios!

(Text 4378) Anders Ekengren <8575>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Finesser? Jag tycker att jag trivs bättre i terminate än jag gör i telix. Det är ju det som är viktigast.

(Text 4379) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Ja, du kan exempelvis köra ordbehandling, kalkyl, utskifter (försiktigt, dock...) eller i princip vilket väluppfostrat Windows-prog som helst. Detta inkluderar som du nämner INTE kopiering eller formatering av disketter eftersom DOS inte tillåter ÄKTA multitasking. Kopiering av filer över nätverk fungerar däremot för det mesta, mer eller mindre bra beroende på PC:n/nätverkskortet/nätverket. M(magnus)C(carlsson)

(Text 4384) Gunnar Gunnarsson <6695>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Finns ett i Monitorn som heter Unicom och är ganska trevligt. Finns i två versioner, Unicom 2 och Unicom 3. Tvåan är faktiskt bättre enligt min uppfattning. Mvh //GuGu

(Text 4389) Bo Hultqvist <8169>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Kan det bero på att du hade vant dig vid Terminate innan du provade Telix? Om det var tvärtom kan det kanske finnas någon anledning för oss Telix-tillvända att prova. Mvh BosseH

(Text 4390) Bo Hultqvist <8169>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Jag hämtade alldeles nyss hem LMSG 5.3 med TELIX och formaterade en diskett samtidigt som jag la en patience. Om det är ÄKTA multitasking eller ej, har jag ingen aning om, det gick kanske lite ryckigt med paciencen, men det funkade! Mvh BosseH

(Text 4392) Thomas Green <8509>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Vad skiljer äkta multitasking från "oäkta"? 73 de SMOREX

(Text 4393) Nils Hansson <519>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Äkta -> Operativsystemet har kontrollen. OS bestämmer hur mycket och hur ofta olika program skall få tid tilldelad. "Oäkta" -> Programmen själva måste släppa ifrån sig kontrollen. I W t ex så kan man ju få vänta i evigheter med timglaset på skärmen utan att kunna göra något annat. Typiskt "oäkta".

(Text 4394) Anders Ekengren <8575>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Jag började faktiskt med Telix. När jag då skulle föra över en fil som var längre än dos klarar så fungerade det inte. Jag kollade då på Terminate och där gick det utmärkt. Jag hittar än i dag nya funktioner som Terminate klarar av. T.ex. så klarar den att spela cd skivor samtidigt som man ringer eller jobbar med något annat.

(Text 4395) Thomas Green <8509>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Hur behåller OS kontrollen? Talar det om för applikationen att den just nu får köra under t.ex. 50 klockcykler och sedan skall kontrollen åter till OS?
Det där tycker jag varierar i W men det kanske beror på bättre/ellarsämrare skrivna program? 73 de SMOREX

(Text 4397) Bengt Fjellman <8674>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
OS:et släpper in applikationerna i processor i lämplig ordning. Väl inne i processorn får appl. exekvera en bestämd tid innan OS:et kastar applikationen ut igen och nästa applikation får exekvera. OS:et har alltid kontroll. Taskwitchen styrs av ett klockstyrt avbrott. Är det inte dags för ny rubrik? Mvh Bengt

(Text 4398) Tomas Gustavsson <7305>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Njaee, för vem sade att applikationen måste göra som man har sagt. OS:et har (förhoppningsvis) full kontroll över CPU'n och byter helt enkelt applikation helt rätt. Naturligtvis får den förra senare komma tillbaks och fortsätta precis där den slutade.
Moderna CPU'er (386, 486 osv) har inbyggd stöd för detta som OS:et utnyttjar. Mvh Tomas G

(Text 4400) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Exakt. När det gäller DOS-program under Windows kan man dock faktiskt hävda att Windows har *nästan* äkta multitasking, eftersom Windows faktiskt tilldelar varje DOS-session en viss tidsrymd och därefter helt framt tar tillbaka kontrollen. Undantaget är vid access till diskett då DOS begränsning med endast 1 aktivt interrupt i taget spelar in.
Stämmer också bra. Vissa ritprogram (Corel, Designer) har ofta förmågan att kunna rita upp bilden samtidigt som man har möjlighet att välja kommandon etc. med mus eller tangentbord som vanligt. I de flesta andra program måste man dock vänta tills bilden är färdiguppritad. M(agnus)C(arlsson)

(Text 4401) Peter Nermander <8130>
Ärende: Bästa terminalprogrammet
Det är väl snarare så att OS:et säger till processorn att "nu skall du köra det programets instruktioner i 50 klockcykler". /Nermander

(Text 4380) Gösta Vestman <3085>
Ärende: Interna modem
Med interna modem slipper man några sladdar i kabeldjungeln bakom datorn och priset brukar vara lägre också. MEN finns det några tekniska nackdelar - eller kanske fördelar - med interna modem jämfört med externa?

(Text 4381) Anders Ekengren <8575>
Ärende: Interna modem
Jag har i varje fall problem med att få mitt inträna supra faxmodem att fungera

era i windows och unix. Det fungerar hur bra som helst i dos.

(Text 4382) Hans-Georg Wallentinus <4046>
Ärende: Interna modem
Det stora krusket kan vara att få till ett IRQ som inte är upptaget av andra kort, möss, och ad den nu kan vara. << HW >>

(Text 4383) Bo Kullmar <1789>
Ärende: Interna modem
Ja, det finns nackdelar som i grunden bygger på det faktum att ett sådant modem enbart simulerar en serieport i en dator. För att det skall bli rätt så måste man ha en adress till drivrutinen och en interruptvektor.
Se min från MS-Kermit dokumentationen översatt artikel om interna modem i ABC-Bladet. Den redogör för problemen i detalj.
Har man en programvara X som fungerar med ett internetmodem så kan det vara ok, men vill man vända programvaran Y så kan det bli problem. Speciellt på grund av att de flesta interna modem ger mycket lite info om vad som är problemet. Om ett externt modem strular kan man i regel titta på lysdiolerna på modemet och se vad som pågår.

(Text 4385) Sten Brunnström <7832>
Ärende: Interna modem
Det stora problemet med interna modem som jag har träffat på är ÅSKA. Ett externt modem går också åt skogen men datorn brukar hålla (kanske en serieport) vid lite lindrigare åskväder.
Jag har en kollega som fick in en ny 486a som allt var bränt i. Kapslarna hade lyft på locket o.s.v. där hade det nog inte hjälpt med externt modem. Sten Brunnström Osby

(Text 4386) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Interna modem
Största problemet är kanske att byta ut modem när det börjar åldras, dvs känns för långsamt i förhållande till de modem "alla andra" kör.
Jag hade en bär(slä)bar med ett 120-modem i som jag tyckte var toppen, ända till "alla andra" körde minst 2400. Så fick jag en ny dator med ett inbyggt 2400 och njöt av det ett par år, tills det visade sig att "alla andra" hade 9600 eller 14400 och förutsatte att man hade möjlighet att tanka hem ENORMA filer på kort tid.
Nu har jag fristående 14400 som kan (teoretiskt) nå upp till 58000-någonting, så det bör räcka ett slag, hoppas man...

(Text 4387) Anders Ekengren <8575>
Ärende: Interna modem
Tja nu är det ju på gång med 28.8 kbps

(Text 4388) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Interna modem
Ursäkta, men ett "internetmodem", är det ett sådant man skall ha för att kunna ringa upp Internet direkt ifrån sin hemmaburk? (förlåt mig, jag kunde inte låta bli...:-) M(agnus)C(arlsson)

(Text 4396) Nils Hammar <4341>
Ärende: Interna modem
På jobbet var det en som hade sin släpbara toshiba hemma med ett externt modem. Där skjöts modemmet all världens väg. (Bara skrot kvar) och serieportarna lade av också, men resten av datorn överlevde. Så det lönar sig att ha externt modem så.
Dessutom så skall man se till att ansluta all utrustning till samma eluttag, eller om detta inte är möjligt till samma fas i samma central. I annat fall kan man också skjuta sin utrustning. Sågen gång en dator som varit kopplad på en fas och en skrivare till datorn på en annan. Alla kretsar var skjutna i både dator och skrivare, så det var bara skrot kvar...

(Text 4399) Tony Larsson <2856>
Ärende: Modem/Fax i Hostmode
Jag har ett faxmodem som jag vill använda så att det svarar både på inkommande fax och modem. Jag har tankat hem Terminate från klubben och provat med Host-mode med alternativet Fax-recieve, men då svarar bara modemmet på inkommande fax och kopplar ner direkt vid Connect med ett modem. Finns det någon som använder faxmodem till att svara både på fax och modem? Modem jag har heter Best 14496EC. Mvh Tony

(Text 4406) Peter Nermander <8130>
Ärende: Modem/Fax i Hostmode
Villkoret för att det skall fungera är att modemmet har s.k. "adaptive answer", d.v.s. det kan känna igen både fax och modem med samma inställning.
Många (främst äldre) modem kräver att man INNAN man svarar bestämmer om det skall svara som modem eller fax. / Nermander

(Text 4434) Nils Hansson <519>
Ärende: Modem/Fax i Hostmode
U.S. Robotics Courier från V.32terbo versionen.

(Text 4436) Lars Strömberg <7872>
Ärende: Modem/Fax i Hostmode
Jag använder ett Intertex IX-33. Det är samma modem som klubben har på gruppnummret 80 64 40, och jag tar emot både modemtrafik och både sänder och tar emot fax med samma inställning. MvH Lasse.

(Text 4615) Jörgen Turtola <7666>
Ärende: Fax
Vilket är det bästa faxproget (köpes)? Finns det SW fax program? JT

(Text 4617) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Fax
Nja kanske, kolla i programbanken. Annars finns det billiga i alla fall. I Windows för Workgroups följer AtWork FAX med t.ex. och Winfax/LITE brukar följamed när man köper modem, kanske kan du få ett från nån annan. / Mats

(Text 4618) Tomas Kärki <8659>
Ärende: Fax
TRIO DataFax, men jag får väl medge att jag kanske inte är helt opartisk. (jag jobbar alltså på TRIO)

(Text 4619) Tomas Kärki <8659>
Ärende: Fax
Även DataFax/Lite följer med en heldel olika modem, precis som en heldel andra fax-program gör.

(Text 4620) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Fax
Och hur går det med den version som även skall ha talstöd tillsammans med ZyXELmodemen? Ispänd (och tålmodig;-) förväntan/J:R

(Text 4622) Tommy Strand <8316>
Ärende: Fax
Det finns ett sharewareprogram som heter FAXMAIL i Windows. Finns i monitorn som FAX V117.ZIP i WIN3/PROGRAM. M.V.H. <8316> Tommy Strand

(Text 4623) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Fax
Va?!?!?!? JO TACK, det skulle va' nå't det! Ifall det blir något av det så har de nog slutligen fått till en lyckad produkt. Jag är ganska nöjd med deras DataFAX, men med talstöd (och färre buggar...) blir det alldeles förträffligt! M(agnus)C(arlsson)

(Text 4630) Tomas Kärki <8659>
Ärende: Fax
DataFax v5.0 som den som kommer att stödja ZyXEL (och andra Rockwell modem som har VOICE-stöd) är planerad att släppas 1:a Oktober.

(Text 4644) Paul Pries <5322>
Ärende: Fax
Inte kör väl ZyXel med rockwell kretsar? Så djupt har de väl inte sjunkit ännu...:-)

(Text 4646) Tomas Kärki <8659>
Ärende: Fax
Näe. Självlklart inte. Skrev fel. Menade att den stödjer både Rockwell modem (med VOICE) och ZyXEL.

Möte DivData

(Text 1651) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: Hur var det med BAR-CODE program?
Vad finns det för program som skriver ut streckkoder i EAN-kod på skrivaren?

(Text 1653) Ferdinand Mican <912>
Ärende: Hur var det med BAR-CODE program?
Silverdalen, tel 08-623 67 50, säljer EtikettExpert från BearRock för 3.000:- just nu.
Optiscan, 08-82 02 70 och DataLogic, 040-732 50 (Mårtensson) är två gamla telefonnummer till streckkodsspecialis-

ter. Jag vet inte om de finns kvar - det är många år sedan att jag har sysslat med streck.

Sedan finns också en del demoprogram som kan skriva olika BAR-coder, t.ex. BARMANN. Finns säkert även i monitorn.

(Text 1654) Bo Michaelsson <913>
Ärende: Hur var det med BAR-CODE program?

I alla fall Optiscan finns kvar men de har telefonnummer 08 - 29 85 50.

Vi anlitar dem när vi behöver. Jag har skrivit en del sändande program själv, men streckkoden genereras ofta av en speciell skrivare som man sänder data till. Har Du någon speciell applikation i åtanke?

(Text 1657) Ferdinand Mican <912>
Ärende: Hur var det med BAR-CODE program?
Nej, har inte tänkt på BAR-CODE på flera år utan jag har bara kommenterat inlägg 1651 av Göran Sundqvist.

(Text 1658) Bo Michaelsson <913>
Ärende: Hur var det med BAR-CODE program?
Det finns ju olika streckkoder och den djungeln är jag inte hemma i. Men det finns fria program som skriver CODE 39 och det programmet - i Clipper-kodheter just Kod39 eller Code39.

(Text 1659) Leif Porsklev <8501>
Ärende: Hur var det med BAR-CODE program?
Och om någon har behov av EAN-koder i metafil-format under Windows så har jag snickrat ihop ett program. Endera dagen hamnar det kanske i Monitorn, men om någon har behov så skrik till.

(Text 1667) Lars Gjörling <6825>
Ärende: Försläktforskare i Stockholms län.

Jag skickar här in litet information, som jag har fått, till dem som inte fått denna: VAD ÄR ARKIVREGISTER

STOCKHOLMS LÄN?
Arkiven i Stockholms län har gemensamt utvecklat en databas över arkivinformation. Den innehåller basuppgifter om arkivbestånd hos samtliga arkivinstitutioner i länet utanför Riksarkivet, men också hos kommuner, museer, organisationer m fl - totalt ett 70-tal arkiv-förvarare. Även Riksarkivets bestånd kommer senare att tillföras. Databasen förvaltas av Stockholms Stadsarkiv/Stockholms Historiska Databas i samarbete med Riksarkivet, Krigsarkivet, Landstingsarkivet och Arbetsförhållans Arkiv. För närvarande omfattar den ca 30 000 arkiv och finns tillgänglig på mikrofilm samt på disketter med tillhörande sökprogram. Informationen ingår också i en CD-ROM-skiva, som kommer att utges av Riksarkivet.

VAD INNEHÅLLER ARKIVREGISTERET?

För varje arkiv redovisas tillgängliga uppgifter om innehåll, storlek, tidsomfattning, förvaringsplats m.m. Uppgifterna har insamlats från förvarande

institutioner. Mikrofilmen består av ett basregister samt sökingångar efter arkiv-namn, handlingstyper, geografiska namn och sökord. Genom sökprogrammet är det möjligt att kombinera olika sökvillkor. Exempel: vilka arkiv efter idrottsföreningar finns bevarade från Norrtälje före 1910 och innehållande fotografier?

PRIS

Disketter med sökprogram

500:- (inkl uppdaterad version under hösten 1994)

Mikrofilm 500:- (inkl nyttgåva under hösten 1994)

Båda produkterna 750:- (med samma villkor som ovan)

TEKNISKA KRAV

Hårddiskutrymme (utgåva)

Minst 14 MB (denna utgåva)

Internminne Minst 450 kB

Processor Läst 286, men 386 eller 486 rekommenderas med hänsyn till snabbheten vid sökning

Övrigt Programmet förutsätter musanvändning

BESTÄLLES FRÅN

Stockholms Historiska Databas

att: Stefan Fogelvik

S:t Eriksgatan 121

113 43 STOCKHOLM

08-33 38 10)

(Text 1698) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Persondata förändrar Sverige
Jag har just fått tag i en bok av Ulf Lingårde med ovanstående namn. Den trycktes 1993 och kan alltså anses vara något föråldrad (-), men jag ställer mig en aning frågande inför en hel del av uppgifterna i boken, som jag tror jag kan kontrollera i ABC-klubben.

Lingårde påstår att svenska skolor fortfarande sitter fast i Compis-datorer. Kan det vara sant annat än i marginell omfattning?

Vidare påstår han att C-språket var en katastrof. Just som man lämnat Basic (för Pascal) och börjat komma in i en strukturerad och disciplinerad programmiljö, så slår C igenom där programmeraren på nytt kan göra vilka halsbrytande operationer som helst. Han påstår vidare om C-program "strukturerade var de sällan, och underhållsbara minst avall". Kan det verkligen stämma. Han avslutar dock kapitlet med att påstå att saken rättas till av C++. "C-programmering håller till branschens lycka på att bli lika omodernt som assembler." stämma?

(Text 1699) Nils Hammar <4341>
Ärende: Persondata förändrar Sverige
Kan inte hålla med om att C++ hjälper upp problematiken, snarare blir det värre. Det är närmast frågan om att ostrukturerade programmerare lyckas röra till det oavsett vilket programspråk man använder, så det är inte någon hjälp att byta från Basic till Pascal eller från C till C++ för att få det mer strukturerat.

(Text 1700) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Persondata förändrar Sverige
Nej, ostrukturerade programmerare kan naturligtvis maskinen inte rå på; men jag hade för mig att Pascal (och ADA) TVINGAR fram en viss struktur. I varje fall måste man ha tänkt igenom vad det är man vill göra, noga definierat alla konstanter, parametrar och variabler och slutligen måste man skriva i subrutiner. Är det inte likadant i både C och C++? Förresten: vad är det för skillnad mellan C och C++? Jag trodde den senare var en utveckling av den förra, men det verkar som om somliga fmenade att det var helt olika språk.

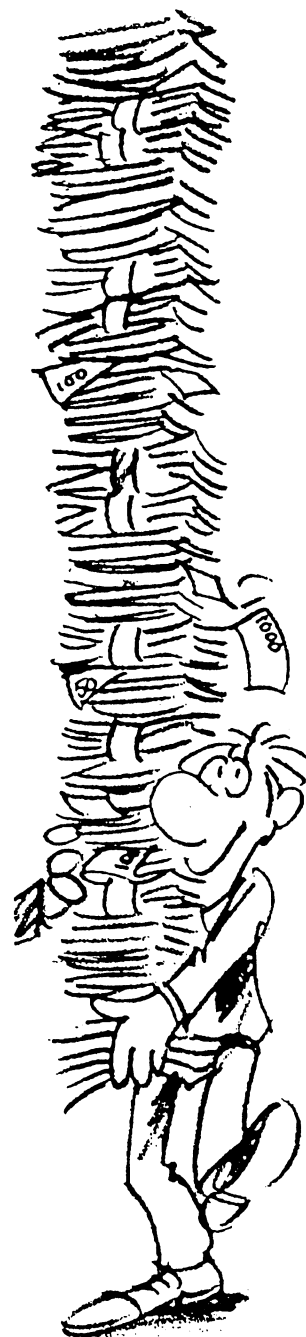
(Text 1701) Nils Hansson <519>
Ärende: Persondata förändrar Sverige
Det ligger fler kontroller mm inbyggda i språket Pascal än i C. Men numera kan man i C-kompilatorerna koppla på liknande kontroller och varningar. Fasten del C-programmerare anser att dessa kontroller tar för lång tid (kompileringstid) och att det inte är någon sport att programmera då. Men detta gäller bara rena programmeringsfel, tex att programmet skriver sönder sig själv. Däremot hjälper programmeringsspråken inte till med att lösa programuppgiften som sådan, det ligger helt i programmerarens händer. Då hamnar man i 4e eller snarare 5e generationens programspråk. Du kan skriva ostrukturerat i Pascal och strukturerat i C. Tanken med Pascal var att det skulle understryka det strukturella tänkandet, men det är inget krav. Jo C++ är en utvidgning av C. Tanken är att man skall isolera kod som hör till viss data i klasser. Detta kräver dock väldigt mycket förberedelser och planering. Man måste ha hela problemlösningen klar så att man kan definiera alla ingående klasser på ett bra sätt. Visar det sig att klassstrukturen är fel får man börja om från början. C++ understödjer det objektorienterade sättet att programmera. Men åter igen, det är inget krav. Du kan använda C++ utan att skriva objektorienterat.

(Text 1702) Gunnar Gunnarsson <6695>
Ärende: Persondata förändrar Sverige
Att skolorna skulle sitta fast med Compis är rent trams. Det finns en rapport (Datorn i skolan) som nyligen kommit från, tror jag, Skolverket. Har den inte här just nu, men det vara bara ett fåtal procent som körde Compis. /GuGu

(Text 1703) Peter Nermander <8130>
Ärende: Persondata förändrar Sverige
PASCAL har hårda regler för vad som får göras och inte. Den skiljer t.ex. stenhårt på ett tecken och en byte (vilket ju för maskinen är precis samma sak), och den kan (vad jag vet) inte addera/subtrahera tecken. IC är det ju t.ex. lätt att göra om en ASCII-siffra till en vanlig, genom att subtrahera ASCII-koden för 0 från tecknet. C är flexiblere, men samtidigt innebär det att det går att skriva både strukturerade program och rörliga ihopplock.

C++ är en utökning av C, och de första C++-kompilatorerna översatte först till ANSI-C, och sen kompilerades den koden.

Skillnaden mellan C och C++ är egentligen enbart på "regel"-nivå. man skär alltså ner på flexibiliteten för att bättre kunna skriva strukturerade program, men samtidigt finns C:s alla flexibla delar kvar. C++ går alltså både att använda som "en bättre C" och som ett objektorienterat språk. /Nermander

Lösa hårddiskar och CD-ROM

Marknaden översvämmas just av extra tillsatser till våra vanligaste pc-ar. Den som har en stor tower-låda med plats för en handfull extra kort och nya enheter klarar sig bra med dem. Men vi som har slimlines, eller lap-tops, där inga nya kort får plats och där man inte kan klämma in vare sig CD-spelare eller en extra hård-disk står oss slätt.

Oss försöker man locka med sådana tillsatser som man inte behöver öppna datorn för. Det finns i dag lådor för både bandbackup, extra hårdisk och CD-rom-läsare som "bara" behöver kopplas på parallellutgången, den som normalt går till skrivaren.

Jag har provat flera av dessa tillsatser.

Bandbackup i det lilla formatet

Det började med en TRAKKER JUMBO bandbackup-enhet, som jag köpte till min lap-top på våren 1993. Sakerna levererades samtidigt och var alltså utprovade och avsedda att fungera tillsammans. Det har de också gjort. Jag tycker att medföljande program är något kryptiskt utformat och litet magert när det gäller alternativen. Men det hela fungerar för det mesta.

Visserligen händer det då och då att backupkörningen hakar upp sig. Det tar omkring en halvtimme att göra backup på min 110M hd, när den har omkring 20% ledigt utrymme, så man sitter ju inte bredvid och tittar på. Det är förargligt att komma in efter någon timme och finna att backupen inte är klar eftersom något hakat upp sig på vägen.

Jag kan inte förklara vad det beror på (ochskyller därförsom vanligt på svartalferna). Dock har jag vid ett tillfälle behövt hämta något från bandet, och det har gått utan mankemang. Så själva kopieringen fungerar som den skall.

Lös hårddisk nr 1: PHD

Men en så långsam anordning drar man sig för att använda ofta. Mina ögon föll på annonser om extra hårddiskar. Ett pris på omkring 6 000 kr för en sådan var visserligen högt, men jag kunde få jobbet att stå för kostnaden, så varför inte försöka.

Den första hette PHD. Jag fick tag i den via en annons i någon datatidning. Den

hade en fiffig anordning som kunde ta strömmen från tangentbordsporten så att man inte behöver en extra trafo.

I bruxen varnades för att den inte fungerade på alla typer av datorer, vilket i varje fall är hederligt. Den visade sig fungera alldeles utmärkt på den normalstora pc:n på jobbet, men inte tillsammans med min lap-top. Tyvärr. Så det blev tummen nedåt för PHD i mitt fall.

Backpack: HD

På mässan i Älvsjö i maj 1994 såg jag att Backpack gjorde stor reklam för ganska många olika tillsatser på parallellporten, även en hd, och jag föll för frestelsen att prova den i stället.

Efter inkopplingen med särskild transformator skulle man köra en installationsrutin från medföljande diskett (som vanligt). Det gick alldeles smärtfritt (verkade det). Den nya D-disken fungerade fint och jag provade genast den användning jag hade tänkt, nämligen backup på en del av min C-disk. Jag provläste backupen, och den såg bra ut, så jag vågade mig på att radera en del av filerna från C, men ajajaj!

Dagen därpå hade jag anledning att titta på ett par av de överförda filerna. Då gick det inte att läsa den nya hdn! Jag lyckades visserligen med Norton "rädda" innehållet, men endast i form av en cluster långa fragment med de vanliga kryptiska lagernamnen av typen FILE0001.CHK. Det var bara att glömma D-disken och ta tillbaka det förlorade biblioteket från bandbackupen.

Det lyckades i alla fall utan större besvär (och jag fick bevis för att bandbackupen fungerar).

Backpack: CD

Sedan provade jag CD-läsaren från samma källa. Den fick jag över huvud taget inte i gång. Kanske berodde det på att mitt undermedvetna redan hade bestämt sig för att "såna här grejor funkar inte med min dator"? Man vet aldrig.

Här måste jag ge en verklig stor eloge till leverantören Per Dahlberg Elektronik AB, där man med intresse tog emot min reklamation, utan vidare diskussion tog tillbaka hårddisk och CD-spelare och lovade att undersöka saken.

Föredömlig support

Dagen därpå hörde man av sig. Grejorna fungerade mot deras datorer, och de hade hört sig för med leverantören av min dator om hur parallellporten borde se ut hos mig. Kunde jag lämna in min dator för test hos dem?

Det kunde jag inte, men vi hittade en tid när jag kunde komma upp – jag tror de dröjde kvar på kontoret litet längre den dagen för att jag skulle hinna dit.

Deras tekniker gick igenom min hårdisk, kollade mina TSR och remmade några stycken. Installerade sedan drivrutinerna, vilket gick alldeles smärtfritt och simsalabim! allting fungerade! (Sedan sattes mina TSR in igen, och det fungerade då också!)

Jaha, där satt man alltså som ett klart fall av SBS eller SBM.../SBS = skit bakom spakarna; SBM = skit bakom manualen, Red.anm./

Allmän klantighet kunde visserligen inte förklara att hårddisken hade pajat totalt efter en natts vila, så det fanns utrymme för svartalferna i alla fall.

Jag fick låna hem alla prylarna igen för hårdtesten vecka. Under den veckans skötte de sig, och slutet blev att jag betalade räkningen och behöll dem.

Hur går det nu då?

När detta skrivs (den 30 juni 1994) har jag hunnit arbeta en hel del med både hd och cd.

Vid installationen tillkommer en extra rad per enhet i config.sys och för CD-spelaren också en extra rad i autoexec.bat. Det går bra att köra även utan dessa enheter inkopplade, men då får man felmeddelande om att de saknas vid uppstart. Det går att ställa av felmeddelandet med beteckningen nonstop efter den aktuella device-raden.

Plus och minus

För att ta det negativa först: CD-spelaren anmäler då och då att den inte kan läsa på enheten E:. Ibland går det om man är enveten och försöker igen några gånger. Ibland måste man gå ur enheten och efter en stund gå in igen, och då kan det gå bra.

Jag har bara erfarenhet av två CD, båda s k "gratis"-skivor som följde med var sin

tidning. Kanske är kvaliteten inte den bästa, på skivorna? Eller också är min dator för klen.

För att kunna köra för fullt med CD-ns möjligheter måste man nog ha en snabb 486 med ganska mycket RAM (jag har bara 6M) och därtill extrakort för att kunna göra något med ljudinformationen. De "rörliga bilder" som fanns på den ena skivan rörsig i min maskin mycket ryckigt och ibland med långa pauser. Jag kan mycket väl tänka mig att min dator är några nummer för liten för de här övningarna.

Långsammare

Både hdn och CD-n känns långsammare än min vanliga C-disk, vilket är helt naturligt eftersom all informationen måste gå via printerporten som väl är litet "trång" och inte avsedd för detta från början. Enligt tillgängliga benchmarks är dock den lösa hdn något snabbare i sig än min C-disk.

Efter det första lynnesutbrottet hos mig har hdn skött sig som den skall. Den är litet tystare än disken i datorn, men det hörs helt klart när den är på. Efter en stunds inaktivitet stannar den. Det är skönt när den är tyst, men en nackdel är att när man i någon rutin begär diskläsning måste programmet vänta fem sekunder medan E-disken drar i gång igen. Detta gäller även om man inte adresserar E-disken sedan. Men denna nackdel kan jag leva med.

Huvud-till-svans: allt eller intet

Det finns en särskild strömbrytare bak på lådan med vilken man kan stänga av hdn om man vill. Om man vill använda den måste den dock vara inkopplad under uppstarten av datorn.

Alla dessa fristående enheter är uppbyggda efter huvud-till-svans-principen. Det innebär att man kopplar enhet nr 1 till printerporten, enhet nummer två till baken på nr 1, nr 3 till baken på nr 2 osv, printern sist. När allt sitter ihop hos mig har jag alltså en hd, en cd, en bandbackupmaskin (av annat fabrikat) och så printern.

Det fungerar utmärkt – om man inte glömmer att ha samtliga enheter strömsatta. Innan jag kom underfund med det fann jag det ganska nyckfullt. Ibland fungerade det, ibland icke. Men även här har svartalferna friats till förmån för SBM-fel.

Man kan ju alltid försöka förklara bort saken med att det är så många detaljer vid alla nyheter att man lätt missar en och annan.

Utökad kapacitet

För mig var det mycket bra att kunna utöka min diskkapacitet utan att behöva byta var sig dator eller C-disk. Den nya är på 350M (jag har bara 110M i datorn). Jag har förpassat från C till D alla tillfälliga program och det mesta som jag inte regelbundet behöver.

Det var också bra för mig att komma åt CD-möjligheterna litet utan att behöva byta dator helt och hållet. Så jag är ganska nöjd, även om priset, drygt 6 000 kr per manick, nog kan anses ganska saftigt i förhållande till vad inbyggingsgrejor kostar.

Har man en lap-top så har man, och då måste man räkna med sådana här lösningar. Man kan från Backpack också få lösa diskettspelare, om man nu skulle behöva det.

Trafos, trafos, trafos...

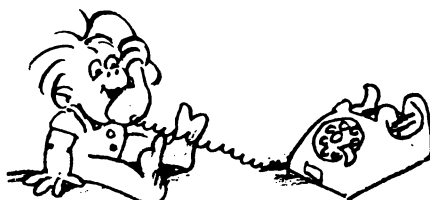
En stor nackdel är att man har hela skrivbordet översållat med nättransformatorer: en till själva datorn, en till var och en av dessa tre enheter, en till modemmet. Det värsta med dem är att de är så skrymmande. Det gäller inte bara själva omfånget, utan också den plats de tar vid nätkontakten.

Jag har en grenkontakt med fem par hål, som förr räckte bra, men inte nu. I den sitter hålpåren i brädans längdriktning, vilket gör att traforerna kan pluggas in vinkelrätt mot brädan. Då kan man faktisk utnyttja alla hålen. I många fall är hålen vända på tvärs så att trafo-lådan blockerar minst ytterligare ett hålpar.

Det borde kunna tas fram bättre metoder, men det kanske man inte kan lasta den enskilda leverantören med. Han måste se till att det finns möjlighet att köra varje enskild apparat för sig. Vem rationaliserar detta för fem tillsatser (plus skärm och skrivare)?

<1384>

Sven Wickberg

Medlemspriser Modem

Robotics
The Intelligent Choice in Data Communications

Courier V.34 28.000

Fristående **6 200**
exkl moms 4 960 Kr
"The only V-Everything modem"
28 800 V.Fast Class och ITU-T V.34

Sportster 14,4 Fax 2 500
Fristående 2 000 Kr

Sportster 14,4 Fax 2 875
Fristående med Mac-Pak 2 300 Kr

Hidem (H)

Hidem 14400P/Fax 2 200
Pocketmodem exkl moms 1 760 Kr

Hidem 14400Fax 2 750
Fristående 2 200 Kr

Hidem 14400I/Fax 2 625
Internt för PC ISA-bus 2 100 Kr

Hidem 2442Fax 1 500
2400 V.42bis, 9600 fax
Pocket eller fristående 1 200 Kr

UCOM 28.800 4 100
Fristående 3 280 Kr
28 800 V.Fast Class

Samtliga modem uppfyller kraven i lagen om teleterminalutrustning och får anslutas till det allmänt tillgängliga telenätet. Reservation för prisändringar. Vid förskottsbetalning ingen fraktagift, annars tillkommer frakt- och PF-avgift.

NHN-Systemkonsult

Nils Hansson <519>

08-669 80 20

Fax 08-658 69 33

Pg 433 34 85-3

Laborationer

När tiden går inser man (ibland) att man håller på att bli äldre, ja rent av redan blivit det. Det som hände alldeles nyligen, t ex på 1950-talet, är så långt tillbaka i tiden att flertalet av ens trätobröder/syststrar i t ex ABC-klubben inte varit med om det. Kanske de rent av betraktar det som något som hände i den grå forntiden, långt innan de var födda, kanske långt innan deras föräldrar var födda...

Jaha, då kanske man bara behöver berätta hur det var för att kunna göra lycka som sagoberättare för små och stora barn?

Alltså: Det var en gång, så börjar alla sagor (fast det här är faktiskt verklighet) en ung student i Uppsala som läste fysik. Förutom att lyssna på långa föreläsningar och läsa en mängd tjocka böcker, så krävdes det att man gjorde ett antal laborationer.

Laboration var att göra ett experiment som DSG redan gjort (och ev fått Nobelpris för). Man skulle t ex beräkna jordens "dragningskraft" (tyngdaccelerationen, sa man då) med sex siffrors noggrannhet eller mäta och rita upp ett fasdiagram för en blandning av nitrobensol och vatten eller någonting annat liknande.

Resultatet skulle redovisas för en amanuens, som tittade förstrött på det, förklarade att det inte var särskilt bra, eftersom man inte fått samma värde som DSG fått sitt Nobelpris för. Hade man otur fick man göra om det. (Följaktligen hade man aldrig otur, utan man såg till att resultatet låg inom de tolererade felgränserna.)

Felgränserna, ja. Vitsen med de här laborationerna var knappast att man skulle överträffa DSG, utan att man skulle komma in i den vetenskapliga metodiken. Man skulle med andra ord lära sig hur man gör för att vara vetenskaplig. Som ett mycket viktigt led i detta ingick att göra en felkalkyl. Hur stor noggrannhet hade varje del av mätningarna? Hur stor felmarginal kunde man vänta sig i slutresultatet?

Sådana analyser kunde vara ganska intressanta. Man insåg snart att vissa experiment helt enkelt inte var meningsfulla. Resultatet skulle ha blivit så dåligt att det inte sa någonting alls. Ofta var det på en enda punkt i mätningarna som det stora felet uppstod. Kunde man genom ny tek-

nik eller någon listig kringgående rörelse minska det felet skulle man kunna göra experimentet och få fram något revolutionerande resultat (som kunde avkasta ytterligare ett Nobelpris).

En del laborationer var roliga, de flesta ganska tråkiga. Det var ett nödvändigt ont som man slet med för att bli klar med så fort som möjligt. Själva experimenterandet gick väl an, men sedan skulle man sätta sig ned och räkna, och det var inte särskilt stimulerande.

På den tiden var det en dygd att kunna få fram formler där mätvärdena kunde multipliceras med varandra. Om det inte fanns några additioner eller subtraktioner som störde ritningarna, så kunde man nämligen ta vissa genvägar i beräkningarna. Med räknesticka fick man tre siffrors noggrannhet, med vanlig enkel logaritmtabell fyra siffrors. Logaritmeringen innebar att man förvandlade multiplikationer till additioner av tal som man slog upp i en tabell. När man var klar hämtade man svaret i en annan tabell. Det var mycket enklare och snabbare än att för hand multiplicera en rad fyrsiffriga tal. Man hade ju i alla fall ingen användning för alla decimaler som då dök upp, om felanalysen visade att man kunde lita på högst de fyra första siffrorna i slutresultatet.

Det fanns förstås redan då experiment där fyra siffrors noggrannhet inte var tillräckligt. Mitt minnes skräckexempel rörde något som kallades "minsta kvadratmetoden". Man hade en rad talpar som först skulle multipliceras parvis. Sedan skulle resultaten adderas, och därefter skulle man dra kvadratroten ur summan. Som lök på laxen räckte det inte med fyra siffrors noggrannhet. Man måste jobba med en sjuställig logaritmtabell. I stället för leta siffror på ett A4-uppslag måste man använda en hel bok.

Detta skulle göras med en mätserie på ganska många värden. Man hade ingen möjlighet att veta om det blivit rätt eller fel förrän man var färdig med dem alla och kunde föra in resultatet i ett diagram.

Jag satt en kväll och slet med mina logaritmer, skrev siffror tills ögonen tittrade i kors och räknade och slog i boken. Efter flera timmars räknande var jag klar.

Då kunde jag konstatera att jag troligtvis räknat fel på ett par ställen, för diagrammet hade ingensom helst likhet med DSG:s förlaga.

Jag minns att jag satt och grät en stund i förtvivlan. Sedan nyktrade jag till och tänkte: Ingen amanuens i världen orkar kontrollräkna alla dessa logaritmeringar! Jag skrev helt enkelt in lämpligare värden där det behövdes, ritade upp ett diagram som hade tillräcklig likhet med förlagan för att godkännas och lämnade in det. Det blev godkänt.

Jag undrar hur det går till nuförtiden. Om jag vore journalist till yrket skulle jag antagligen försöka ta reda på det. Låter man de fysikstuderande slita med logaritmtabeller även i dag, bara för att de skall lära sig "hur man gör"? Jag tvivlar på det. Redan när jag lämnade universitet för den litet mer prosaiska verkligheten utanför, hade man skaffat sig den första datamaskinen för vissa beräkningar som inte ens sjuställiga logaritmtabeller räckte för.

Mitt minne av den är att det var en stor bullrande apparat i vilken man matade in en flera decimeter tjock bunt med hålkort. När det var gjort morrade maskinen till en stund, sedan matade den ut en annan bunt med hålkort. Man tog den nya buntens till en annan maskin som bläddrade igenom dem och svarade med talet 174,25793468 varpå alla brast ut i hurra-rop.

Det som var jobbigt var antagligen att stansa den första buntens hålkort, dvs föra över en lång rad mätresultat till hål i dessa bitar av tunn kartong. Det behövde forskarna inte göra själva, utan det hade man personal till.

Men det där är mycket länge sedan. Jag misstänker att datorerna i slutet av 1950-talet inte var stort fiffigare än dagens enklaste räknedosor, förutom att man kunde programmera dem till att göra hur långa räkneoperationer som helst på egen hand.

Nuförtiden har man bättre grejor. Enklaste lilla pc är vida överlägsen de gamla morrande vidundren. Minsta kvadratmetoden är förmodligen en baggis – kanske den rent av finns färdigprogrammerad i litet finare kalkylmodeller? Jag har aldrig senare haft någon anledning att befatta mig med denna metod och har därför

ingen som helst lust att ta reda på det. Men det finns många andra liknande operationer som jag sett bland programmens funktioner: standardavvikelse i statistiken. "Dubbel regressionsanalys" låter som om det kunde vara något i samma stil, eller värre.

I dag är det bara att mata in sina uppgifter i därför avsedd ruta och pang! resultatet dyker upp i sista rutan, med alla mellanliggande värden på avsedda platser. Så enkelt att även ett barn kan klara det! Säger man.

Men ett barn vet inte vad det handlar om. Vet de vuxna det? När man inte själv måste skriva programmet, kontrollera riktigheten i varje delformel och utvärdera rimligheten i slutresultatet, då kan det ju bli vad som helst.

Jag hoppas att man vid universiteten fortfarande försöker lära ut "hur man gör" från grunden. Även om det i vissa trängda lägen skulle medföra litet fusk med juställiga logaritmtabeller, eller vad motsvarigheten kan vara i dataåldern.

<1384>

Sven Wickberg

Orginell Kermit

En av de mera orginella implementationerna av överföringsprotokollet Kermit heter `kermit.el`. Det är lispkod för editorn `emacs`! Alltså om man kör mot ett unixsystem som klubbens `sunsystem` så kan man starta `emacs` och sedan laddar man `kermit.elc` i `emacs`. `Elc` filen är den komprimerade lispfilen. Sedan kan man skicka filer direkt till och från en buffert i editorn `emacs`! Det går inte fort eftersom bara 94 bytes paket stöds.

Test

Vill man testat detta så skall man skriva med kommandot `M-x load-`

`library` i `emacs` och sedan svarar man `kermit` och trycker `Return`. Alternativt laddar man `kermits` lispkod i `.emacsrc` med kommandot `(load "kermit")`. Sedan är det bara att köra.

Kommandon

Tre kommandon finns och de är: `M-x kermit-send-buffer` och detta kommando frågar efter ett namn på en buffert. `M-x kermit-send-current-buffer` skickar aktuell buffert. `M-x kermit-receive-buffer` tar emot en fil en buffert.

<1789>

Bo Kullmar

DOS vs WINDOWS avbön eller icke avbön

Är Windows bättre än DOS?

Tja, min revisor vägrar att köra något annat. Han vägrar att återgå till DOS för den enklaste åtgärd.

Själv är jag halvfrälst och står säkert med vänster ben i DOS och höger ben i Windows. Jag får det tvivelaktiga nöjet att en gång per kvartal uppleva att hela Windows går i baklås och hur jag måste kallstarta datorn på nytt och sedan kanske städa bland felaktiga sektorer och grupper och allt möjligt sådant som förmodligen kan skrämma en nybörjare från vetet.

Med Windows har jag ingen riktig kontroll över vad jag gör. Ibland får jag börja på ny kula med att ta fram originaldisketterna och installera om program när något gått snett. Har jag då otur, så kanske inte ens originaldisketterna fungerar bra, utan

när sista skivan laddas så stånkar diskettstationen uppgivet och jag får veta 'kan inte läsa programmet bla bla...'

Jag har slutat läsa alla illvilliga meddelanden från Windows och kör helt enkelt på gehör med ett visst mått av saftiga svordomar när något händer, och satsar hårt på backup av olika slag. Program som finns i min bärbara IBM-burk får ligga på min stora burk på en särskild area som heter `XIBM` och vice versa. Med Windows har man under alla omständigheter inte full kontroll.

Med Windows har man alltså inte full kontroll. Jag hade jättebråttom på kontoret, halkade med fingrarna, och vips var ikonerna för Word putz weg. Nå, för mig var det inga större problem. Det tog mig 2-3 minuters trixande, sedan var jag igång igen. Jag undrar just hur vanligt folk gör, mindre datorvana.

Både hängslen och livrem

Eftersom jag lider av total Windows-noja, har jag varit fiffig nog att ha följande arrangemang. På en startbar diskett har jag Microstar (en primitiv texteditor för ASCII med samma kommandon som min gamla älskade Wordstar). För utskrift har jag ett public domain program som heter LSTT som skriver ut ASCII-filer och som man kan beordra att ändra marginaler, sidlängd etc för utskriften.

Jag låter mig alltså icke skrämmas av något krånglande Windows, utan är alltid fit for fight med mina primitiva gamla hederliga redskap. Och skulle någonting gå totalt snett så är jag ändå herre över alla mina datorer. Jag tar fram in gamla elektriska skrivmaskin.

Det är underbart när Windows fungerar, men så lagom skojigt när det trilskas. Så någon total avbön gör jag inte.

DOS lever, åtminstone i mina maskiner och ger mig full kontroll.

<8355>

Bill Leksén

Funderingar över ett kalkylprogram

SPCS har haft en mördande reklam kring programmet CA-SUPERCALC, som utpekats som det mest fullkomliga kalkylprogram som någonsin existerat. Efter som priset, som vanligt, är bra mycket lägre än för Excel och liknande produkter, föll jag för frestelsen att skaffa programmet för att kunna göra en del jämförande studier.

Låt mig kort och gott säga, att programmet förmodligen är tillräckligt bra för att vara väl värt sitt pris. Jag kunde visserligen inte finna att det hade några speciella företräden i förhållande till den inbyggda kalkyldelen i Window Works, som SPCS också säljer. För ett pris som är lägre än för SUPERCALC får man dessutom en hyfsad ordbehandlare, register och terminalprogram, vilka senare jag inte har provat. Programmet verkar vara en efterapning av MS-WORKS för halva priset, och är säkerligen värt pengarna. Men därom en annan gång.

Nu satt jag med mitt SUPERCALC och skulle göra några kalkyler för att se hur det fungerade. Vad använder Medelvensson sitt kalkylprogram till? Jag gissar att han, precis som jag, mest sysslar med plus och minus, då och då en multiplikation eller division, det är i stort sett allt.

Någon större nytta av de övriga hundra funktionerna har man inte. Så då kunde vilket enkelt kalkylprogram som helst vara lika användbart, t o m det som jag en gång köpte till ABC80.

Som det nu är har jag så gott som alla mina kalkyler i SPCS första kalkylprogram för DOS. Det enda jag saknar är möjligheten att göra snyggare utskrifter. Det får man i Windows-miljön, men till priset av att man måste köra Windows, på gott och ont. Och en gång i W, så är alla kalkylprogram lika, verkar det.

Men allt sådant är ju bara rundsneck. För att veta vad ett program är värt måste man ju jobba praktiskt med det, ute på fältet! Det naturliga skulle vara att lägga upp sin huskalkyl eller sin budgetkalkyl i det nya programmet, för att få erfarenhet

och verkligen känna på hur det fungerar. Men det föreföll mig ganska tråkigt som semestersyssla.

Medan jag funderade på vilka alternativ som fanns kom jag plötsligt in i en helt annan värld. Det är om den som en här artikeln skall handla.

Lönar det sig att hugga ved

Jag beskrev i en tidigare artikel (ABC-bladet 93:2) mina vedermödor kring vedeldning. Speciellt funderade jag över de orationella rutinerna när man skaffade fram veden. Det skall huggas, släpas fram till väg, transporteras långa sträckor, kapas, klyvas och till slut med mycket svett och stön travas, först utomhus för torkning, senare inomhus för förvaring. Till slut skall man släpa in veden i huset och elda med den.

Lönar sig verkligen denna hantering? Vad är då lönsamhet? Det man först tänker på är kronor och öre, och den ekvationen är enkel och kräver inga kalkylprogram. Nu har jag ju facit. Att hålla huset varmt vintertid kräver 45 kWh per dygn enligt statistiken från senaste vintern. Det är när huset står tomt och inga andra elförbrukare är på. Med elpriset häruppe, 60 öre, betyder det 27 kronor.

Vad kostar motsvarande med ved? Vi köpte 4 kbm för vänskapspriset 400 kr från en gallring i Hembygdsparken. Åkaren som körde hem det skulle ha 250 kronor. Några vänliga grannar kapade veden gratis (så när som på strömmen till klingan, som jag inte har någon uppgift

om). Slutligen – efter att ha fått svårt ryggskott av huggning – så lejde jag bort klyvning och stapling utomhus till en arbetslös tonåring för 300 kr. Sammanlagt alltså 950 kr. Det innebär $950/4 = 238$ kr/kbm om man avrundar.

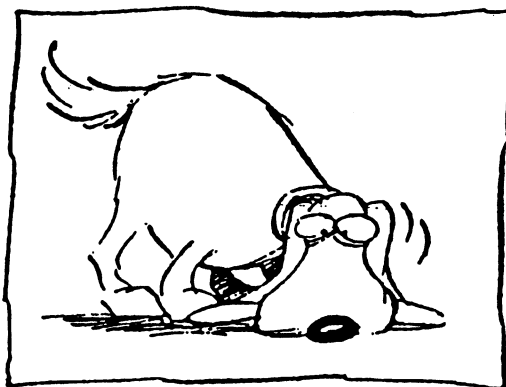
Från i vintras vet jag att jag fick släpa in två sprängfyllda IKEA-kassar varje dygn för att hålla värmen i huset. Det motsvarande halva vedlåren säg $0,6 \times 0,3 \times 0,3 \times 2 = 0,11$ kbm i runda slängar.

Det betyder 26 kr i reda pengar – och då har vi inte tagit hänsyn till energiåtgången hos mig själv vid släpandet, eller till räkningen från naprapaten på 300 kr för att fixa min onda rygg... Inte heller till sotaren som skulle ha 280 kr bara för att komma och titta på skorstenen innan jag

började elda. Hur mycketskall han ha för att sota? Och hur ofta? Om den saken vet jag inget än, men ett vet jag: Det kostar tydligen i stort sett lika mycket att värma huset med ved som med el!

Mot denna kalkyl kan viss kritik riktas. Hur stora är felmarginalerna? Någon grundlig analys har inte gjorts. Det finns dock inga skäl att anta att inte fel-

källorna är lika stora i båda beräkningarna. Beräkningarna av vedåtgången är inte vetenskapligt exakt. Antagligen går det åt mera energi för uppvärmning när vi vistas i huset, slår i dörrarna och spolar varmvatten. Summan av kardemumman kvarstår: Jag har knappast tjänat några pengar på allt besväret med veden! (Någon som börjar förstå varför vi har kärnkraften kvar?)

Landsbygdens elektrifiering

På 1930-talet ägnade riksdagen en betydande debattid åt frågan om landsbygdens elektrifiering. Då var det status att få el hem till byn. Men inte bara det. Helt klart har det betytt oerhört mycket för de generationer som kunde minska det hårda kroppsarbetet genom att använda energi från andra källor än det egna ryggbastet.

I dag har elektriciteten blivit ett hatobjekt. Det kanske man kan kosta på sig när det finns tillräckligt och alla har tillgång till den.

Men ekologin då? Vi vet ju faktiskt att kol och olja är ändliga resurser som med nuvarande förbrukning är slut om hundra år eller så. Även kärnbränslet är ändligt, även om det skulle kunna fås att räcka i några (rätt många) hundra år till. Vi vet dessutom att alla dessa energikällor stör miljön på olika sätt. Vi får inte räkna med kortsiktiga marknadskrafters prissättning. Att elda med ved måste väl ändå vara det ekologiskt riktiga?

Hmm, tro det? När man uppnått min ålder (och närmar sig pensionärsstatus) blir man naturligt skeptisk. Låt vara att skogen växer "av sig själv" och då tar hand om den koldioxid som man släpper ut vid eldningen. Energin i veden kommer från solen, javisst.

Men varifrån kommer energin för avverkningen, transporten och kapningen? Det är motorsågar, traktorer och elmotorer. Det vore verkligen värt en kalkylmodell att räkna på den balansen.

Och då har jag inget nämnt om de illaluktande syrahaltiga avgaserna som också kommer från brasan och med tiden förstör skorstenen. Inte heller askan – vad gör man av den, förresten?

Energibalansen

Detta med energibalansen är mycket svårare än man tror. Jag läste häromdagen (juni 94) i tidningen att det rent av skulle kunna innebära energibesparing att använda engångsmuggar av plast!

Det går nämligen åt väldigt mera mera energi att göra en mugg av porslin. Om man sedan också räknar på den energi det går åt för att diska denna mugg, så måste man använda muggen flera tusen gånger innan det innebär en energibesparing att inte i stället köra med plastmuggar!

De senare kan ju sedan eldas upp och ge tillbaka en del energi...

Lönar sig jordbruk?

Utanför mitt fönster finns ett stort fält, där en bonde i trakten odlar vallväxter för korna.

Fältet är i sig självt förmodligen av kulturhistoriskt intresse. Folket i de här bygderna vägrade delta i storskiftet på 1700-talet. Därför har tills nu alla åkrar varit uppdelade i ett lapptäcke av lotter.

Skiftet var kanske bra för rationellt jordbruk, men det tvingade bönderna att flytta från byn ut till sina ägor. Dalkarlarna ville inte uppge bygemenskapen. I dag har man bilar (och bensin!) och goda vägar och kan bo var man vill, trots skifte. Och äntligen har det skiftats. Därav detta stora fält i ett enda stycke.

Under min tonårstid vistades jag en sommar några veckor på en gård. Där skulle man bärga höet, och jag erbjöds mot den furstliga summan av 1 krona i timmen att delta. Jag trodde det skulle bli att räfsa, men jag ansågs gammal nog att kunna hantera en hötjuga.

Detta var 1944 då "tjuga" bara var detsamma som högaffel, men då det började bli vanligt att slå vallen med en traktordriven manick som har vissa likheter med en hårklippningsmaskin. Räfsningen sköttes för hand, så när som på en speciell anordning som drogs av en häst och som inte ansågs tillräckligt pålitlig. Slutligen var det ett antal karlar som skulle lägga upp det sammanräfsade på en hässja.

Detta sysselsatte ganska många människor, kunde med fördel brukas på ganska små ägor och tog rejält med tid. Så småningom skulle höet bärgas, och då var det på nytt tjugefolket som ryckte ut och la över höet på stora skrinor för att köra hem det till ladan. Att åka hölass var ett kärt nöje för barnen.

Nu för tiden är det annorlunda. Det inser jag när jag tittar ut genom fönstret, där tre traktorer arbetar i kompanjonskap. Den första mejar ned grödan, den andra släpar på en sorts dammsugare, som suger upp och hackar sönder stråna och blåser in dem i en vagn. Den tredje hämtar den fulla vagnen och lämnar en tom. Det går på några få timmar att rensa det stora fältet.

Jag hämtade cykeln och åkte efter den fulla vagnen för att se vart den skulle ta vägen. Så träffade jag bonden. Han satt uppflugnen på en fjärde traktor, som bökade ihop det hackade grönfodret i en enorm containerliknande konstruktion fem

gångar fem i fyrkant och kanske tre meter hög.

Här finns ingen plats för smågrabbar, ens om de nöjer sig med en krona i timmen. Korna gillar den här hackelsen ("den smakar som harsyra", sa bonden – hur kan han veta det?).

Jag frågade bonden om det hela lönade sig. Han såg betänksam ut. Att bygga upp det hela från början skulle nog inte löna sig nu. Men eftersom investeringarna är gjorda och fältet med vallgrödan fanns där, tjaa...

Visserligen får man inte höet gratis, solen till trots. Det måste gödslas rejält flera gånger om året. Vart fjärde år måste vallen nysås. Men man får tillbaks en del i korna som är "mycket effektiva energiomvandlare".

Energiomvandlare?

Där har vi det: energiomvandlare. För vad är dagens svenska lantbruk annat än en jättelik energiomvandling? För många år sedan läste jag att den energi som fanns i Sveriges årsproduktion av matsäd var ungefär lika stor som energiinnehållet i det bränsle som böndernas traktorer gjorde av med under jordbruket.

Vi omvandlar petroleum till säd. Är det bra? Det är väl bra, för petroleum kan man inte äta. Men ekologiskt riktigt kan det ju inte vara. Vi gör ju slut på en ändlig resurs. Hur skall man göra när den tagit slut?

Här kommer kalkylen

Nu har jag fått underlaget till min kalkyl. Hur mycket energi behövs för att så, gödsla och skörda ett åkerfält? Hur många traktorer kör, hur många timmar, och vilken förbrukning per timme? Det borde man kunna få reda på. Under tiden heter det A1, B1 och C1 i min kalkyl. Motorbränslets energiinnehåll per liter är D1.

Hur stor areal har man då bearbetat? E1. Hur mycket energi finns i grödan per hektar? F1. Hur många procent får man tillbaka av biffkorna? G1.

Så får vi då se om $A \cdot B \cdot C \cdot D$ är större eller mindre än $E \cdot F \cdot G$. Svaret på den frågan avgör om vi skall lägga ned jordbruket eller ej.

Ett enkelt problem för våra politiker. Det gäller bara att leta fram faktauppgifterna och sätta in i formeln, så vet man precis. Det är bekvämt och bra med kalkylprogram. CA-SUPERCALC kan med glädje rekommenderas.

<1384>

Sven Wickberg

Arkivering av filer med MC

MC är, liksom dess kommersiella motsvarighet NC (Norton Commander), ett program för hantering av filer och kataloger. Bland funktionerna finns även möjlighet att på ett enkelt sätt använda packningsprogrammen PKZIP, LHA och ARJ utan att behöva känna till alla switchar och kommandon som dessa program behöver.

MC finns i ABC-klubbens monitor som MC153.ZIP.

Installation

Programmet installeras genom att packa upp arkivfilen i någon tillfällig katalog, exempelvis C:\TEMP med kommandot C:\TEMP\PKUNZIP MC153. Kör därefter INSTALL och välj katalog där MC skall installeras, exempelvis C:\UTIL. Eftersom MC inte hanterar arkivfiler på egen hand så måste respektive arkivprogram finnas tillgängligt under DOS PATH. En lämplig metod är att samla dessa program i exempelvis C:\UTIL och lägga till C:\UTIL till PATH i AUTO-EXEC.BAT. Senaste versionerna av PKZIP, ARJ och LHA finns i ABC-klubbens monitor.

Packa upp arkivfiler

Genom att ställa markören på en arkivfil och trycka Enter eller F3-Visa ges du två val:

1. Visa innehållet arkivet
2. Packa upp hela arkivfilen direkt

I det första fallet visas de filer som arkivet innehåller och dessutom eventuell kommentar. Denna listning innehåller filnamn, datum/tid, storlek och packningsgrad för varje fil och en summering av storlek och packningsgrad i slutet av listan. Varje arkivprogram har normalt sitt eget format på denna listning men MC omvandlar dessa format till ett och samma för alla

typer av arkiv. Packningsgrad presenteras t ex som antal procent som respektive fil kunde packas - en fil som ej är packad alls visas följaktligen som 0%.

Du har här möjlighet att med Mellanslag och "*" välja vilka filer som skall packas upp eller raderas ifrån arkivfilen. Ifall du väljer att packa upp filer (med Enter) skall du därefter ange till vilken katalog som upp-packningen skall ske. Här föreslås automatiskt en katalog efter vissa logiska regler men du kan naturligtvis ändra efter behov. Du kan även ange en katalog som inte finns så skapar MC automatiskt denna.

Detsista valet är ifall filerna skall packas upp med de katalognamn som eventuellt finns lagrade i arkivfilen. Arkiv skapade med MC innehåller alltid denna information vilket kan vara praktiskt vid arkivering och återställning av hela katalogstrukturer (t ex. C:\WINDOWS).

Arkivera filer

Markera de filer som skall arkiveras med Mellanslag och "*" och tryck därefter F2-Arkiv. Välj arkivformat och ange namn på arkivfilen. Ange en kommentar till arkivet — ifall arkivet redan finns hämtas befintlig kommentar och du ges möjlighet att ändra denna. Genom att ange ett utropstecken (!) följt av ett filnamn hämtas kommentaren ifrån denna fil. Filen som anges måste vara en ren textfil (ASCII) och bör finnas åtkomlig under angiven PATH i DOS. På detta sätt kan man exempelvis ha en färdig textfil med sin egen logotyp och lägga in den i flera olika arkivfiler.

Välj därefter ifall filerna skall raderas efter arkiveringen (-m i de flesta arkivprogram).

Arkivera kataloger

Genom att placera markören på en katalog kan denna arkiveras komplett med alla underkataloger och filer, och om så önskas även raderas efter arkiveringen. Detta kan vara praktiskt vid installation av nya versioner av program — arkivera hela katalogen så kan du lätt återställa allting ifall någonting går snett under installationen. Egen bister erfarenhet av detta var vid uppgradering ifrån Windows 3.1 till WfWg 3.11...

Arkivera sökta filer

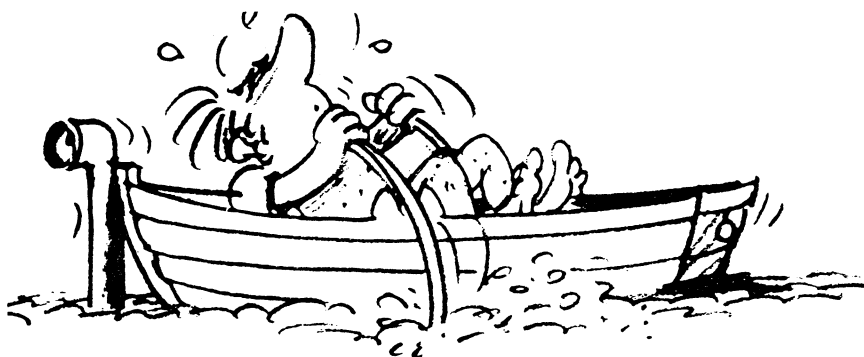
De filer som hittas med MC:s sökfunktion F9 — Sök kan behandlas precis som filer i den vanliga fillistan. Med andra ord kan du söka fram filer enligt valfria kriterier och med ett enkel knapptryckning arkivera dessa oberoende av ifall de ligger i helt olika bibliotek. Ett användningsområde jag utnyttjar detta till är att arkivera ändrade filer fr o m. ett visst datum till diskett för att hålla mina filer uppdaterade mellan jobbet och hemma.

Arkivera dubletter

Med sökfunktionen F9 — Sök kan du söka fram dubletter av filer på hela eller delar av hårddisken. Bli inte förvånad ifall du hittar 5-10 MB i form av dubblerade DLL-filer, DOS/Windows filer, onödiga INSTALL.EXE etc. Kör denna funktion och markera de filer som är äldst och använd därefter F2 — Arkiv för att packa ihop dessa till en arkivfil med valet "Radera filer efter arkivering". På detta sätt har du en enkel väg tillbaka ifall det visar sig att en raderad fil trots allt behövs.

<8172>

Magnus Carlsson

Böcker om Internet

Zen and the art of the Internet

Brendhan P. Kehoe har skrivit en mycket trevlig bok om Internet som heter Zen and the art of Internet med undertiteln A beginners Guide. I bokhandeln finns den nu i utgåva 3. Förlag är Prentice Hall. Utgåva 1 finns fri på Internet i postscript-format och finns i programbanken i filen zen-1.0.zip. Man behöver en postscript-skivare för att skriva ut den. Version 1 av boken i tryckt form kan beställas från ABC-klubben för 50 kronor. Den är då tryckt dubbelsidigt på kopieringspapper och häftad.

Version 1 är på ungefär 100 sidor och version 3 på 200 sidor. I den första finns inga listor över adresser till datorer. Självklart saknas nyheter som Gopher i den första versionen. Dock saknas fortfarande information om WWW i den senaste upplagan vilket är anmärkningsvärt. Det kommer väl i version 4 skulle jag tro. Boken är lagom tjock och mycket lättläst. Man kan utan vidare läsa hela ganska snabbt och den är mycket trevligt skriven. Rubrikerna i boken är Network Basics, Electronic Mail, Anonymous FTP, USENET News, Telnet, Various Tools, Commercial Services, Things You'll Hear About och Finding more. Det är samma rubiker i både versionerna. Appendix:en är Getting to Other Networks, Retrieving Files via Email, Newsgroup Creation. I version 3 finns dessutom appendixen Items Available for FTP, Services via Telnet och Contry Codes.

Hands-On Internet

David Sachs och Henry Stair har skrivit en bok med undertiteln A Beginning Guide for PC Users. Förlaget är Prentice Hall. Med boken följer en 3" diskett med kommunikationsprogrammet Telix Lite Hands-On Internet är en praktisk steg för steg lärobok om hur man använder olika kommandon när man kör mot Internet. Boken förutsätter att man ringertill ett unixsystem och kör kommandoskalet csh. Detta är just de förutsättningar som gäller för ABC-klubben så det stämmer bra. Kapitlen i boken kallas för lektioner. Introduktionen ger information om hur man når Internet. Första lektionen undervisar om hur man

loggar in i Unix och vissa grundläggande unixkommandon visas. Sedan följer lektioner om mail, USENET News, andra värddatorer, filhämtning med FTP, informationssökning med Gopher, Archie, WAIS och WWW. Den sista lektionen är en snabbreferens till allt som man har gått igenom. När det gäller mail beskriver man den enkla standard mail kommandot i Unix. När man beskriver USENET News används nn som nyhetsläsare. Man får också en lektion i hur man tar hem överförda filer med Zmodem från Unix. Flera appendix finns i boken som bland annat ger information om företag i USA som erbjuder Internet åtkomst. Jag tycker att Hands-On Internet verkar vara en trevlig bok för den som vill ha en praktisk handledning om hur man använder Internet. Från ABC-klubbens sida kommer vi dock att erbjuda en del fria programvaror för mail och filöverföring (FTP) som är enklare och bättre än de standard Unix verktygen som beskrivs i boken. Boken är på 275 sidor.

The Whole Internet

O'Reilly & Associates har nu gett ut en andra utgåvan av the Whole Internet med undertiteln User's Guide & Catalog. Det är en bok på knappt 550 sidor. O'Reillys bok kräver inga förkunskaper i Unix, men den ger inte heller någon information om Unixkommandon som inte direkt är kopplad till Internet. nn används som nyhetsläsare i boken. I boken finns en omfattande katalog över olika resurser på Internet. O'Reilly är känd för att vara ett av de förlagen som ger ut de bästa Unix böckerna. The Whole Internet är en bra bok, men det är ingen bok som man läser från pärm till pärm. Det är mera en manual och en katalog.

The INTERNET YELLOW PAGES

Detta är en bok av Harley Hahn och Rick Stout som är gjort ungefär som telefonkatalogens gula sidor. Dvs. den är gul. Den innehåller kataloginformation av samma typ som finns i The Whole Internet. Skillnaden är att denna enbart är en katalog på 550 sidor! Förlaget är Osborne.

INTERNET: Mailing Lists

Edward T.L. Hardie och Vivian Neou har "editerat" boken INTERNET: Mailing Lists. Det är en knappt 600 sidors bok som beskriver en mängd mail listor som finns på Internet. Boken är uppdaterad 1994, men ändå finner jag gammal information vilket i och för sig inte är så konstigt. Det är svårt att hålla en sådan här bok uppdaterad i varje detalj. Boken är utgiven av SRI International och Prentice Hall. SRI är en icke kommersiell organisation för teknisk forskning och rådgivning. Genom SRI's Network Information Systems Center ges information till Internetanvändare.

Daterade 1994

Alla böcker ovan är daterade 1994. Internet utvecklas snabbt och mycket har hänt senaste tiden. Gamla böcker behöver i och för sig inte vara fel, men de saknar självklart de nya tjänsterna som numera finns på Internet.

Böcker från 1993 och tidigare.

The instant Internetguide

Boken är skriven av Brent Heslop och David Angell. Förlaget är Addison-Westey. Boken är billig och kostar ca 100 kronor. Den innehåller "manual" för pine, tin, telnet och ftp. Den berättar också somarchie och WAIS.

Connecting to the Internet

Boken Connecting to the Internet har undertiteln An O'Reilly Buyer's Guide. Författaren är Susan Estrada. Boken är daterad 1993. Det är en liten bok på knappt 200 sidor som beskriver hur man skaffar en Internetkoppling. Den är naturligtvis präglad av förhållandena i USA, men den har listor på leverantörer av Internet nät-tjänster. I den listan finns det några utanför USA och där finns Tele2s SWIPNET med bland de amerikanska leverantörerna och Telias TipNET bland de internationella! Boken utgår från de amerikanska förhållandena och tycks inte så värdefull här. Dock ger den en del grundläggande information som kan vara matnyttigt för en som är nybörjare vad gäller Internet.

!%@:: A Directory of Electronic Mail Addressing and Networks

Boken är en O'Reillybok med undertiteln Addressing & Networks. Författare är Donalyn Frey och Rick Adams. Boken innehåller information om olika nät eller företag. T.ex. så behandlas Ebone, European Backbone Network, på en sida. I boken finns också en hel del Internetadresser till värddatorer. I den senaste upplagan från 1993 finns dock inte Sverige med i denna lista.

Böcker enbart tillgänglig på fil

The Online world

The Online World är en bok som distribueras som shareware dvs användarstött. Detta innebär att om man läser boken förväntas man betala 105 NOK för den. Boken finns i monitorn i /text/internet/books som online14.zip. Den är ganska omfattande och skriver man ut den med 72 rader per sida så blir den drygt 200 sidor. The Online Word handlar som namnet antyder allmänt om olika online-system och inte bara om Internet. Internet behandlas dock.

Svenska böcker

Det kommer svenska böcker om Internet. Statskontoret har redan en 32 sidig rapport som beskriver hur man använder Internet. Den kostar 85 kronor och kan beställas via Internet.

Stora Internetguiden

IDG som ger ut Computer Sweden kommer med en bok som skall heta Stora Internet-guiden. Den skall komma ut till jul.

Internet - en vägvisare till morgondagens affärer

Ett företag som heter Konsultföretaget i Uppsala skall ge ut en bok med titeln Internet - en vägvisare till morgondagens affärer i oktober eller november.

Internet@Sverige.

Bonniers skall ge ut boken Internet@Sverige.

Ny böcker från O'Reilly:

O'Reilly kommer ut med tre böcker i höst om Mosaic. Det är en bok vardera för Mosaic på Microsoft Windows, X Windows (Unix) och Macintosh. Med böckerna följer en diskett med Mosaic för Windows och Macintosh. För X Windows kommer Mosaic på en CD-ROM-skiva. Alla böcker heter The Mosaic Handbook for the Microsoft Windows/X Windows system/Macintosh. De kommer att kosta 29.95 USD i USA.

Internet In a Box heter en ny bok för PC användare från O'Reilly. Den beräknas kosta 149 dollar i USA. Boken innehåller Internet-relaterade program och även PPP för att köra TCP/IP hemma vilket krävs för att köra Mosaic. Dessutom ingår vissa abonnemang på Internet-tjänster i USA varför jag är osäker på om boken kommer att sälja i Europa i den versionen.

Övriga böcker

Det finns många böcker om Internet. Det finns också en mängd böcker om TCP/IP och kommunikation som sådan. Böcker av den typen har inte tagits med i denna lista.

Internet Guide For New Users, Daniel Dern, 1994, McGraw Hill.

Riding the Internet Highway. Sharon Fisher, 1993, New Riders Publishing.

Navigating the Internet, Mark Gibbs och Richard Smith, 1993, Sams Publishing.

The Internet Companion: A Beginner's Guide To Global Networking, Tracy LaQuey, 1993, Addison-Westley.

The Internet System Handbook, Daniel Lynch och Rose Marshall, 1993, Addison-Westley.

Exploring the Internet: A Technical Travelogue, Carl Malamud, 1992, Prentice Hall.

Internet: Getting Started, April Marine, 1992, SRI International.

The Internet Message: Closing the book with electronic Mail, Rose Marshall, 1993, Prentice Hall.

Basics: Your Online Access To the Global Electronic Superhighway, Steve Lambert, 1993.

Internet For Everyone, Robert Wiggins, 1994.

Internet For Dummies, John Levine, 1993.

<1789>

Bo Kullmar

PC-027 en prenumera- tionsdiskett från ABC-klubben

Här presenterar vi 3 programpaket och en textfil. På disketten finns följande filer:

PC-027.INF

denna informationsfil

WCMD140E.ZIP

Windows Commander: som Norton Com-
mander fast för Windows

SCANV117.ZIP

Senaste Virus Scanner från McAfee

KEWL.ZIP

Hur man snabbt kommer igång med ABC-
klubbens Internet-tjänster

BGI13A.ZIP

Beginner's Guide to the Internet: mer
Internet information

Att packa upp filer

Observera att fleratalet program är
användarstödda och upphovsmannen för-
väntar sig en slant om du regelbundet
använder programmet. Det är dock helt
gratis att en kortare tid prova programmet.
För att använda programmen på denna
diskett måste du först packa upp dem. För
att packa upp arkiven kan du använda
UNZIP.EXE version 5.0, eller PKUNZIP
version 2.X. För att packa upp programet
BGI13A.ZIP skriver du i DOS:

UNZIP BGI13A

och så packas programmet upp i aktuellt
bibliotek. Detta förutsätter att du har
UNZIP 5.0 i din sökväg/path annars får då
ange bibliotek eller enhet för programmet.

1994-09-10

ABC-Klubben

Bo Kullmar och Henry Gessau

ABC-Klubben

Box 14143

161 14 BROMMA

Kansli 08-80 17 25 (säkrast tisdagskvällar)

Fax: 08-80 15 22

Kansliet är bemannat säkrast tisdags-
kvällar, men det finns även medlemmar i
lokalen på andra tider. Speciellt gäller
detta kvällar och helger

CD-Rom skivor hos ABC-klubben.

Här följer en lista över CD-Rom skivor som ABC-klubben säljer till medlemmarna.

Beställnings- nummer	Skivans namn	Pris Kronor
PC-2001	Giga Games	200
PC-2003	Cica Windows	100
PC-2013	Space & Astronomy	500
PC-2007	C Users Group Library	500
PC-2009	Ham Radio	100
PC-2006	Gif Galore	275
PC-2015	Cica Windows Info Magic 3-CD set	300
PC-2016	Internet Info	400
Amiga-2001	Aminet för Amiga	275
Atari-2001	Atari	400

PC-2001	Innehåller mängder av spelprogram.
PC-2003	Är den litet äldre Windowsskivan. Skivan innehåller mycket matnyttigt. Ett fynd.
PC-2013	Innehåller bilder och texter som handlar om rymden och rymdfart. Ett måste för den astronomiintresserade.
PC-2007	En skiva för de som programmerar i språket C. Skivan innehåller bl a nyttig källkod.
PC-2009	Filer för radioamatörer och kortvågsslyssnare. Ett måste för radioamatören och DX-aren. Använder du datorn ihop med din radio så finns flera matnyttiga filer här. Även frekvens-listor finns på skivan.
PC-2006	Mängder med GIF-bilder. Ca 6000 bilder från alla upptänkliga ämnesområden. Här finns bilden du söker efter.
PC-2015	Vår nyaste skiva. Förpackningen innehåller 3 st CD-Rom-skivor där programmen ligger upp-packade. Skivan innehåller program som gör att du kan köra programmen direkt från CD-Rom-skivan. Detta sparar mycket hårddiskutrymme.
PC-2016	En alldeles färsk skiva med information om Internet. Skivan är daterad mars 1994. Ur innehållet: Answers to frequently asked questions (FAQ:s), Networking information, Computer security, Misc documents, Utility program to view and uncompress, Internet documents. En skiva för alla som vill lära sig mer om Internet.
Amiga-2001	En skiva för den som har en Amiga-dator. Mängder med blandade program till Amiga.
Atari-2001	En skiva för den som har en Atari-dator. Blandade program för Atari.

POSTTIDNING B

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsänds
försändelsen med den nya adressen
på baksidan (ej adressidan)

Avsändare:
ABC-klubben
Box 14 143
161 14 Bromma

Anmäl adressändring i god tid!

* 8198 * ABC-BLADET 4

